

AFinLAn syysseminarium
AFinLA:s höstseminarium
AFinLA Autumn Symposium

Tampere 2023

ABSTRAKTIT
ABSTRAKT
ABSTRACTS

SUOMEN SOVELTAVAN KIELITETEEN YHDISTYS
FINLÄNSKA FÖRENINGEN FÖR TILLÄMPAD SPRÅKVETENSKAP
ASSOCIATION FINLANDAISE DE LINGUISTIQUE APPLIQUÉE

Tampereen yliopisto
Tampere University

Sisällys – Innehåll – Contents

PLENAARIESITELMÄT PLENARFÖREDRAG PLENARY PRESENTATIONS	12
Text, språk och digitala medier på jobbet. Tillämpad språkvetenskap i ett komplext samhälle Mona Blåsjö	13
Triangulation in discourse analysis: building bridges between methods and data types Daria Dayter	14
Soveltavasta kielentutkimuksesta ja identiteetin luomisesta tieteiden rajapinnoilla Mirja Tarnanen	15
POSTERIESITELMÄT POSTERFÖREDRAG POSTER PRESENTATIONS.....	17
Arabian- ja somalinkielisten aikuisten maahanmuuttajien oman kielen vaikutus heidän suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon oppimiseensa Aija Katariina Ahlberg	18
Multidisciplinary and Multilingual Approaches to Fluency: Projects FDF2 and MultiFluency Elina Lehtilä, Sanna Olkkonen, Pauliina Peltonen, Magdalena Szyszka, Maarit Mutta, Outi Veivo & Pekka Lintunen.....	19
Maahanmuuttajat, pakolaiset, turvapaikanhakijat ja siirtolaiset Kalevassa 2015 ja 2022 Liisa-Maria Lehto.....	20
Text-generative AI in business and higher education: project presentation Hanna-Mari Pienimäki	21
<i>Karjalan kieli eläy</i> : karjalan opetusta, elvytystä ja tutkimusnäkyviä Itä-Suomen yliopistossa Helka Riionheimo & Milla Tynnyrinen	22
Kieliverkosto – kielikoulutusalan ammattilaisia tukemassa jo yli 10 vuotta Sanna Riuttanen, Heidi Vaarala, Emilia Rajala & Essi Laitinen	23
Combining insights from language sociology and typology: Situated literacy strategies for marginalized languages across language ecologies Jenna Sorjonen	24
Kieli, kiinnittyminen ja kuuluminen: ukrainalaiset osana maaseudun koulu- ja työyhteisöjä ja niiden muutosta Marja Enbuska, Olena Herasymenko, Sanna Mustonen, Oleksandra Poberezhets, Katharina Ruuska, Nóra Schleicher & Minna Suni	25

TEMAATTISET TYÖPAJAT TEMATISKA WORKSHOPPAR THEMATIC WORKSHOPS	26
DISEA, Building bridges across research methods, data types, and concepts: A look at dialectical materialist approaches to scientific inquiry	27
Where does the learning happen? - Dialogism bringing together social and cognitive factors of second language acquisition	
Tanja Seppälä.....	28
Kirja käteen ja pulpetin ääreen: 3.-luokkalaisten A1-englannin oppijoiden uskomuksia englannin kielen oppimisesta	
Karoliina Inha	29
Kieli elettyinä kokemuksina Bakhtinin dialogismin teoriaan peilaten	
Raisa Lantto	30
Peer mediation in task-based learner interaction in the English classroom	
Hanna Lämsä-Schmidt.....	31
Embodiment and the arts in language learning	32
Embodied language learning through the arts: Introduction and some pedagogical insights	
Eeva Anttila & Mariana Siljamäki.....	33
‘Wild’ languaging when integrating dance in early Swedish language education	
Kaisa Korpinen	33
Entanglements of languaging and dancing: Exploring spoken word choreographies in upper secondary school	
Sofia Jusslin, Lotta Kaarla, Kaisa Korpinen & Niina Lilja	34
Mistä puhutaan, kun puhutaan kansalaistieteestä?	36
Osallistuva kansalaistiede peruskoulussa	
Petteri Laihonen, Kristiina Skinnari, Tamás Péter Szabó & työryhmä	37
Nuorten avulla tutkimusaineistoa rakentamassa: kansalaistieteen menetelmä ja virolaisnuorten puhekielen tutkimus	
Kristiina Praakli, Aive Mandel & Virve-Anneli Vihman.....	38
Kanssatutkimuksen keinoin uutta ulottuvuutta kielikäsitteiden ja kielenmuutoksen tutkimukseen	
Johanna Vaattovaara & Kaarina Hippi.....	39
Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus kieltenopetuksessa.....	40
Monikieliset käytänteet toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opetuksessa: Tuloksia kysely- ja haastattelututkimuksesta	
Milla Luodonpää-Manni, Kaisa Hahl, Laura Lahti & Toni Mäkipää	41
Kieli- ja kulttuurikäsitteet varhennetun kielenopetuksen oppimateriaaleissa	
Anssi Roiha, Hannele Dufva, Katja Mäntylä & Heini-Marja Pakula.....	42
Integration, agency, and language learning in relation to place	44
What can applied language studies bring to regional development?	

Henna Jousmäki.....	45
Producing inclusion in migrant lives: Language and social cohesion in three realms of experience	
Liisa-Maria Lehto & Hanna-Mari Pienimäki	46
Language learning and local networks: the opportunities of mentoring in developing language skills for working life	
Päivi Iikkanen	46
Lived experiences of schoolsapes in on-site, hybrid and virtual interaction.....	48
Schoolsapes: a Linguistic Landscape approach to learning environments in various modalities	
Tamás Péter Szabó & Kara D. Brown	49
On-site and digital schoolsapes from the point of view of dialogicity and temporality	
Aaron J. Peltoniemi	50
(Re-)configuring the hybrid schoolscape: using a telepresence robot's zoom function	
Teppo Jakonen	50
Monitieteinen työpaja laskennallisten menetelmien käytöstä parlamenttiaineistoissa	52
Legitimiteettipuhe entisten kansanedustajien muistitietohaastatteluissa	
Kanerva Kuokkanen & Marjukka Weide.....	54
Parlamenttiaineistot, politiikkatoimenpiteiden ideatutkimus ja automatisoidut dokumenttien rakenneanalyysit	
Ville-Pekka Sorsa & Katja Kivikoski	54
Millainen puhuja, sellainen puhe? Koneoppivat menetelmät keinoina tunnistaa eduskuntapuheiden ideologisia positioita	
Kimmo Elo & Otto Tarkka	54
Menneen ja tulevan retoriikkaa: budjettikeskustelut eduskunnan täysistuntopöytäkirjoissa vaalikausilla 2015–2018 ja 2019–2022	
Kirsi Sandberg, Risto Turunen, Jussi Kurunmäki, Jani Marjanen, Jaakko Peltonen & Jyrki Nummenmaa.....	55
Analysing expanding domains of ‘democratic’ in parliamentary discourse in late Cold War Western Europe: A quantitative conceptual history approach	
Pasi Ihalainen, Hugo Bonin, Berit Janssen & Jani Marjanen	56
Puheen ja puheentutkimuksen temaattinen työpaja.....	57
Kielen ja tehtävyyden vaikutukset puheen sujuvuuteen yksilön ja vuorovaikutuksen näkökulmista	
Pauliina Peltonen	57
Kognitiivinen näkökulma vieraan kielen sujuvuuteen: epäsujuvuudet S2-oppijoiden puhetuotoksissa	
Sanna Olkkonen.....	58

Puhujan perustaajuuden vaihteluväli kielitaidon arvioinnissa	
Riikka Ullakonoja.....	59
Monikielisten puhujien sujuvuus eri kielissä: puhetuotoksen ja kognitiivisen sujuvuuden näkökulmat	
Elina Lehtilä, Pauliina Peltonen & Pekka Lintunen	60
Q&A Workshop: Research Methods and Challenges.....	62
Navigating the Pathway to Top Journals with Qualitative Research on Discourse	
Marta Dynel.....	63
Methodological diversity in studying discourse online	
Daria Dayter.....	63
Child-robot interaction and foreign language learning methodological questions and challenges	
Marjut Johansson	64
Suomalainen soveltava kielitiede osana kansainvälistä tutkimusta: AFinLA ja AFinLAn jäsenet toimijoina.....	65
AFinLA ja AILA - pieni maa globaalissa maailmassa	
Anna Mauranen	66
Kansainväliset tutkijat Suomessa: soveltavan kielitieteen maailmankongressi AILA 96	
Hannele Dufva.....	67
AFinLA nuorten tutkijoiden kansainvälisten yhteyksien vahvistajana	
Katja Mäntylä & Minna Suni	68
Työelämän kielen tutkimuksen rajapintoja.....	69
Kielityöpaja ammatin kielikäytänteiden oppimisen tukena	
Johanna Komppa, Eveliina Korpela & Katriina Eronen	70
Miten lakia luetaan? Säädoskielen tutkimusta käytettävyyssmenetelmin	
Riitta Suominen	71
Muutoksia lakipykäliin vai tekstin tuottamisen tapoihin? Kyselytutkimus hyvän virkakielen edellytyksistä	
Ulla Tiililä.....	72
Kohti työelämän ”uutta normaalia”: Videovälitteiset vuorovaikutuskäytännöt muutoksen näkökulmasta	
Elina Salomaa	73
Jaettua toimijuutta ihmisen ja teknologian välisessä vuorovaikutuksessa	
Tiina Räisänen & Niina Hynninen.....	74
Pyynnöt apurahataiteilijan ja yhteistyöorganisaation välisessä hankeviestittelyssä: tarkastelussa sitoutumisesta ja velvollisuuksista neuvottelu epävarmassa työssä	
Mikko T. Virtanen, Riikka Nissi & Aino Koivisto	75

SEKTIOESITELMÄT SEKTIONSFÖREDRAG INDIVIDUAL PRESENTATIONS.....	77
Kielitietoista pedagogiikkaa opettajaopiskelijoiden oppiainerajat ylittävällä kollaboraatiolla Eija Aalto & Sanna Mustonen.....	78
Kielenkäytön ja yhteiskuntaluokan suhde kansalaiskeskustelun kohteena Lotta Aarikka & Hanna Lappalainen.....	79
Eläinsuojelustyö ja kielikysymys – ääniä äänettömien puolesta Mari Aro	80
Mediators and intermediaries: using an actor-network theory lens to examine learning associations in an autonomous English course Fergal Bradley	81
Exploring researcher-artist collaborations: Across, through and beyond language Jessica Bradley & Sari Pöyhönen.....	82
Suomen kielen <i>jaksaa</i> ja <i>viitsiä</i> -verbien käyttö puhutussa vuorovaikutuksessa Yida Cai.....	83
Supporting New Speakers in a Catalan Primary School: An Exploration of Schoolscape and Translanguaging Practices Laura Castañe Bassa.....	84
Constraints of the use of digital public self-services. “The main problem is the language – and we don't know about the services” Laura Eilola, Jaana Parviainen, Camilla Lindholm, Anne Koski, Nasrin Jinia & Hannele Palukka	85
Social justice-oriented pedagogies for language education: How could this work in praxis? Johanna Ennser-Kananen, Päivi Iikkanen, Minna Intke-Hernandez & Sanna Riuttanen	86
Käsitteestä kiinni: Monikielistä vuorovaikutusosaamista hahmottamassa Maija Gerlander, Peppi Taalas & Päivi Torvelainen	87
Mentors' perceptions of powerful knowledge in English as a foreign language teaching Kaisa Hahl	88
Stressinhallinnan iPrep-menetelmän hengitysharjoitus opinnäytetyön kirjoittajien tukena Jutta Helenius	89
When a French “lion” sounds like an English “laɪən” - The effect of the degree of phonological and orthographic similarity on L3 cognate recognition Anni Hintikka.....	91
Joukkorahoituskampanjoiden ideografrit ja yleisöt: rahoittamisen ideologisia merkityksiä digitaalisissa tiloissa Heidi Hirsto & Maria Eronen-Valli.....	92
Millainen on hyvä vieraalla kielellä lukija ja kirjoittaja? Lukiolaisten ja lukion englannin opettajien käsitykset perustana oppimista tukevan arvioinnin kehittämisessä	

Ari Huhta, Dmitri Leontjev, Kristina Koskele & Roman Yangarber	93
Sisällöllinen saavutettavuus verkkopankkipalvelujen viestinnällisenä haasteena Annikki Hyppönen	94
Toisto-metodi: osallistujien näkökulma Hanna-Ilona Härmävaara, Venla Laurinseppä, Topi Levänen & Olga Nenonen	95
Lukiolaisten ajatuksia rakenteellisista esteistä vieraiden kielten opiskelulle – haastattelututkimuksen satoa Karoliina Inha, Outi Veivo, Katja Mäntylä & Jaana Toomar	96
Sanoista merkityksiä - kehollisuuden rooli näyttämöllä ja kielenoppimisessa Minna Intke-Hernandez.....	97
Transcultural Food Claudia Jeltsch.....	98
Toisen kielen käyttäjä oppimistaan ohjaamassa – projektina suomen kielen oppiminen kokkaus- ja viljelyvuorovaikutuksessa Anna-Kaisa Jokipohja	99
Koulussa kirjoitettavat suomet. Tekstien tuottamisen diskurssit suomen kielen eri oppimäärien päättöarvioinnin kriteereissä Riitta Juvonen, Marjo Savijärvi & Maria Ahlholm	100
Sarjakuva-asiakirjan kognitiivinen saavutettavuus Mira Kainulainen.....	101
Teachers' perceptions of Translanguaging as pedagogical strategy Kaltschütz, Denise.....	102
Ihmis-eläinsuhde eläinviitteistä hän-pronominia käsittelevissä sosiaalisen median keskusteluissa Salla Kangas	103
Kielikoulutuspoliittinen kuntatutkimus II: Rehtoreiden ja kuntapäättäjien näkökulmia kieltenopetuksen järjestämiseen Teija Kangasvieri & Karita Mård-Miettinen	104
Syytä epäillä -tapahtumakehys ja jälkilaaennuksena hyväksyvä dialogipartikkeli poliisin ja kohdehenkilön välisissä kohtaamisissa Antti Kannisto	105
Opettajaopiskelijoiden kokemuksia ruotsinopettajuuteen kasvamisesta eri opettajankoulutusyksiköissä Maria Kautonen, Maria Ruohotie-Lyhty, Camilla Rosvall & Karita Mård-Miettinen.....	106
<i>Suuri, iso vai kookas? Tärkeä, keskeinen vai merkittävä?</i> Suomenoppijoiden synonyymisten adjektiivien käyttö kaunokirjallisuuskontekstissa Niina Kekki & Ilmari Ivaska	107

Kielitaidon autenttinen arviointi lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisissa opetussuunnitelmissa	
Katja Kempainen, Laura Lahti & Kaisu Rättyä	108
Vaativaa vai vahingollista – missä menee raja? Suomalaisten päivälehtien uutisointi valmentajien negatiivisesta palautediskurssista urheiluvalmennuksessa	
Zea Kingelin-Orrenmaa & Johanna Koivisto	109
Three decades of curriculum change? – The Finnish National Core Curricula and text production	
Sarianna Kivilahti	110
Begrepp i olika språk som glädje och sorg för forskare	
Marja Kivilehto	111
Maahan muuttaneiden maisteriopiskelijoiden monikielinen toimijuus yliopistoarjessa	
Essi Koskela	113
”La visibilité est un piège” – kehollinen kontrolli ja valta verkko-opiskelussa	
Hanna Kosonen & Minna Intke-Hernandez	114
University Language Students’ Evaluations of Sustainability and Its Importance in Language Teaching	
Salla-Riikka Kuusalu, Päivi Laine, Minna Maijala, Maarit Mutta & Mareen Patzelt	115
Negotiation of language practices, identities and agency in a co-creation and co-production process in a forced migration context: ethical considerations	
Katarzyna Kärkkäinen & Sari Pöyhönen	116
Exploring knowledge-building in CLIL classrooms through teacher-researcher collaboration	
Leila Kääntä & Tarja Nikula	117
Kun kielentutkimus ei riitä: Tapaus läpällä kirjoittaminen	
Leea Lakka	118
Analysing L1 written and verbal ability, linguistic profiles and self-assessments of CLIL and non-CLIL students in Finland	
Peter Launonen	119
Pedagogisten valintojen kieli-ideologiset ulottuvuudet arabia omana äidinkielenä -opetuksessa	
Mikko Lehikoinen	120
Tiimipuhe kakkoskielisen puhujan kehittyvän osallistumisen resurssina kokousvuorovaikutuksessa	121
Inkeri Lehtimaja, Lari Kotilainen & Salla Kurhila	
L2 learning in a choir	
Johanna Lehtinen-Schnabel	122
Opettajien osallistuminen teknologiapäätöksiin koulutuspolitiikan, pedagogiikan ja instituution käytänteiden ristipaineissa	
Maarit Leskelä	123

Yliopiston akateemisen henkilökunnan uudelleenmuotoiluratkaisut kielensisäisissä videotekstityksissä	
Helmi Marttila	124
Language learning and school engagement of Ukrainian students arriving in Finland and Hungary	
Sanna Mustonen & Ildikó Schmidt	125
Luokanopettajaksi opiskelevat kielen ilmiöitä merkityksellistämässä	
Sanna Mustonen, Mirja Tarnanen, Mari Hankala, Päivi Torvelainen, Eija Aalto, Johanna Kainulainen & Merja Kauppinen	126
Sujuva kielenkäyttö puheessa ja kirjoituksessa: kohti entistä kattavampaa kuvaa vieraan kielen sujuvuudesta	
Maarit Mutta, Päivi Laine, Pekka Lintunen & Pauliina Peltonen	127
”Tääl on niin sellanen että tiiäks on se yks muotti” – piirustusmetodi luokanopettajaopiskelijoiden kieli-ideologioiden tavoittelijana	
Heidi Niemelä.....	128
Korjausilmaukset viestinalkuisessa käytössä Twitterissä (X:ssä)	
Helena Nurmikari	129
Yhteiskunnallisia erontekoja amiksen äidinkielen/suomen opinnoissa	
Penni Pietilä.....	130
Maapallon pelastamisen harjoittelua kansainvälisellä virtuaalipeliyhteistyöllä – ei helppoa, muttei ihan mahdotontakaan!	
Laura Pihkala-Posti	131
Verbböjningen i skrivprestationer i medellånga studentprovet i svenska Daniela Piipponen & Therese Lindström Tiedemann	
Sarjakuva-asiakirja ja kielellinen saavutettavuus	
Eliisa Pitkäsalo & Anne Ketola	134
Tulkista koiraksi – rooleihin kiinnittyvät affektit dokumenttiteatterissa	
Sari Pöyhönen & Eeva-Leena Haapakangas	135
Oppimateriaalien käyttö osana vuorovaikutuksen rakentumista – responssit ostamisen pyyntöihin S2-oppijoiden kauppaharjoituksissa	
Katriina Rantala.....	136
Building bridges through monikielinen pedagogiikka	
Venla Rantanen, Tahmina Ferdoushi & Sarita Paudel.....	137
Eihän se oo sun äidinkieli. Äskaks-kategorian rakentuminen peruskoulun arjessa	
Venla Rantanen & Anne Tiermas	138
Sananselitysjaksot kielenoppimistilanteina työssäoppimisen ohjauskeskusteluissa	
Anna-Riikka Rasa.....	139
Involvement Load Hypothesis Vs. Techniques Feature Analysis: Selecting the most suitable method for predicting the success rate of digital game-based vocabulary learning activities	
Amin Rasti Behbahani.....	140

Platform work as discussion topic in Finnish and German business e-newspapers in 2017-2021 Marja Rautajoki.....	141
Towards the construction of an assessment Professional Development Program for EFL teachers: Bridging theory to practice Karim Rezagah.....	142
Nära och fjärran oavsett avstånd – Betydelse av digital kommunikation för finlandssvenskar i schweizisk diaspora Jessica Rosenberg.....	143
Ajan ulottuvuus toisen kielen oppimisessa: havaintoja kotoutumiskoulutuksen nopeasta polusta Katharina Ruuska	144
Neksusanalyysillä siltaa mikro-, meso- ja makrotason diskurssien välille: Paikan diskurssit amerikkalaisten suomenoppijoiden kielenoppimisessa Elisa Räsänen	145
The LYT-method: Listening to audio stories as a work environment intervention Nathalie Schümchen, Regine Grytnes, Anders Pilmark, Emma Dybdal Andersen & Jeppe Lykke Møller	146
Suomen aikuisoppijoiden käsityksiä positiivisen psykologian luonteenvahvuuksien hyödyntämisestä kielenoppimisessa Mia Scotson.....	147
Monikielinen tekstityö alustataloudessa Maiju Strömmer	148
Työturvallisuus ja siitä viestiminen rakennusalalla: organisaation käytänteiden kehittäjän näkökulma Sari Sulkunen	149
Suomen kieli lingua francana hoitotyötä ja suomen kieltä integroivassa oppimisessa Minja Suomalainen.....	150
Identity, ideology, and investment – multilingual adult learners discuss their L2-mediated EFL studies Antti Suomela.....	151
”Siitä tulee hyvä mieli”: Myönteiset tunteet opettajien muistelukerronnassa Liisa Tainio & Ulla Karvonen	152
Enhancing CLIL pedagogy: Exploring Colecturing Natalia Tuliakova & Tatiana Tsarapkina	153
Kulttuuritulkkien ja heidän kanssaan työskentelevien opettajien ja kuraattoreiden näkemyksiä kielestä, kulttuurista ja tulkkauksesta Mari Vainikka & Simo Määttä	154
”Sellainen vahva johdon tuki, se on ihan ehdoton.” Selkokielen käyttöönoton syyt, edellytykset ja kokemukset Satasairaalassa Tiina Valkendorff & Ulla Vanhatalo.....	155
”Kielten opiskelu on ihan parasta :)” – Miten yhdeksäsluokkalaisten ja lukiolaisten suhtautuvat kielten opiskeluun?	

Outi Veivo, Katja Mäntylä, Karoliina Inha & Jaana Toomar	156
Lukio-opettajien käsityksiä suullisen kielitaidon arvioinnista – onko mikään muuttunut 10 vuodessa?	
Anna von Zansen.....	157
Constructing interactional space between physically distant participants in a hybrid classroom	
Minttu Vääntinen	158
Tiedonalakohtaisten lukutaitojen arviointityökalu vastasaapuneille oppilaille: tehtävien taustaa ja pilotoinnin ensituloksia	
Ella Väätäinen & Jenni Marjokorpi.....	159
Performance activities in the language classroom: Theoretical intersections	
Silja Weber	160

PLENAARIESITELMÄT
PLENARFÖREDRAG
PLENARY PRESENTATIONS

Text, språk och digitala medier på jobbet. Tillämpad språkvetenskap i ett komplext samhälle

(Text, language and digital media at work. Applied linguistics in a complex society)

Mona Blåsjö, Stockholms universitet

Tillämpad språkvetenskap, inte minst nordisk, har bidragit med många viktiga analyser av professionell kommunikation och språkbruk i arbetslivet. Utifrån de teoretiska ramverken New Literacy Studies och medierad diskursanalys/nexusanalys delger Mona Blåsjö i detta föredrag resultat från ett treårigt etnografiskt projekt om vardaglig kommunikation på kontorsarbetsplatser i Sverige. Presentationen fokuserar på två teman: 1) makt, egenmakt (agency), motstånd och inkludering/exkludering, samt 2) språkval och andra diskursiva strategier. I samband med dessa diskuteras det komplexa samspelet mellan en nivå med ”de digitala jättarna” Microsoft, Google etc. och en nivå med ”små” litteracitetspraktiker som att dela dokument i digitala utrymmen, använda lösenord och skriva sökord. Företagsledningarna använder digitala redskap för att styra organisationen, och anställda gör ibland motstånd mot styrningen genom val av språk och medium bl.a. för att skydda sin privata sfär mot digital insyn. De digitala medierna och praktikerna är intimt förknippade med professionella roller och sociala strukturer, vilket här syns i bl.a. hur en chef kan ge en ”diskursiv nyckel” till anställda genom att bjuda in till sin digitala kalender. Samtidigt kan höga chefer uppleva sig bundna till denna kalender, till ständiga digitala förändringar och till vardagliga litteracitetspraktiker som att klippa och klistra information. En ledning som har ambitionen att inkludera olika interna grupper riskerar att även exkludera pga alltför mycket information. Dessa komplexa villkor på moderna arbetsplatser diskuteras som sociomateriella faktorer där diskursiva redskap har olika historisk bakgrund av maktrelationer. Avslutningsvis diskuteras tillämpad språkvetenskaps framtida roll och metoder i relation till föränderlig arbetslivskommunikation.

Föredraget hålls på svenska med skriftligt underlag på engelska.

**Triangulation in discourse analysis:
building bridges between methods and data types**
Daria Dayter, Tampere University

In accordance with the topic of this year's AFinLa symposium, in this talk I will discuss a series of case studies under one overarching theme – building bridges between research methods and data types to achieve a more comprehensive understanding of language use. Applied linguistics is usually defined as the field providing theoretical and descriptive foundations for the investigation and solution of 'real-world' language-related problems (cf. Hudson 2009). The scope of such problems is very wide since language is a bearer of discourse in psychological, pedagogical, social, political and economic spheres, and as such, the study of discourse can effectively contribute to understanding core issues in these spheres by investigating how they are talked about, negotiated, and evaluated in communication. My primary interest lies in studying communication on and about these issues online, i.e. digital discourse.

To enable such study, I discuss the benefits of corpus linguistic methods in addition to more widely used content analysis approaches. I focus on corpus-assisted and corpus-based discourse studies, an approach to the study of discourse based on the computer-aided analysis of large volumes of naturally occurring data. These methods introduce a significant component of manual annotation to traditional corpus analysis, and with it, according to some critics, a larger risk of bias. I argue that such criticism can be (at least partly) addressed by drawing on complementary data sources to triangulate one's findings: in addition to analysing a speech activity, we should also consider the meta-discourse of audiences discussing this speech activity (e.g. on forums or social media comments), or the meta-discourse of the discourse participants themselves. To illustrate this process, I will look at the case studies of persuasive discourses on societally relevant issues: gendered language and misogyny; and the use and folk understanding of new technologies.

Finally, I will touch on the problem with using corpus methods in the study of digital discourse – in a rapidly developing landscape of online communication platforms, any static corpus goes out-of-date before meaningful research on it can be done. I will discuss further methods traditionally associated with non-linguistic disciplines that we can build bridges to in order to tackle this problem: wider application of experimental research in studying online communication, and speculative research methods and their potential for language-related disciplines.

Soveltavasta kielentutkimuksesta ja identiteetin luomisesta tieteiden rajapinnoilla

Mirja Tarnanen, Jyväskylän yliopisto

Soveltavan kielitieteen epistemologista olemusta, tehtäviä ja suhdetta toisiin tieteenaloihin sekä identiteettiä tieteenalana on rakennettu diskursiivisesti vuosikymmenien ajan (esim. Bugarski 1987; Sajavaara 2000; Dufva ym. 2011; Kramsch 2015; Pennycook 2018). Kiinnityn esitelmässäni sellaiseen käsitykseen soveltavasta kielentutkimuksesta, joka on kiinnostunut tutkimaan ja ratkaisemaan yksilöllisesti ja/tai yhteiskunnallisesti relevantteja ja kielisidonnaisia kysymyksiä (Sajavaara 2000: 15) esimerkiksi kulttuurisissa tai koulutuksellisissa konteksteissa. Soveltavalle kielentutkimukselle on myös tunnusomaista dialoginen suhde käytännön ja teorian välillä (Kramsch 2015). Koska todellisen elämän ilmiöt ovat kompleksia ja koska niihin liittyy muun muassa monenlaisia epävarmuustekijöitä, ristiriitaisesti latautuneita arvoja ja poliittisesti ohjattua resurssointia, niiden ymmärtäminen ja ratkaiseminen tutkimusperustaisesti onnistuu todennäköisemmin yhdistämällä eri tieteenaloja sekä tieteidenväliselle tutkimukselle tyypillistä generatiivista, dialogista, yhteistyöhön perustuvaa ja reflektointia otetta (esim. Wickson ym. 2006; Janaki 2021). Soveltavan kielentutkimuksen luonteen vuoksi alan tutkijalle on oletettavasti luontevaa liikkua tieteiden rajapinnoilla ja rakentaa ammatillista identiteettiään yksilöllisesti ja yhteisöllisesti (Akkerman & Meijer 2011) epistemologisesti jännitteisissäkin yhteyksissä.

Tarkastelen esitelmässäni soveltavan kielentutkimuksen tutkijoiden kokemuksia ja käsityksiä tutkimuksen tekemisestä ja yhteistyöstä tieteiden rajapinnoilla hyödyntämällä laadullista aineistoa. Nojaan autoetnografisessa hengessä myös omiin kokemuksiini työskentelystä monialaisissa ja monitieteisissä tutkijaryhmissä (Filipović 2019). Pyrin temaattisen analyysin (Lochmiller 2021) avulla kuvaamaan ja ymmärtämään sitä, millaisia mahdollisuuksia ja haasteita tutkimuksen tekeminen tieteiden rajapinnoilla tuo mukanaan ja miten ammatillinen identiteetti muovautuu tieteidenvälisissä kohtaamisissa. Lopuksi tulkiten ja pohdin, miltä tieteiden rajapinnoille sijoittuva soveltava kielentutkimus näyttäytyy tutkimusperustaisen tiedon rakentajana, teorian ja käytännön siltana sekä tutkijan ammatillisen kehittymisen mahdollistajana.

Lähteet

- Akkerman S. F., Meijer P. C. 2011. A dialogical approach to conceptualizing teacher identity. *Teaching and Teacher Education*, 27, 308-319.
<https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.08.013>
- Bugarski, R. 1987. Applied linguistics as linguistics applied. Teoksessa O.M. Tomić & R.W. Shuy (toim.) *The relation of theoretical and Applied Linguistics. Topics in Language and Linguistic*. Boston, MA: Springer US, 3-19. https://doi.org/10.1007/978-1-4613-1923-8_1
- Dufva, H., Aro, M., Suni, M., & Salo, O. P. (2011). Onko kieltä olemassa? Teoreettinen kielitiede, soveltava kielitiede ja kielen oppimisen tutkimus. *AFinLA-teema*, (3), 22-34.
- Filipović, J. (2019) Transdisciplinary qualitative paradigm in applied linguistics: autoethnography, participatory action research and minority language teaching and learning. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 32 (5), 493-509. <https://doi.org/10.1080/09518398.2019.1597209>

- Janaki, V. (2021). Multidisciplinary Research in the Social Sciences: Breaking new grounds. *Mind and Society*, 10 (03-04), 134-138. <https://doi.org/10.56011/mind-mri-103-420226>
- Kramsch, C. 2015. Applied Linguistics: A Theory of the Practice. *Applied Linguistics*, 36 (4), 454–465. <https://doi:10.1093/applin/amv039>
- Lochmiller, C. R. (2021). Conducting Thematic Analysis with Qualitative Data. *The Qualitative Report*, 26 (6), 2029–2044. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2021.5008>
- Sajavaara, K. (2000). Soveltava kielentutkimus. Teoksessa K. Sajavaara & A. Piirainen-Marsh (toim.) *Näkökulmia soveltavaan kielentutkimukseen. Soveltavan kielentutkimuksen teoriaa ja käytäntöä*. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, 13–30.
- Wickson, F., Carew, A. L., & Russell, A. W. (2006). Transdisciplinary research: characteristics, quandaries and quality. *Futures*, 38 (9), 1046-1059. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2006.02.011>

**POSTERIESITELMÄT
POSTERFÖREDRAG
POSTER PRESENTATIONS**

Arabian- ja somalinkielisten aikuisten maahanmuuttajien oman kielen vaikutus heidän suomen kielen luku- ja kirjoitustaidon oppimiseensa

Aija Katariina Ahlberg

Tämän tutkimuksen keskiössä on fonologisen tietoisuuden rooli luku- ja kirjoitustaidon oppimisessa ja opiskelijan oman kielen vaikutus hänen fonologiseen tietoisuuteensa. Kerään tutkimuksen aineiston lukuvuonna 2023–24 aikuisten perusopetuksen lukutaitovaihetta suorittavilta opiskelijoilta pääkaupunkiseudulla. Posterini esittelee tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen ja kerättävät aineistotyytit. Tutkimuksen pilottiaineisto on kerätty arabiankielisiltä lukutaito-opiskelijoilta lukuvuonna 2022–23. Pilotista saatujen kokemusten pohjalta rakennettu fonologisen tietoisuuden testipatteri sisältää äänteiden poistotehtäviä, äänteiden yhdistämistä sanoiksi ja sanojen jakamista tavuihin.

Tutkimuskysymykset:

1. Millainen on suomen kielen lukutaito-opetukseen osallistuvien arabian- ja somalinkielisten opiskelijoiden fonologinen tietoisuus tavujen ja äänteiden osalta? Millaisia eroja kieliryhmien välillä on?
2. Millaisia yhteyksiä on opiskelijoiden fonologisen tietoisuuden testitulosten ja heidän suomen kielen luku- ja kirjoitustehtävissä tekemiensä virheiden välillä?

Fonologinen tietoisuus, taito hahmottaa, tunnistaa ja käsitellä puheen erikokoisia yksiköitä (tavut, riimit, äänteet), kehittyy kaikissa kielissä suuremmista yksiköistä pienempiin siten, että kielen fonologinen ja morfologinen rakenne vaikuttavat prosessiin. Kyky hahmottaa kielen konsonantti- ja vokaaliäänteet toisistaan erillisinä yksikköinä on alfabeettisen luku- ja kirjoitustaidon edellytys, ja voi kehittyä osana luku- ja kirjoitustaidon oppimista.

Arabiassa sanat muodostetaan kolmikonsonanttisista verbijuurista, ja sanojen perusmerkitys hahmottuu konsonanttien pohjalta. Kielen morfologisen rakenteen takia arabian puhujien konsonanttietoisuuden oletetaan kehittyvän vokaalitietoisuutta nopeammin (Saiegh-Haddad, 2017). Somalin morfologinen rakenne muistuttaa enemmän suomea (ks. Ali-Hersi, 2018).

Aikuisten lukutaito-opiskelijoiden fonologista tietoisuutta ja sen roolia lukutaidon oppimisessa vieraalla kielellä on tutkittu vasta vähän. Arabiankielisissä maissa on tehty runsaasti tutkimusta lasten fonologisen tietoisuuden yhteyksistä lukutaidon oppimiseen omalla ja vieraalla kielellä. Somalin puhujien parissa tehtyä tutkimusta aiheesta en toistaiseksi ole löytänyt.

Lähteet

- Ali Hersi, L. (2018). Somali. Teoksessa M. Honko & S. Mustonen (toim.) *Tunne kieli*, 300–319. Finn Lectura.
- Saiegh-Haddad, E. (2017). Learning to read Arabic. Teoksessa L. Verhoeven & C. Perfetti (toim.) *Learning to read across languages and writing systems*, 127–154. Cambridge University Press.

Multidisciplinary and Multilingual Approaches to Fluency: Projects FDF2 and MultiFluency

Elina Lehtilä, Sanna Olkkonen, Pauliina Peltonen, Magdalena Szyszka, Maarit Mutta, Outi Veivo & Pekka Lintunen

Our research group FlowLang at the School of Languages and Translation Studies at the University of Turku examines first (L1) and second language (L2) fluency from multidisciplinary and multilingual perspectives (FlowLang, 2023). In the poster presentation, we present the two ongoing projects in our research group: the projects *Fluency and Disfluency Features in L2 Speech* (FDF2; Research Council of Finland, 2020–2024) and *Fluency across Multilingual Speakers* (MultiFluency; Swedish Cultural Foundation in Finland, 2020–2023).

The FDF2 project combines methods from the fields of second language acquisition and psycholinguistics to examine second language fluency and disfluency. The project is divided into three work packages that focus on the effects of cognitive processes (automatic and controlled processes, WP1), affective factors (language anxiety and L2 willingness to communicate, WP2), and L1 speaking style and task type (WP3) on second language fluency. The data for the project ($N = 133$) have been collected through cognitive tests, eye-tracking experiments, speech production tasks (monologues and dialogues), and affective questionnaires.

The MultiFluency project examines the impact of individual speaking style in the L1(s) and cross-linguistic differences (transfer) on L2 and L3 speech in different target (Swedish and English) and first languages (Finnish and Swedish). The project consists of three stages that examine multilingual learners' fluency from the perspectives of utterance fluency (i.e., fluency measurement, Stage 1; Peltonen & Lintunen, 2022), perceived fluency (i.e., fluency assessment, Stage 2), and cognitive fluency (i.e., psycholinguistic processes underlying speech fluency, Stage 3).

References

FlowLang. (2023). Research Group FlowLang. <https://sites.utu.fi/flowlang>

Peltonen, P. & Lintunen, P. (2022). Multilingual speakers' L1, L2, and L3 fluency across languages: A study of Finnish, Swedish, and English. *Nordand*, 17(1), 48–63.

Maahanmuuttajat, pakolaiset, turvapaikanhakijat ja siirtolaiset Kalevassa 2015 ja 2022

Liisa-Maria Lehto

Vuoden 2015 pakolaistilanne on jättänyt jälkeensä mielenkiinnon pakolaisuuden representaatioita kohtaan ja saanut aikaan tutkimusta, jossa käsitellään median vaikutusta erilaisia ryhmiä koskeviin yhteiskunnallisiin asenteisiin (esim. Vollmer & Karakayali 2017). Nyt Eurooppaa on kohdannut uudenlainen pakolaistilanne vuonna 2022 alkaneen Ukrainan sodan myötä, ja mediahuomio on kääntynyt Ukrainasta saapuneisiin pakolaisiin. Tämän tutkimuksen tavoitteena on tarkastella, miten vuosien 2015 ja 2022 Kaleva-sanomalehdissä puhutaan erilaisista kotimaistaan paenneista ihmisryhmistä. Tarkoituksena on korpusavusteisella menetelmällä löytää ja vertailla diskursseja, jotka paitsi kiinnittyvät eri vuosina Suomeen saapuneisiin henkilöihin myös näistä henkilöistä käytettyihin nimityksiin: *maahanmuuttaja*, *pakolainen*, *turvapaikanhakija* ja *siirtolainen*.

Tutkimuksessa tarkastellaan siis sekä vuoden 2015 Lähi-Idän pakolaistilanteeseen että vuoden 2022 Ukrainan pakolaisuuteen keskittyviä sanomalehtiaineistoja, ja tarkoituksena on löytää mahdollisia yhteneväisyyksiä ja eroja puhumisen tavoissa. Korpusavusteinen diskurssianalyysi (CADS) on mediatekstien tarkastelussa käytetty menetelmä, jolla on esimerkiksi tutkittu diskursseja suhteessa maahanmuuttostatukseen tai vertailtu maahanmuuttodiskursseja eri sanomalehdissä (esim. Baker & McEnery 2005). Ukrainalaisten pakolaisten representaatioista sanomalehdissä on jo tarkasteltu jonkin verran (esim. Zawadzka-Palucka 2023). Tässä tutkimuksessa keskeistä on osoittaa mediatekstien ja niissä esiintyvien kielenpiirteiden tuottamia, mahdollisesti epätasa-arvoisia diskursseja eri ihmisryhmistä ja siten osallistua keskusteluun siitä, millainen vaikutus medialla on puhumisen tapoihin ja asenteisiin yhteiskunnassa.

Lähteet

- Baker, Paul & McEnery Tony 2005: A corpus-based approach to discourses of refugees and asylum seekers in UN and newspaper texts. – *Journal of Language & Politics* 4(2), 197–226.
- Vollmer, Bastian & Karakayali, Serhat 2017: The Volatility of the Discourse on Refugees in Germany. – *Journal of Immigrant & Refugee Studies* 16(1-2), 118–139.
- Zawadzka-Palucka, Natalia 2023: Ukrainian refugees in Polish press. – *Discourse and Communication* 17(1), 96–111.

Text-generative AI in business and higher education: project presentation

Hanna-Mari Pienimäki

Recent technological advances in generative artificial intelligence (GenAI, e.g. large language models such as ChatGPT) have induced unprecedented hype. The new technology has been framed either as a potentially disastrous disruption to many white-collar jobs or the magic bullet with which to cure the declining GDP in western societies. Despite the wild-ranging speculation, there is still very little that we know about the actual present-day usage of these tools in different domains. The research project sets out to study two contexts that are increasingly adopting text-GenAI tools: higher education and private sector. The project investigates 1) how actors orient to the usage of text-GenAI tools in two contexts: in higher education institutions (HEI) and nationally and internationally operating companies in the Finnish context. In addition, 2) the project explores the way text-GenAI tools are currently used in academic and business contexts.

The methodological approach is relational ethnography; it seeks to understand cultural processes through multiple and at times conflicting angles, to identify boundaries and common grounds in order to gain a fuller picture (Desmond, 2014). The selected two domains (HEI, business) were chosen for their ability to provide distinctive, yet interlinked and complementing orientations to the adoption of new text-GenAI technologies. Institutions of higher education operate in many respects through texts and train future knowledge workers in textually mediated knowledge production. In a post-industrial society, the business rationale in many companies relies on the selling of expertise mediated through texts and on the HEI to equip future workforce with relevant knowledge and skills needed for its production. Disruptions in text-production practices thus affect both domains due to their interlinked nature making them ideal sites to study the adoption of emerging text-GenAI tools.

References

Desmond, M. (2014). Relational ethnography. *Theory and Society*, 43(5), 547–579.
doi:10.1007/s11186-014-9232-5

Karjalan kieli eläy: karjalan opetusta, elvytystä ja tutkimusnäkymiä Itä-Suomen yliopistossa

Helka Riionheimo & Milla Tynnyrinen

Karjala on vakavasti uhanalainen itämerensuomalainen kieli, jonka käyttöä on viimeisten vuosikymmenten aikana pyritty elvyttämään. Suomessa karjalan kieli ja kulttuuri on ollut Itä-Suomen yliopistossa oppiaineena vuodesta 2009, ja vuoden 2021 alusta yliopisto on saanut valtionavustusta karjalan kielen elvytystyöhön. Elvytyshankkeen kieliasiantuntijoita ovat Olga Karlova (vienankarjala), Katerina Paalamo (eteläkarjala) ja Natalia Giloeva (livvinkarjala), ja koordinaattorina toimii Milla Tynnyrinen. Oppiainetta ja elvytyshanketta johtaa Helka Riionheimo. Tässä posterissa esittelemme karjalan kielen ja kulttuurin oppiaineen sekä karjalan elvytyshankkeen toimintaa ja tulevaisuuden näkymiä.

Kielen oppiminen ja opettaminen ovat keskeinen osa elvytystyötä, koska kielelle tarvitaan uusia puhujia. Karjalan kielen oppiaineessa perus- ja aineopinnot on avattu avoimen yliopiston tarjontaan, mikä on lisännyt ja monipuolistanut kurssien osallistujamääriä. Opettajat tuottavat samalla jatkuvasti uutta oppimateriaalia. Karjalan opintojaksojen sisällöt ja toteutustavat pyrkivät ”elvytysrelevanssiin” eli tarjoamaan osallistujille välineitä, joiden avulla he voivat osallistua kielen elvyttämiseen (karjalan yliopisto-opetuksesta ks. Riionheimo & Giloeva 2022).

Elvytystoimintaan sisältyy monenlaista materiaalien työstämistä sekä oppiaineen ja hankkeen työntekijöiden omin voimin että yhteistyössä kieliyhteisön kanssa. Aineistot julkaistaan blogissa (<https://blogs.uef.fi/karjalanelvytys/>). Tähän mennessä on julkaistu mm. monenlaisia sanastoja ja muita oppimateriaaleja, videokokonaisuuksia sekä podcasteja ja muita ääniteaineistoja. Lisäksi elvytyshankkeessa pyritään pitämään karjalan kieltä näkyvillä julkisuudessa ja osallistutaan karjalan kielipoliittisen aseman kehittämiseen.

Oppiaineen ja elvytyshankkeen työskentely avaa myös monenlaisia kiinnostavia tutkimusnäkymiä. Meneillään olevia tutkimusaiheita ovat esimerkiksi Milla Tynnyrinen väitöskirjatutkimus karjalaksi kääntämisen sanastoon liittyvistä erityispiirteistä (Tynnyrinen 2022) sekä Helka Riionheimo, Natalia Giloevan ja Maria Kokin tutkimus Ylen karjalankielisistä uutisista. Karjalan kielen oppimista ja opettamista ei ole toistaiseksi tutkittu juuri lainkaan, ja myös opetukseen sisältyvät elvytysnäkökulmat olisivat hedelmällinen tarkastelukohde. Yhteistyö karjalankielisen yhteisön kanssa puolestaan tarjoaa mahdollisuuksia kansalaistieteen hyödyntämiseen.

Lähteet

Riionheimo, Helka – Natalia Giloeva 2022: Karjalankielinen yliopisto-opetus – vastavirtaan soutamista? *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* 13(5). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-lokakuu-2022/karjalankielinen-yliopisto-opetus-vastavirtaan-soutamista>
Tynnyrinen, Milla 2022: Gaps in Wonderland: Lexical Gaps in the Karelian Translation of Lewis Carroll's Alice's Adventures in Wonderland. Pro gradu -tutkielma, Itä-Suomen yliopisto. <https://erepo.uef.fi/handle/123456789/27414>

Kieliverkosto – kielikoulutusalan ammattilaisia tukemassa jo yli 10 vuotta

Sanna Riuttanen, Heidi Vaarala, Emilia Rajala & Essi Laitinen

Kielikoulutuspolitiikan verkosto (Kieliverkosto) on monialainen verkosto, joka tuo yhteen kielikoulutuksen toimijoita, lisää tietoisuutta kielikoulutuksen moniulotteisuudesta ja vaikuttaa kielikoulutuspolitiikkaa koskeviin päätöksiin. Kieliverkosto kehittää myös kansallista ja kansainvälistä tutkimusyhteistyötä.

Posterin tarkoitus on esitellä Kieliverkoston toimintaa AFinLAN syyssymposiumin osallistujille. Kieliverkoston tutkijat esittelevät toimintaa posterisessiossa, vastailevat kysymyksiin ja jakavat mahdollisuuksien mukaan materiaaleja yleisölle. Posterit kaksikieliset (suomi-englanti). Kieliverkosto on toiminut vuodesta 2009 asti Suomen kielikoulutuspoliittisella kentällä. Kieliverkostoa koordinoi Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielitutkimuksen keskuksessa, ja toimintaa rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Kieliverkoston tavoitteita ja arvoperustaa toteutetaan vuosittain vaihtuvien teemojen avulla. Vuonna 2023 teemana on kielen ja vuorovaikutuksen arviointi muutoksessa.

Kieliverkoston ydintoimintaa ovat mm. verkkolehti, tapahtumat, koulutus ja tutkimus. Verkkolehti *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* on yleistajuinen ammattilehti opettajille, tutkijoille ja muille kielialan toimijoille. Verkkolehden artikkeleita hyödynnetään laajasti esimerkiksi opetustarkoituksiin. Tapahtumia järjestämme vuosittain keskittyen ajankohtaisiin teemoihin, esimerkkinä jokakeväinen *Kieliparlamentti*. Viime vuosien tapahtumissa olemme keskittyneet kielivarantoon, kielitietoisuuteen peruskoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä Suomen kielivähemmistöihin.

Koulutuksen saralla toteutamme Jyväskylän yliopistossa maisteriopiskelijoille suunnattua kielikoulutuspolitiikan kurssia, jota olemme tuomassa saataville myös laajemmalle opiskelijajoukolle. Edistämme toiminnallamme tutkimusperustaista kielikoulutusta. Kieliverkoston tutkijat ovat tehneet myös itse useita selvityksiä kielikoulutuksen tilasta. Kaksi uusinta ovat Kielivaranto. Nyt! Monikielisyys vahvuudeksi –selvityksen (2017) seuranta (2021) ja Kielikoulutuksen saavutettavuus eurooppalaisessa perusopetuksessa. Pääsyn, mahdollistumisen ja arvon näkökulmia (2019).

Uutena toimintamuotona Kieliverkosto julkaisee podcast-sarjaa. Puhutaan kielikoulutuksesta! -podcastista on julkaistu jo kaksi kautta. Kieliverkosto tiedottaa myös muiden toimijoiden tapahtumista, koulutuksista ja uutisista laajoilla verkkosivuillaan sekä Twitterissä. Toivommekin AFinLAN syyssymposiumilta erityisesti verkostoitumista uusien toimijoiden kanssa.

Combining insights from language sociology and typology: Situated literacy strategies for marginalized languages across language ecologies

Jenna Sorjonen

This poster presents initial results of a global comparative study on literacy development as part of language policy and planning (LPP) for marginalized languages. The development of writing systems for unwritten languages has been seen as a vehicle for enhancing the status and use of these marginalized languages in education and other public domains. Despite these language settings being predominantly multilingual, vernacular literacy development has largely been founded on monolingual standard-based models, with even counter-effective results (e.g. Jones & Mooney 2017).

Combining insights from language sociology and typology (cf. Di Garbo et al. 2021), this qualitative study maps features of language ecologies (Mühlhäusler 2010) with employed literacy measures and their success to produce a first empirical description of factors influencing literacy development across the world's language ecologies. An analysis of nine languages from Australia (Bininj Kunwok, Mawng, Yolŋu Matha), Finland (Inari Sámi, North Sámi, Skolt Sámi), and Guatemala (Ch'orti', Ixhil, Q'eqchi') identifies key social factors characterizing language ecologies vis-à-vis literacy, including language status, policies, ideologies, and practices. The study demonstrates these features of language ecologies should inform the design of situated literacy strategies to achieve sustainable literacies safeguarding the educational and language rights of speakers of marginalized languages in multilingual settings.

The poster is in English, the presentation in Finnish, and discussion in Finnish, English or Spanish.

References

- Di Garbo, Francesca, Kashima, Eri, Napoleão de Souza, Ricardo & Sinnemäki, Kaius. 2021. Concepts and methods for integrating language typology and sociolinguistics. *Atti dei Congressi SLI* (5). 143–176.
- Jones, Mari C. & Mooney, Damien. 2017. *Creating orthographies for endangered languages*. Cambridge University Press.
- Mühlhäusler, Peter. 2010. Ecology of Languages. In Kaplan, Robert B. (ed.), *The Oxford Handbook of Applied Linguistics*. Oxford University Press.

Kieli, kiinnittyminen ja kuuluminen: ukrainalaiset osana maaseudun koulu- ja työyhteisöjä ja niiden muutosta

Marja Enbuska, Olena Herasymenko, Sanna Mustonen, Oleksandra Poberezhets, Katharina Ruuska, Nóra Schleicher & Minna Suni

Posterit esittelee syksyllä 2023 alkaneen monitieteisen akatemiahankkeen, jonka keskiössä on sotaa paenneiden ukrainalaisten asettuminen maaseudulle ja heidän pääsyänsä mukaan paikallisyhteisöihin sekä samalla heidän vaikutuksensa niihin. Kieli on monin tavoin läsnä tässä prosessissa, ja erilaiset kohtaamiset niin koulutuksen kuin työelämänkin piirissä rakentavat vähitellen kuulumisen kokemuksia ja kiinnittymistä paikkaan ja eri yhteisöihin myös tilanteessa, jossa tulevaisuus näyttäytyy hyvin epävarmana.

Etnografinen tutkimus toteutetaan Suomessa ja Unkarissa, ja se kohdistuu kolmeen ryhmään: alkuaan sesonkityökontaktien kautta maaseudulle tulleisiin henkilöihin, opetus- ja terveydenhuollon alalle kouluttautuneisiin ns. kansainvälisiin osaajiin sekä nuoriin, jotka ovat siirtymässä perusopetuksesta toiselle asteelle.

Posterit tehdään tutkimusryhmän yhteistyönä, ja se sisältää perustietoa tutkimushankkeesta sekä suomeksi, ukrainaksi, unkariksi että englanniksi.

TEMAATTISET TYÖPAJAT
TEMATISKA WORKSHOPPAR
THEMATIC WORKSHOPS

DISEA, Building bridges across research methods, data types, and concepts: A look at dialectical materialist approaches to scientific inquiry

Työpajan vetäjät: Dmitri Leontjev & Hanna Lämsä-Schmidt

Commonly, research falls under distinct metatheories of either post-positivism or interpretivism, making distinct assumptions about how to view and gain knowledge about the world. The research studies rooted in these paradigms use specific analytical toolboxes and make distinct interpretations informed by ontologies, epistemologies and causalities of the two metatheories (see, e.g., Poehner, 2016). In this workshop we explore how the metatheory of dialectical materialism and theoretical traditions informed by it, such as Activity Theory, Ecological approaches, Dialogism, and Sociocultural theory, change the way we perceive the world, use certain analytical methods, and interpret the analyses. We explore the potential of dialectical materialism to build bridges between the opposing positions to research in applied linguistics (Lantolf & Poehner, 2014) as well as across the theoretical approaches falling under the umbrella of dialectical materialism. Discussions in the field, such as that by Hulstijn et al. (2014), arguing for the possibility of resolving perceived incommensurabilities between theories in collaborative engagements served as inspiration for the present workshop.

The philosophy of dialectical materialism holds that human consciousness emerges in a dialectical relationship between the material world and the individual (Poehner, 2016). Thus, this metatheory can relate distinct phenomena in the other two metatheories: The internal mental processes, which post-positivism focuses on, and the social reality of individuals, which has been the focus of inquiry in interpretivism. Perceiving these phenomena not as separate categories but as together encompassing the dialectical unity of human consciousness enables the researcher to focus the inquiry on their dialectical relations (Poehner, 2016).

Consequently, the interrelated processes of instruction and learning can be examined using a variety of quantitative and qualitative methods that are employed to provide a dialectical and historical account of language development, teaching and/or assessment. The dialectical perspective requires the recognition of the reciprocal interrelationships involved in the course of research: in the conception of theory/practice and researcher-participant-practitioner relationships, as well as in the use of research methods. That is, it compels the researcher to reconsider how research methods are used and results are interpreted. Using interviews, for example, necessitates that the interviewer's intervention is considered when collecting and analyzing data (Johnson & Rieker, 2023).

The papers in this 150-minute workshop organised by the DISEA research network explore the potential to build bridges across theories and research paradigms, proposing ways to unite the social and the mental individual aspects of language learning, teaching and assessment on the theoretical, methodological and analytical levels. The workshop presentations will be held both in Finnish and English.

Tanja Seppälä: Where does the learning happen? Dialogism bringing together social and cognitive factors of language proficiency in SLA

Karoliina Inha: Kirja käteen ja pulpetin ääreen: 3.-luokkalaisten A1-englannin oppijoiden uskomuksia englannin kielen oppimisesta

Raisa Lantto: Kieli elettyinä kokemuksina Bakhtinin dialogismin teoriaan peilaten

Hanna Lämsä-Schmidt: Peer mediation in task-based learner interaction in the English classroom

Where does the learning happen? - Dialogism bringing together social and cognitive factors of second language acquisition

Tanja Seppälä

In my doctoral dissertation, I look at second language learning results, experiences, and practices of adults. I combine methods from quantitative and qualitative research, which requires a theoretical framework that ties these research topics and approaches together. For that, I use dialogism (Dufva & Aro 2014; Dufva et al. 2014), as being a sociocognitive approach, it combines individual and environmental factors of learning. In this presentation, I will describe how I use the dialogical approach in connecting the substudies of my dissertation. In dialogism, which draws upon the work of Bakhtin's circle, language learners and users are seen as being engaged in social activities while being accompanied by cognitive activity (Dufva et al. 2014). The approach acknowledges that concepts like language resources, learner agency, and ideal self, the hope of whom a person wants to become, are dynamic, situated, and distributed (Dufva et al. 2014; Dufva & Aro 2014) which is relevant in my dissertation. For example, the agency is seen forming in a dialogical relationship in certain time and space, thus when analysing learner agency, dialogism takes into account individual factors, such as making choices, and contextual factors, like the effect of others and ideologies (Dufva & Aro 2014). With my presentation, I hope to encourage a discussion on the strengths and weaknesses of different theoretical frameworks. Languages: English/Finnish.

References

- Dufva, H. & Aro, M. 2014. Dialogical View on Language Learner's Agency: Connecting Intrapersonal with Interpersonal. Teoksessa P. Deters, X. (A.) Gao, E. R. Miller & G. Vitanova (eds), *Theorising and Analysing Agency in Second Language Learning: Interdisciplinary Approaches*, 37–53. Bristol: Multilingual Matters.
- Dufva, H., Aro, M. & Suni, M. 2014. Language learning as appropriation: how linguistic resources are recycled and regenerated. In P. Lintunen, M.S. Peltola & M.-L. Varila (eds), *AFinLA-e*, 20–31. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2014.

Kirja käteen ja pulpetin ääreen: 3.-luokkalaisten A1-englannin oppijoiden uskomuksia englannin kielen oppimisesta

Karoliina Inha

Esittelen väitöskirjani kolmatta osatutkimusta, jonka toteutin 3.-luokkalaisten (n=18) kanssa keväällä 2023. Väitöskirjassani tutkin, miten oppilaiden uskomukset englannin kielen oppimisesta kehittyvät vuosiluokkien 1–3 aikana. Tämän osatutkimuksen tavoite on selvittää, minkälaisia uskomuksia oppijoilla on englannin kielen oppimisesta ja opiskelusta heidän siirryttyään 3. luokalle, jolloin A1-kielen opiskelu on perinteisesti aloitettu. Tutkimuksessani yhdistän kahdenlaista aineistoa pureutuakseni tarkemmin lasten uskomuksiin ja tuodakseni esiin uusia näkökulmia heidän äänellään. Lisäksi tulokset antavat viitteitä siitä, miten eri aineistotyyppejä, ryhmäkeskusteluja ja piirustuksia, yhdistämällä saadaan monipuolisempaa aineistoa lasten uskomuksista.

Aikaisemmissa sosiokulttuurisesta ja dialogisesta näkökulmasta tehdyissä tutkimuksissa nuorten oppijoiden uskomuksista oppimisesta on hyödynnetty haastatteluja (mm. Nilsson, 2020) ja visuaalisia keinoja (mm. Mäntylä ym., 2022). Tässä tutkimuksessa aineistonkeruu oli kaksivaiheinen. Pyysin oppilaita ensin piirtämään kuvan itsestään oppimassa englantia. Sen jälkeen pidin oppilaiden kanssa pienryhmäkeskustelut, joissa keskusteltiin ensin oppilaiden piirustuksista ja sen jälkeen yleisesti englannin kielen oppimisesta.

Esitelmässäni käsittelen rinnakkain oppilaiden kanssa pidettyjä ryhmäkeskusteluja (6 kpl) ja heidän piirtämiään kuvia (18 kpl). Tutkin aineistoa hyödyntämällä dialogisen näkökulman (Dufva, 2003) tapaa käsitteellistää uskomus ja oppiminen. Analysoin aineiston temaattisen analyysin keinoin (Braun & Clarke, 2006). Esitelmälläni toivon myös herättäväni keskustelua siitä, minkälaisia kieli- ja kielenoppimiskäsityksiä koulumaailma nykyisellään kierrättää ja toisintaa, ja sitä vasten, minkälaisia uskomuksia me haluaisimme koulun edistävän.

Lähteet

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
- Dufva, H. (2003). Beliefs in dialogue: A Bakhtinian view. In P. Kalaja & A. M. F. Barcelos (Eds.), *Beliefs about SLA* (pp. 131–151). Springer.
- Mäntylä, K., Roiha, A., & Dufva, H. (2022). Investigating young Finnish CLIL pupils' perceptions of foreign language use through visual narratives. *Journal of Immersion and Content-Based Language Education*.
- Nilsson, M. (2020). *Young learners' perspectives on English classroom interaction school: Foreign language anxiety and sense of agency in Swedish primary school*.

Kieli elettyinä kokemuksina Bakhtinin dialogismin teoriaan peilaten

Raisa Lantto

Väitöstutkimukseni on *fenomenologis-hermeneuttinen kokemuksen* tutkimus. Aineisto koostuu syvähaastatteluista; informanteina on kuusi aikuista maahanmuuttajanaista. Analysoin aineistoa kvalitatiivisesti, hermeneuttista kehää noudattaen. Tarkastelen informanttieni kokemuksia suomen kielen oppimisesta ja käyttämisestä. Pureudun erityisesti emotionaalisesti värittyneisiin jaksoihin.

Buschin (2017) ja Dufvan (1998) mukaan kieltä voi lähestyä elämänkerrallisesta näkökulmasta; he perustavat näkemyksensä mm. Bakhtiniin (*alien words, heteroglossia*) ja Merleau-Pontyn ruumiin fenomenologiaan. Keskeistä on tarkastella *elettyjä kielellisiä kokemuksia* (Busch, 2017); niissä voi kuulua iloa, ylpeyttä, häpeää, vihaa tai pelkoa. Epämiellyttäviä kokemuksia liittyy erityisesti tilanteisiin, joissa puhuja kokee *legitimiteetin* puutetta.

Kostogrizin (2005) mukaan Bakhtinin *dialogismin teoria* tarjoaa sosiaalisesti kestävän lähestymistavan tunnistaa toisen kielen oppijan identiteettejä. Kostogriz hahmottelee tilaa Itsen ja Toisen välissä (*Thirdspace, in-between-ness*). Myös Buschin hahmottelema *kielellinen repertuaari* sijoittuu itsen ja toisen rajalle. Se punoo yhteen sosiaaliset ja vuorovaikutukselliset elementit historiallisin ja poliittisiin elementteihin sekä henkilökohtaisiin elämänkerrallisiin elementteihin. Fokuksessa on, miten kielellinen variaatio tuottaa joko kuulumista tai erilaisuutta ja jopa poissulkemista.

Esityksessäni tuon keskusteltavaksi aineistonäytteitä, joissa kielelliseen kokemukseen liittyy (vahvoja) tunteita ja joissa dialogisesta näkökulmasta tarkasteltuna ollaan *Kolmannessa tilassa*, rajalla itsen ja toisen välissä. Tarkastelen dialogisesta näkökulmasta myös omaa positiotani tutkijana, tutkijan ja informantin vuorovaikutusta ja siinä rakentuvia yhteisiä tulkintoja informantin kokemuksista.

Lähteet

- Busch, B. (2017). Expanding the notion of the linguistic repertoire: On the concept of *Spracherleben* – the lived experience of language. *Applied Linguistics*, 38 (3), 340–358.
<https://doi.org/10.1093/applin/amv030>
- Dufva, H. (1998). From ‘Psycholinguistics’ to a Dialogical Psychology of Language: Aspects of the Inner Discourse(s). Teoksessa Lähteenmäki, M. & H. Dufva (toim.), *Dialogues on Bakhtin: Interdisciplinary Readings*, 87–104. University of Jyväskylä. Centre for Applied Language Studies.
- Kostogriz, A. (2005). Dialogical Imagination of (Inter)cultural Spaces: Rethinking the Semiotic Ecology of Second Language and Literacy Learning. Teoksessa Hall, J. K., G. Vitanova, & L. Marchenkova (toim.), *Dialogue with Bakhtin on second and foreign language learning. New perspectives*, 189–210. Erlbaum.

Peer mediation in task-based learner interaction in the English classroom

Hanna Lämsä-Schmidt

The philosophy of dialectical materialism holds that human consciousness emerges in a dialectical relationship between the material world and the individual (Poehner, 2017). In the context of language learning within sociocultural theory (SCT), this translates into a dialectical, interrelated relationship between learning and instruction, between the learner and the mediator. Vygotsky postulated this dialectical relationship, inter alia, in his concept of zone of proximal development (ZPD), highlighting the role of collaboration with another human in supporting development.

Most SCT-L2 research has thus far focused on expert-novice mediation with older learners and peer mediation has gained less attention, especially that of young learners (Gagné & Parks, 2013). In this classroom-based multiple-case study, I investigated how peers use their existing linguistic repertoire to mediate task-based learning in a context where the role of the ‘expert’ is fluid (Davin & Donato, 2013). For this purpose, task-based peer interaction between two multilingual learners of English (L1 Arabic, L2 German, L3 English) was collected, and a microgenetic analysis with mediation sequences conducted (van Compernelle, 2015). Furthermore, stimulated recall interviews with the individual learners were conducted. In this presentation, I seek to discuss how the methodological and analytical choices are perceived from the Vygotskian dialectical perspective.

References

- Davin, K. J., & Donato, R. (2013). Student Collaboration and Teacher-Directed Classroom Dynamic Assessment: A Complementary Pairing. *Foreign Language Annals*, 46(1), 5–22. <https://doi.org/10.1111/flan.12012>
- Gagné, N., & Parks, S. (2013). Cooperative learning tasks in a Grade 6 intensive ESL class: Role of scaffolding. *Language Teaching Research*, 17(2), 188–209. <https://doi.org/10.1177/1362168812460818>
- Poehner, M. E. (2017). Introduction to the special issue: Sociocultural theory and the dialectical-materialist approach to L2 development. *Language and Sociocultural Theory*, 3(2), 133–152. <https://doi.org/10.1558/lst.v3i2.32869>

Embodiment and the arts in language learning

Chair: Sofia Jusslin

This thematic workshop (150 min) addresses embodiment and the arts in language learning. The workshop builds on ongoing research in the research project *Embodied Language Learning through the Arts* (2021–2024) and includes four papers that explore the intertwinements of embodiment, artistic activity, and language learning.

The workshop aims to continue the discussion started by Pöyhönen and Paulasto (2020) in the special issue *Language and the arts – creative inquiry in applied linguistics* published in AFinLA-e series, with a specific focus on the role of embodiment in arts-based approaches to language learning and teaching.

The mind-body connection, as well as the connection between the arts, embodiment, language, and learning, have been strongly established theoretically, philosophically, and empirically. However, embodied learning is still superficially understood and discussed in academic contexts, and pedagogical practices have responded slowly to developments in this research area. Therefore, there is a need for more research that explores the intertwinement of embodiment and the arts in nurturing, expanding, and enriching language learning. Recently, the interest in embodiment and the arts in applied linguistics research has increased. Previous research indicates that embodied learning and arts-based approaches can support different areas of language use and learning, strengthen motivation, and create enjoyment (e.g., Jusslin et al., 2022). This points to valuable aspects for language learning, where common challenges encompass questions about how language learners can become motivated, inspired, and actively engaged.

The four presentations in the workshop are concerned with research *into* and *through* arts (see Bradley & Harvey, 2019) and cover different educational contexts with additional language learning focusing on embodiment and the arts. The workshop is multilingual with presentations in which Finnish, English, and Swedish are used. At the end of the workshop, there will be a discussion led by a discussant.

References

- Bradley, J., & Harvey, L. (2019). Creative inquiry in applied linguistics: Language, communication and the arts. In C. Wright, L. Harvey, & J. Simpson (Eds.), *Voices and practices in applied linguistics: Diversifying a discipline* (pp. 91–107). White Rose University Press.
- Jusslin, S., Korpinen, K., Lilja, N., Martin, R., Lehtinen-Schnabel, J., & Anttila, E. (2022). Embodied learning and teaching approaches in language education: A mixed studies review. *Educational Research Review*, 37, 100480, 1–21. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2022.100480>
- Paulasto, H., & Pöyhönen, S. (Eds.). (2020). Kieli ja taide – soveltavan kielentutkimuksen ja taiteen risteämiä. *Language and the arts – creative inquiry in applied linguistics. AFinLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia*, 74, i–xx.

Embodied language learning through the arts: Introduction and some pedagogical insights

Eeva Anttila & Mariana Siljamäki

This presentation begins with an overview of an interdisciplinary research project entitled Embodied Language Learning through the Arts (ELLA), coordinated by Uniarts Helsinki and funded by the Kone Foundation. The overview covers the aims and research questions, the theoretical and methodological framework of the project, and its subprojects. One of the subprojects that investigates linguistic and cultural awareness in dance and physical education will then be discussed in more detail. A key concept in this area is interculturality. It emphasizes the constantly changing interaction between cultures and people. Another key concept, intercultural competence, refers to awareness of one's own, culturally related thought patterns, attitudes, and the ability to act with people from different cultures on a situation-by-situation basis. Critical multicultural education is closely connected to these concepts, taking a stand on power and privileges in society. It aims at prevention of racism, discrimination, and stereotypes. In addition, the notions of embodied learning and transformative learning frame this research. Embodied learning refers to engaging the human being as a whole and connecting the learning process to the learner's social and material surroundings. Transformative learning acknowledges the role of critical reflection and emotional engagement in higher education.

A key principle for culturally and linguistically aware pedagogy is the ability to approach each pedagogical situation and each pupil case by case. Another important principle for teachers is to make use of multimodal and nonverbal communication in instructing and in interaction with all pupils. Culturally and linguistically aware education acknowledges that intersubjective understanding is not only a matter of verbal language. Developing linguistic and cultural awareness is part of antiracist pedagogy and can be seen as a core task for all teachers.

*

‘Wild’ languaging when integrating dance in early Swedish language education

Kaisa Korpinen

Previous research suggests that embodied and arts-based approaches can support additional language learning holistically (Jusslin et al., 2022). This study explores how integrating language and dance can create possibilities for embodied language learning in early additional language education. The study is based on a project that combined dance with early Swedish language learning in a Finnish-speaking primary school. The analytical focus is on animal-themed language and dance integrated activities that were held during spring 2021, when the participating pupils were in second grade.

The study is theoretically positioned within a socio-material approach to language education. This involves considering language learning an embodied and relational activity that engages entire human beings and relates them to other people, materials, and spaces, i.e., languaging (Toohey, 2019). Drawing on data encompassing video recordings of the pedagogical activities, lesson plans,

and the researcher's embodied experiences and written reflections, an arts-based and post-qualitative research approach is used to analyze and present languaging events.

The analysis indicates that children were activated in languaging through movement-based communicative activities which involved children in bodily becoming animals. The languaging evolved in unpredictable or "wild" ways through repeated yet varied action and sense-making with movement and sound. Children's agency in languaging was performed through embodied and creative activities involving peer collaboration. To conclude, the presentation discusses 'wild' languaging as a practice of embodied language learning through dance, and its pedagogical potential for early additional language education.

The presentation will be multilingual (English, Finnish, and Swedish).

References

- Jusslin, S., Korpinen, K., Lilja, N., Martin, R. M., Lehtinen-Schnabel, J., & Anttila, E. (2022). Embodied learning and teaching approaches in language education: A mixed studies review. *Educational Research Review*, 37, 100480. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2022.100480>
- Toohey, K. (2019). The Onto-Epistemologies of New Materialism: Implications for Applied Linguistics Pedagogies and Research. *Applied Linguistics*, 40(6), 937–956. <https://doi.org/10.1093/applin/amy046>

*

Entanglements of languaging and dancing: Exploring spoken word choreographies in upper secondary school

Sofia Jusslin, Lotta Kaarla, Kaisa Korpinen & Niina Lilja

An increasing amount of research indicates that embodied learning and arts-based approaches can enhance language learning and provide emotional and motivational benefits to learning processes (e.g., Jusslin et al., 2022). Nevertheless, research-based knowledge about how embodied learning and arts-based approaches can contribute to upper secondary school students' language learning remains scarce.

Contextualized within the dance course "Dance with language," this paper addresses the combination of language and dance through spoken word choreographies (word- and dance-based choreographies). The course aimed to motivate upper secondary school students to study Swedish. It was initiated and taught by a dance teacher at a Finnish-speaking upper secondary school and included 19 students participated.

The study engages with new materialist theories to acknowledge the spoken word choreographies' relational, embodied, and material aspects (Pennycook, 2016; Toohey, 2019). The analytic questions are: (1) How do languaging and dancing become entangled in the spoken word choreographies? (2) How can spoken word choreographies contribute to additional language learning practices in upper secondary school?

Using diffractive analysis with comics-based research strategies, the analysis suggests that languaging and dancing becomes entangled through four doings: exploring, re-working, co-creating, and negotiating-and-switching. The choreographies offer a potentially valuable way to teach language, moving beyond the potential restrictions in the language to emphasize playfulness and creative explorations as part of language learning processes. The study argues for the pedagogical value of providing room for playful, creative, and embodied additional language learning practices in upper secondary school.

References

- Jusslin, S., Korpinen, K., Lilja, N., Martin, R. M., Lehtinen-Schnabel, J., & Anttila, E. (2022). Embodied learning and teaching approaches in language education: A mixed studies review. *Educational Research Review*, 37, 100480. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2022.100480>
- Pennycook, A. (2016). Posthumanist Applied Linguistics. *Applied Linguistics*. <https://doi.org/10.1093/applin/amw016>
- Toohey, K. (2019). The Onto-Epistemologies of New Materialism: Implications for Applied Linguistics Pedagogies and Research. *Applied Linguistics*, 40(6), 937–956. <https://doi.org/10.1093/applin/amy046>

Mistä puhutaan, kun puhutaan kansalaistieteestä?

Työpajan vetäjät: Johanna Vaattovaara & Heini Lehtonen

Kommentaattori: Sari Pöyhönen

Tieteen ulkopuolisia tahoja osallistavalla kansalaistieteellä (Citizen Science) on tieteen kentällä kasvava rooli. Sillä on pitkät perinteet luonnontieteiden alalla, jossa lähestymistapaa on hyödynnetty esimerkiksi lintujen havainnoinnissa ja terveys- ja ympäristöalan tutkimuksissa. Humanistis-yhteiskuntatieteellisillä aloilla kansalaistieteellinen tai kanssatutkimus (Kulmala ym. toim. 2023) ainakin näin nimettynä on ollut vähäisempää, tai se on näyttäytynyt marginaalisempana. Sosiolingvistiikan ja soveltavan kielentutkimuksen aloilla on kuitenkin jo pitkään sovellettu erilaisia osallistavia lähestymistapoja ja menetelmiä, joissa tutkijat ja muut toimijat (esimerkiksi opettajat, oppilaat, taiteilijat) yhdessä eri tavoin osallistuvat tutkimuksen eri vaiheisiin: tavoitteiden asetteluun, aineiston keräämiseen, tuottamiseen ja analysointiin, tutkimustuotosten valmisteluun ja tulosten levittämiseen (ks. esim. Paulasto & Pöyhönen 2020; Lehtonen 2021). Näissä käytänteissä on tunnistettavissa yhtymäkohtia tieteenalarajat ylittäviin kansalaistieteen periaatteisiin (Heigl ym. 2020; ks. myös Svendsen 2018).

Työpajassa pohditaan erilaisten osallistavien tutkimusmenetelmien suhdetta kansalaistieteen (citizen science) määrittelyyn. Miten soveltavan kielentutkimuksen ja sosiolingvistiikan kontekstissa kansalaistiede ymmärretään? Onko kaikki näiden alojen osallistava tutkimus lopulta kansalaistieteellistä? Millaisin kriteerein? Samalla käsitellään eri tutkimusprojektien valossa osallistavan tutkimuksen käytänteitä ja kehittämistarpeita, jotka liittyvät (mutta eivät rajoitu) epistemologiaan ja eettisiin kysymyksiin.

Työpaja (150 min.) koostuu viidestä 30 min. sessiosta:

1. *Johdatus työpajaan*, Heini Lehtonen ja Johanna Vaattovaara
2. *Osallistuva kansalaistiede peruskoulussa*, Petteri Laiho, Kristiina Skinnari & Tamás Péter Szabó
3. *Nuorten avulla tutkimusaineistoa rakentamassa: kansalaistieteen menetelmä ja virolaisnuorten puhekielen tutkimus*, Kristiina Praakli, Aive Mandel ja Virve-Anneli Vihman
4. *Kanssatutkimuksen keinoin uutta ulottuvuutta kielikäsitteiden ja kielenmuutoksen tutkimukseen*, Johanna Vaattovaara ja Kaarina Hippi
5. Kommenttipuheenvuoro (Sari Pöyhönen) ja loppukeskustelu

Lähteet

- Heigl, F., Kieslinger, B., Paul, K.T., Uhlik, J., Frigerio, D. & Dörler, D. (2020). Co-Creating and Implementing Quality Criteria for Citizen Science. *Citizen Science: Theory and Practice*, 5(1), 1–11. DOI: <http://doi.org/10.5334/cstp.294>
- Kulmala, M., Spišák, S. & Venäläinen, S. (toim.) 2023. *Kanssatutkimus. Ihanteet ja käytännöt*. Tampere University Press.
- Lehtonen, H. 2021: Kielitaitojen kirjo käyttöön, limittäiskieleilyä luokkaan. - Ahlholm, M., I. Piippo & P. Portaankorva-Koivisto (toim.) *Koulun monet kielet. Plurilingualism in the school*. AFinLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2021 / n:o 13. 70–90.

- Pöyhönen, S. & H. Paulasto (2020). Kieli ja taide – soveltavan kielentutkimuksen ja taiteen risteämiä. Language and the arts – creative inquiry in applied linguistics. AFinLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia n:o 74. i–xx.
- Svendsen, B. A. (2018). The dynamics of Citizen Sociolinguistics. *Journal of Sociolinguistics* 22 (2), 137–160

Osallistuva kansalaistiede peruskoulussa

Petteri Laihonon, Kristiina Skinnari, Tamás Péter Szabó & työryhmä

Kansalaistieteellä tarkoitetaan erilaisia tutkimuksen muotoja, joita yhdistää ammattitutkijoiden ulkopuolisten henkilöiden (”kansalaiset”) osallistuminen tutkimusprosessiin. Radikaalilla kansalaistieteellä Hakley (2018) viittaa osallistuvaan kansalaistieteen muotoon, jossa kansalaistutkijat osallistuvat jokaiseen tutkimuksen vaiheeseen. Kansalaistiede ymmärretään usein joukkoistamisena (crowdsourcing), joka on keskeinen resurssi eräissä luonnontieteissä. Soveltavassa kielitieteessä joukkoistamista on hyödyntänyt ansiokkaasti mm. Tuomo Hiippala (ks. Hiippala, Hotti & Suviranta, 2022). Radikaalia/osallistuvaa kansalaistiedettä on harjoitettu toistaiseksi vähän soveltavassa kielitieteessä tai sosiolingvistiikassa (ks. Svendsen & Goodchild, 2023). Esityksemme aluksi käymme läpi osallistuvan kansalaistieteen tilaa näillä aloilla.

Eurooppalaisen FORTHEM-allianssin Monikielisyys koulussa ja korkeakoulutuksessa Lab -yhteistyön osana Jy:n työryhmä käynnisti kansalaistiedeprojektin eurooppalaisten koulujen kielellisen monimuotoisuuden tutkimiseksi. Tavoitteena on ollut aktiivinen menetelmän yhteiskehittäminen ja kansatutkiminen yliopiston ja koulun toimijoiden tasavertaisessa yhteistyössä. Vuodesta 2020 kansalaistiedeprojekteja on toteutettu allianssin yliopistoissa ja kouluissa tutkijoiden, opettajien ja opettajaopiskelijoiden sekä oppilaiden yhteistyöryhmissä. Esityksemme käy läpi Jyväskylässä toteutettuja projekteja vuosina 2020–2022. Esittelemme projektien yhteissuunnittelua, toteutusta ja tuloksia eri osanottajaryhmien näkökulmista. Lopuksi arvioimme osallistuvan kansalaistieteen antia ja haasteita monikielisyystutkimukselle, tiedekasvatukselle ja tieteen demokratisoinnille.

Lähteet

- Haklay, Muki 2018. Participatory citizen science. In S. Hecker et al (eds.). *Citizen science: Innovation in open science, society and policy* (pp. 52-62). UCL Press. <https://www.jstor.org/stable/j.ctv550cf2>
- Hiippala, Tuomo, Helmiina Hotti, and Rosa Suviranta. 2022. Developing a tool for fair and reproducible use of paid crowdsourcing in the digital humanities. In *Proceedings of the 6th Joint SIGHUM Workshop on Computational Linguistics for Cultural Heritage, Social Sciences, Humanities and Literature*, pp. 7–12, Gyeongju, Republic of Korea. International Conference on Computational Linguistics.
- Svendsen, Bente A., and Samantha Goodchild. 2023. “Citizen (socio)linguistics: What we can learn from engaging young people as language researchers.” *Working Papers in Urban Language & Literacies*, paper 341. <https://wpull.org/product/wp314-citizen-sociolinguistics-what-we-can-learn-from-engaging-young-people-as-language-researchers/>

Nuorten avulla tutkimusaineistoa rakentamassa: kansalaistieteen menetelmä ja virolaisnuorten puhekielen tutkimus

Kristiina Praakli, Aive Mandel & Virve-Anneli Vihman

Kielentutkijoille on tärkeää saada nuorten kielenkäyttöä koskevaa aineistoa: nuoret ovat kielellisesti innovatiivisia kommunikoijia sekä uusien viestintäteknologioiden käyttäjiä ja viestintätapojen luojia. Nuorilta saatu aineisto on keskeisessä osassa kielellisen variaation ja muutoksen selittämisessä. Toisaalta aineistonkeruu on haastavaa monista vuorovaikutuksellisista ja eettisistä syistä. Variaatiotutkija Penelope Eckert (1997) on tiivistänyt osuvasti nuoria koskevan kieliaineiston tärkeyden muistuttaen ennen kaikkea sociolinguististä, että nämä tarvitsevat nuoria enemmän kuin nuoret heitä. Ilman nuorten apua tutkijoilla ei ole pääsyä nuorten kieltä koskevaan aineistoon. Yksi keino ratkaista tämä haaste on hyödyntää kansalaistieteen menetelmää, jota on alettu käyttää yhä enemmän myös humanistisessa tutkimuksessa (vrt. esim. Rymes, Leone 2014; Koreinik jne. 2023).

Tutkimushanke ”Nuorten kieli Virossa” (TeKE; 2019–2023) on ensimmäinen virolainen tutkimus, joka tutkii nuorten kielenkäyttöä nuorten itsenäisesti keräämän aineiston avulla ja jossa on käytetty kansalaistieteen menetelmää. Hankkeen tavoitteena on koota kattava virolaisnuorten kielikorpus ja saada aitoihin vuorovaikutustilanteisiin ja aineistoihin perustuvaa tietoa nykynuorten kielellisistä resursseista sekä suullisissa että pikaviestikeskusteluissa (Vihman jne. 2022). TeKE-hankkeessa rekrytoimme neljältä alueelta 47 opiskelijaa, niin sanottua kielilähettilästä, ja koulutimme heitä aineistonkeruuseen ja tutkimusetiikkaan liittyvissä kysymyksissä. Kielilähettiläät puolestaan rekrytoivat hankkeeseen ystäviään. Yhteensä tutkimukseen osallistui 131 koululaista.

Kansalaistieteen hyödyntäminen aineistonkeruussa osoittautui hedelmälliseksi ja tehokkaaksi menetelmäksi, joka samalla osallisti nuoria, antoi heille mahdollisuuden ottaa kantaa heitä koskeviin kysymyksiin ja toi esiin nuorten oman ”äänien”. Toisaalta nuorten keräämä aineisto nostatti monia olennaisia kysymyksiä: Mikä on nuorten asenne heidän kielenkäyttöönsä ja sitä koskevaan tutkimukseen? Millaisen roolin nuoret ottivat aineistonkeruussa ja millainen vaikutus sillä voi olla tutkimusaineistoon? Mitä eettisiä kysymyksiä kansalaistiede menetelmänä herättää? Tutkimusaineisto tarjoaa runsaasti myös metalingvististä tietoa. Näitä ja monia muita kysymyksiä pohdimme esitelmässämme.

Lähteet

- Eckert, Penelope (1997). Why ethnography? – Ungdomsspråk i Norden: föredrag från ett forskarsymposium. (Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet 43.) Toim Ulla-Britt Kotsinas, Anna-Brita Stenström, Anna-Malin Karlsson. Stockholm: Stockholms universitet, 52–62.
- Koreinik, Kadri; Mandel, Aive; Pilvik, Maarja-Liisa; Praakli, Kristiina; Vihman, Virve-Anneli (2023). Outsourcing teenage language: A participatory approach for exploring speech and text messaging. *Linguistics Vanguard*. DOI: 10.1515/lingvan-2021-0152.
- Rymes, Betsy; Leone, Andrea R. (2014). Citizen sociolinguistics: A new media methodology for understanding language and social life. *Working Papers in Educational Linguistics* 29(2), 25–43.
- TeKE=Teismeliste keel Eestis. The Teen Speak in Estonia. <https://sisu.ut.ee/teke/home-0?lang=en>

Vihman, Virve-Anneli; Praakli, Kristiina; Pilvik, Maarja-Liisa; Korkus, Mari-Liis (2022). Kas noored on inglise keelega obsessed? Millest räägivad korpusandmed? *Philologia Estonica Tallinnensis*, 7, 292–322.

*

Kanssatutkimuksen keinoin uutta ulottuvuutta kielikäsitusten ja kielenmuutoksen tutkimukseen

Johanna Vaattovaara & Kaarina Hippi

Tutkimushankkeessa Arkisuomien kielitietoisuudet ja muutos (Koneen Säätiö 2023-25) kehitetään suomen kielen vaihtelun ja muutoksen tutkimusta kielikäsitustutkimuksen keinoin. Kielikäsityksillä tarkoitamme sitä kokonaisvaltaista kielellistä merkitys- ja uskomussysteemiä (engl. language regard, Preston 2013), jonka puitteissa kielellinen variaatio tulee tulkituksi ja tuotetuksi. Hankkeen ensimmäisessä työpaketissa kerätään valtakunnallinen kyselyaineisto, joka tuo uuden juonteen variaationtutkimuksen keinoin 1970-l. alkaen karttuneeseen kielenmuutostutkimukseen. Tutkimus ulottuu myös suomea toisena kielenä käyttävien pariin (vrt. myös Hippi ym. 2020). Tässä esitelmässä keskitymme hankkeen 2. työpakettiin, jossa kehitetään osallistavan kielikäsitustutkimuksen käytänteitä kansalaistieteellisten periaatteiden pohjalta (Heigl. ym. 2020; Kulmala ym. 2023; vrt. myös Svendsen 2018). Kuvaamme hankkeen menetelmäkriittisiä lähtökohtia (Vaattovaara 2023) ja esittelemme työn alla olevia, kokeilevia tapoja osallistaa kielenkäyttäjiä kielikäsitustutkimukseen. Lähtökohtana on kanssatutkimus ja tieteenalarajat ylittävissä verkostoissa työstetyt kansalaistieteen eettiset periaatteet (Heigl. ym. 2020). Samalla pohdimme sosiolingvistisen kanssatutkimuksen erityispiirteitä ja nostamme esiin kysymyksiä, joita kanssatutkimukseen erityisesti hankkeemme kontekstissa liittyy.

Lähteet

- Heigl, F., Kieslinger, B., Paul, K.T., Uhlik, J., Frigerio, D. & Dörler, D. (2020). Co-Creating and Implementing Quality Criteria for Citizen Science. *Citizen Science: Theory and Practice*, 5(1), 1–11.
- Hippi, K., Lappalainen, H. & Nuolijärvi, P. toim. (2020). *Suomalaisten kielellistä elämää. Sata suomalaista kielellistä elämäkertaa -hankkeen satoa*. SKS.
- Kulmala, M., Spišák, S. & Venäläinen, S. (toim.) 2023. *Kanssatutkimus. Ihanteet ja käytännöt*. Tampere University Press.
- Preston, D.R. 2013. The influence of regard on language variation and change. *Journal of Pragmatics*, 52, 93–104.
- Svendsen, B. A. (2018). The dynamics of citizen sociolinguistics. *Journal of Sociolinguistics* 22 (2), 137–160.
- Vaattovaara, J. 2023. Kieli sosiaalisena ilmiönä – kielenkäyttäjän näkökulman merkityksestä. L. Kanto, M. Toivola, A. Martikainen, I. Savolainen, E. Vastamäki (toim.) 2023. *Kieli elämän eri vaiheissa – näkökulmia kielen moninaisuuteen*. Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys ry:n julkaisuja 55, s. 60–74.

Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus kielenopetuksessa

Työpajan vetäjät: Raisa Harju-Autti & Laura Lahti

Kielikasvatuksen kysymyksiin keskittyvässä temaattisessa työpajassa tavoitteena on tarkastella, minkälaista tutkimusta tarvitaan, jotta kielenopetuksessa pystyttäisiin huomioimaan yhteiskunnassamme alati lisääntyvä kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus sekä opetustilanteissa, oppimateriaalin kehittämisessä että opettajankoulutuksessa.

Kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden kysymyksiä on huomioitu kattavasti suomi toisena kielenä (S2) -opetukseen liittyvässä tutkimuksessa. Sen sijaan muiden kieliaineiden opettamista muille kuin suomea puhuville oppijoille on tutkittu niukasti, ja moninaisista taustoista tulevien oppijoiden osaamien kielen hyödyntäminen kielenopetuksessa on vielä kehittyvässä vaiheessa (esim. Harju-Autti, 2014; Illman & Pietilä, 2018; Pitkänen-Huhta & Mäntylä, 2014; 2021). Myös kielen aineenopettajien koulutus kaipaa päivittämistä (esim. Lahti, Harju-Autti & Yli-Jokipii, 2020). Kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden lisääntyminen on globaali ilmiö, minkä vuoksi on välttämätöntä tarkastella myös sitä, millaisia kulttuurisia piirteitä kohdekielen opettamisessa kulloinkin esitellään (esim. Hahl, 2020). Kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta kielenopetuksessa lähestytään työpajassa kahdesta eri tulokulmasta:

- 1) Millä tavoin oppijaryhmän kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus huomioidaan kielenopetuksessa (esimerkiksi monikielisyyspedagogiikka, limittäiskieleily)?
- 2) Miten opiskeltavaan kohdekieleen yhdistettävissä kulttuurisissa representaatioissa näkyy kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus?

Työpajan esitykset pohjustavat työpajassa käytävää yhteistä keskustelua nykytutkimuksen valossa. Työpajassa toivotaan keskustelua tutkimuksellisten siltojen rakentamisen tueksi esimerkiksi suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -tutkimuksen ja muiden kieliaineiden didaktisen tutkimuksen yhdistämiseksi. Lisäksi tavoitteena on keskustella monikielisyyspedagogiikan ja limittäiskieleilyn merkityksestä sekä kulttuurisen moninaisuuden kattavammasta huomioimisesta kielenopetuksessa.

Ohjelma (90 minuuttia)

Alustuspuheenvuoro (5 min) Raisa Harju-Autti (JY) & Laura Lahti (TAU)

Esitys 1 (20 min. + lyhyet kysymykset):

Milla Luodonpää-Manni (HY), Kaisa Hahl (HY), Laura Lahti (TAU), Toni Mäkipää (HY):
Monikieliset käytänteet toisen kotimaisen ja vieraiden kielen opetuksessa: Tuloksia kysely- ja haastattelututkimuksesta

Esitys 2 (20 min. + lyhyet kysymykset):

Anssi Roiha (JY), Hannele Dufva (JY), Katja Mäntylä (JY), Heini-Marja Pakula (TY):
Kieli- ja kulttuurikäsitteet varhennetun kielenopetuksen oppimateriaaleissa

Työpajaosuus (pienryhmäkeskusteluja) (30 min) (Harju-Autti & Lahti)

Kokoava loppukeskustelu (10 min)

Lähteet

- Hahl, K. (2020). Kulttuurin muuttunut olemus opetussuunnitelmissa ja vieraiden kielten oppikirjoissa. Teoksessa R. Hilden & K. Hahl (toim.), *Kielididaktiikan katse tulevaisuuteen: Haasteita, mahdollisuuksia ja uusia avauksia kielten opetukseen*. Suomen ainedidaktisen tutkimusseuran julkaisuja. Ainedidaktisia tutkimuksia 17. <http://hdl.handle.net/10138/312321>
- Harju-Autti, R. (2014). Englannin opetuksen uudet haasteet: monikielisyys alakouluissa. Teoksessa M. Mutta, P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.), *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language users of tomorrow*. AFinLAn vuosikirja 2014 (Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja 72), 71–88. <https://journal.fi/afinlavk/issue/view/4217>
- Illman, V. & Pietilä, P. (2018). Multilingualism as a resource in the foreign language classroom. *ELT Journal*, 72(3), 237–248. <https://doi.org/10.1093/elt/ccx073>
- Lahti, L., Harju-Autti, R. & Yli-Jokipii, M. (2020). Kielitietoisempaa aineenopettajuutta etsimässä – kielididaktiikkaa kaikkiin oppiaineisiin. Teoksessa R. Hildén & K. Hahl (toim.), *Kielididaktiikan katse tulevaisuuteen: Haasteita, mahdollisuuksia ja uusia avauksia kielten opetukseen*. Ainedidaktinen tutkimusseura, 31–58. <http://hdl.handle.net/10138/312321>
- Pitkänen-Huhta, A. & Mäntylä, K. (2014). Maahanmuuttajat vieraan kielen oppijoina: monikielisen oppilaan kielirepertuaarin tunnistaminen ja hyödyntäminen vieraan kielen oppitunnilla. Teoksessa M. Mutta, P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.), *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language users of tomorrow*. AFinLAn vuosikirja 2014 (Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja 72), 89–108. <https://journal.fi/afinlavk/issue/view/4217>
- Pitkänen-Huhta, A. & Mäntylä, K. (2021). Teachers negotiating multilingualism in the EFL classroom. *European Journal of Applied Linguistics*, 9(2), 283–306. <https://doi.org/10.1515/eujal-2018-0020>

*

Monikieliset käytänteet toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opetuksessa: Tuloksia kysely- ja haastattelututkimuksesta

Milla Luodonpää-Manni, Kaisa Hahl, Laura Lahti & Toni Mäkipää

Globalisoituvassa maailmassa toimiminen edellyttää monipuolista kielitaitoa sekä äidinkielellä että muilla kielillä. Opetussuunnitelman perusteet eri kouluasteilla tunnistavat kielen keskeisen roolin ajattelussa, oppimisessa ja vuorovaikutuksessa. Ne korostavat myös kaiken kielitaidon arvostamista. Tämä tarkoittaa, että kaikkien opettajien on tuettava oppilaiden kasvua kohti kulttuurista moninaisuutta ja kielitietoisuutta. Viimeaikaiset tutkimukset (esim. Alisaari ym., 2021; Heikkola ym., 2022) viittaavat kuitenkin siihen, että opettajat eivät aina tue monikielisiä käytäntöjä, kuten oppilaiden kotikielten käyttöä oppimistehtävissä. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan opettajien raportoimia monikielisiä käytänteitä keskittyen toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opetukseen. Aineisto koostuu kyselylomakkeesta (n=552) ja kieltenopettajien (n=20) fokusryhmähaastatteluista eri kouluasteilta ympäri Suomea. Aineistot analysoitiin monimenetelmäisesti käyttäen sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia menetelmiä. Tuloksia tarkasteltiin kielellisesti ja kulttuurisesti vastuullisen kielenopetuksen viitekehyksessä (ks. Lucas & Villegas 2011; 2013). Tulokset osoittavat, että kieltenopettajilla on hyvät valmiudet huomioida kielen sosiolingvististä vaihtelua opetuksessaan. Kaikenlaista kielitaitoa arvostetaan, mutta monikielisiä käytäntöjä hyödynnetään

vain rajallisesti. Kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden huomioimiseksi olisikin tärkeää kehittää monikielisiä käytäntöjä paremmin tukevia oppimateriaaleja. Lisäksi opettajille ja opettajaopiskelijoille tulisi tarjota lisää koulutusta monikielisyyspedagogiikassa.

Lähteet

- Alisaari, J., Hurme, T.-R., Heikkola, L.M., & Routarinne, S. (2021). Finnish teachers' beliefs about students' home language use. *Critical Multilingualism Studies*, 9(1), 46–76.
- Heikkola, L.M., Alisaari, J., Vigren, H., & Commins, N. (2022). Requirements Meet Reality: Finnish Teachers' Practices in Linguistically Diverse Classrooms. *Journal of Language, Identity & Education*. DOI: 10.1080/15348458.2021.1991801
- Lucas, T., & Villegas, A. M. (2011). A framework for preparing linguistically responsive teachers. In T. Lucas (Ed.), *Teacher preparation for linguistically diverse classrooms: A resource for teacher educators* (pp. 55–72). New York, NY: Routledge.
- Lucas, T., & Villegas, A.M. (2013). Preparing linguistically responsive teachers: Laying the foundation in preservice teacher education. *Theory Into Practice*, 52(2), 98–109. DOI: 10.1080/00405841.2013.770327

*

Kieli- ja kulttuurikäsitteet varhennetun kieltenopetuksen oppimateriaaleissa

Anssi Roiha, Hannele Dufva, Katja Mäntylä & Heini-Marja Pakula

Esityksessämme tarkastelemme kieli- ja kulttuurikäsitteiden ilmenemistä varhennetun kieltenopetuksen oppikirjoissa. Tutkimuksemme teoreettisena taustana on monikielisyysajattelu, jossa kieliä ei nähdä toisistaan erillisinä järjestelminä. Tämän lisäksi nojautumme kulttuurin käsitteellistämiseen kriittiseen lähestymistapaan, jonka mukaan kulttuuri ei ole staattista tai yksinomaan tiettyihin kansallisvaltioihin yhdistyvää vaan dynaamista ja monimuotoista. Myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, jotka koskevat 1-2 vuosiluokkien A1-kielen opetusta ohjaavat huomioimaan monikielisuuden ja kulttuurin moninaisuuden. Sen mukaan varhennetussa kieltenopetuksessa tulisi ”keskustella eri kielten yhtäläisyyksistä ja eroista” ja ”ohjata oppilasta arvostamaan omaa kielitaustaansa sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta”.

Aineistomme koostuu viiden oppikirjan sarjasta, joka on tarkoitettu varhennettuun kieltenopetukseen Suomessa. Kirjat ovat rakenteeltaan samanlaisia ja kirjojen kielet ovat englanti (Go!), ruotsi (Fram!), espanja (Dale!), saksa (Los!) ja ranska (Vas-y!). Analysoimme kirjoista laadullisen sisällönanalyysin keinoin sekä niissä olevia kirjallisia tehtäviä että kirjojen kuvitusta yllä esitellyn teoreettisen viitekehyksen valossa.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että kirjat keskittyvät pääosin kohdekieleen, eivätkä siten juurikaan edistä monikielisyyttä eivätkä tarjoa kovin monipuolista kuvaa kulttuureista. Näin ollen kirjat eivät ole siltä osin opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Havaitimme koko kirjasarjassa ainoastaan kaksi tehtävää, joissa eri kieliä vertailtiin ja hyödynnettiin kohdekielen oppimisessa. Tämän lisäksi muun muassa kirjojen kuvituksessa esiintyy paljon stereotyyppistä kulttuuriin liittyvää sisältöä. Tulkintamme mukaan analysoimamme oppikirjat ohjaavat siten oppilaita ajatukseen (vieraista) kielistä toisistaan erillisinä järjestelminä sekä siihen, että kieltä käytetään

tiettyssä kansallisessa kontekstissa. Oppikirjojen sisältöön sekä siihen, miten niitä käytetään olisikin jatkossa hyvä kiinnittää enemmän huomiota, sillä niiden kautta tuotetaan ja ylläpidetään kulttuuriin ja kieleen liittyviä ideologioita ja näkemyksiä.

Integration, agency, and language learning in relation to place

Workshop convener: Henna Jousmäki

This thematic session explores the interface of applied language study and the study of place, to address the increasing transnational mobility of people with a view on immigrants' integration and active participation in local, regional and/or national contexts.

Geographers and others interested in place have often been guided by an interest in the economy, the environment or culture, as in cultural heritage. What they have been less concerned with is the issue of language. The few exceptions to this do, however, come close to classic sociolinguistic interests of language contact and maintenance as well as multilingualism (see Ivanova-Gongne et al., 2021; Jones-Evans et al., 2010; McLeod, 2002). The human geography of 2020s will be partial if it overlooks the diversification of diversity in people's life trajectories (Blommaert, 2010) or even the most peripheral of regions as multilingual (Pietikäinen & Kelly-Holmes, 2013).

For applied linguists, on the other hand, 'place' makes a necessary context for language use and language users. Be it classroom, peer group, or something else, an ideal place is accessible and promotes the agency of those using it – yet is often created and regulated by those in a dominant position (e.g., 'native' speakers, teachers, employers). While there is a critical branch within applied language study to empower vulnerable groups and individuals (Pennycook, 2021), and rightly so, a more ambitious attempt can be made to pinpoint how investing in, for instance, language education or 'two-way integration' contributes to local, regional, and/or societal development.

This 90-minute session brings together scholars and practitioners to discuss the possibilities of mapping new ground between and across disciplines and policies. The session consists of a brief introduction, a general discussion, and, in between, the following three 15-minute presentations:

Jousmäki, Henna: What can applied language studies bring to regional development?

Lehto, Liisa-Maria & Pienimäki, Hanna-Mari: Producing inclusion in migrant lives: Language and social cohesion in three realms of experience

Iikkanen, Päivi: Language learning and local networks: the opportunities of mentoring in developing language skills for working life

References

- Blommaert, J. (2010). *Sociolinguistics of globalization*. Cambridge: CUP.
- Grillitsch, M., & Sotarauta, M. (2020). Trinity of change agency, regional development paths and opportunity spaces. *Progress in Human Geography*, 44(4), 704–723.
<https://doi.org/10.1177/0309132519853870>.
- Ivanova-Gongne, M., Lång, S., Brännback, M. & Carsrud, A. (2021). Sensemaking by minority entrepreneurs: role identities and linguistic embeddedness. *Journal of Small Business & Entrepreneurship*. DOI: [10.1080/08276331.2021.1952499](https://doi.org/10.1080/08276331.2021.1952499).

Jones-Evans, D., Thompson, P. & Caleb Kwong, C. (2011). Entrepreneurship amongst Minority Language Speakers: The Case of Wales, *Regional Studies* 45:2, 219-238, DOI: [10.1080/00343400903241493](https://doi.org/10.1080/00343400903241493).

McLeod, W. (2002). Language planning as economic development? The growth of the Gaelic economy. *Scottish affairs* 38(1), 51-.

Pennycook, A. (2021). *Critical applied linguistics: A critical reintroduction* (2nd ed.). Routledge.

Pietikäinen, S. & H. Kelly-Holmes (2013). *Multilingualism in the periphery*. Oxford: OUP.

*

What can applied language studies bring to regional development?

Henna Jousmäki

Finland is one of the countries with a diminishing population rate due to aging and declining birth rates. A consequence is the lack of skilled work force in many branches. Without work-based immigration, the population decline threatens the availability and quality of services while also hindering economic growth. This is especially true for (semi-)rural regions in Finland because of the continuing rural-to-urban migration since the 1960s.

The discourse on a ‘need’ for working-aged immigrants has been joined by a concern for responsibility and ethics in recruitment and employment (e.g., Vaittinen et al., 2022). Immigrants’ employment and integration shall be based on sustainable practices and policies. In this talk, I argue that what is needed in the ‘shrinking’ world of transnational mobility is more attention to *social* sustainability. Further, I argue this can be promoted through policies and practices where a cross-disciplinary understanding of the notions of ‘participation’ (e.g., Kinossalo et al., 2022) and ‘agency’ (e.g., Grillitsch & Sotarauta, 2020) are implemented.

References

Grillitsch, M., & Sotarauta, M. (2020). Trinity of change agency, regional development paths and opportunity spaces. *Progress in Human Geography*, 44(4), 704–723. <https://doi.org/10.1177/0309132519853870>.

Kinossalo, M., Jousmäki, H. & Intke-Hernandez, M. (2022). Life story pedagogy for identity–through linguistic and cultural recognition to participation and equity. *Apples - Journal of Applied Language Studies*, 16(2), 99–119. <https://doi.org/10.47862/apples.111953>.

Vaittinen, T., Sakilayan-Latvala, M. & Vartiainen, P. (2022). Filipino nurses as enablers of the future welfare state: The global commodity chains of producing racialized care labour for ageing Finland. In Kettunen, P. et al. (eds.), *Nationalism and Democracy in the Welfare State*. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 184–208. <https://doi.org/10.4337/9781788976589.00019>.

Producing inclusion in migrant lives: Language and social cohesion in three realms of experience

Liisa-Maria Lehto & Hanna-Mari Pienimäki

This presentation investigates the role of language in the production of social cohesion in different realms of social experience. We develop analytical lenses by combining conceptualizations of relational (Wessendorf, 2014) and physical places, i.e. home, work and third places (Oldenburg, 1999) to better understand inclusion in the crossings of these conceptualizations. We explore how interview participants (in Northern Ostrobothnia, n=22 and Helsinki, n=30) from a range of different backgrounds talk about inclusion and show how affordances for social cohesion emerge from the entanglement of places, practices and languages. The comparison across realms of experience provides a novel viewpoint to the study of linguistically diverse societies and populations by zooming in on the particularities of places from which social cohesion emerges.

The model we have developed enables us to identify discourses on assumptions and expectations about places, relations and the role of language in the development of inclusion and belonging. Participants construe either active resistance or accommodation to the use of Finnish in nexuses of places and relations revealing different kinds of “bubbles” and “borders”. These create challenges for integration, in particular but not exclusively, to those lacking sufficient command of Finnish. Participants also construe confusion when the measures one is supposed to undertake to integrate (learn the language, find a job) do not lead to increased potential for participation. It appears that language alone is not enough for integration, but particular combinations of linguistic resources, social relations and physical places play a key role in creating social cohesion.

References

- Oldenburg, R. (1999). *The great good place: Cafés, Coffee Shops, Bookstores, Bars, Hair Salons and Other Hangouts at the Heart of a Community*. Da Capo Press: Cambridge.
- Wessendorf, S. (2014). *Commonplace diversity. Social relations in super-diverse context*. Basingstoke: Palgrave. <https://doi.org/10.1057/9781137033314>.

*

Language learning and local networks: the opportunities of mentoring in developing language skills for working life

Päivi Iikkanen

It is often difficult for highly educated migrants to find work that matches their education and work experience. The lack of proficiency in the local language may be regarded as the main reason for this but things are not quite that simple. Language learning is social action, and it takes place in interaction within communities that are meaningful for the language learner, as the goal of language learning is to gain access to the imagined community of target language users. Becoming a legitimate user of a language may, however, be challenging and it may take time. One way to assist migrants gain access to working life and professional networks is career mentoring. With a mentor,

actors can practice using Finnish, make job applications and refine their CVs. Actors who have participated in career mentoring programs have reported substantial benefits such as improvement of their (professional) self-esteem and increased courage for using Finnish in professional contexts. Mentors' experiences have also been highly positive. Previous research suggests that especially relationships formed with local people have been beneficial in terms of securing jobs and finding practical training opportunities. Thus, I argue that investing in the creation of professional networks (e.g. in specific regions or fields) can be of substantial benefit in developing migrants' "embodied" cultural capital that helps them navigate new labor markets and work cultures. Collaboration with job-seeking peers can also facilitate the development of a stronger sense of personal agency and belonging. For maximum benefit, local conditions, such as labour market structures and requirements for area-specific language skills (for example proficiency in both Finnish and Swedish may be required), should also be kept in mind.

Lived experiences of schoolscales in on-site, hybrid and virtual interaction

Convenors: Tamás Péter Szabó, Teppo Jakonen & Aaron J. Peltoniemi

Format: a series of three conference papers (20 minutes each, including instant Q & A) with joint discussion (30 minutes)

Length: 90 minutes

In this panel, we discuss learners' lived experiences of schoolscales, that is, linguistic landscapes of education, from the point of view of agency and participation. We take on-site, hybrid and virtual modalities as contexts in which we study practices, perceptions and conceptualizations of interaction. In this investigation, we devote special attention to hybrid educational settings to which on-site and distant participants contribute, either via traditional computer-bound video conferencing or telepresence robots. We are especially interested in moments of transition in interactional practices in which participants start attending to other participants and their environments that are perceived to belong to another modality (e.g., classroom participants turning attention to distant participants, or distant participants using their digital tools such as telepresence robots to exercise agency in the classroom space).

As a reaction to contemporary discourses on the potentials and challenges of virtual and hybrid interaction in educational and work life settings, the aim of our panel is to contribute to the creation of interactional spaces in which on-site and distant participants can form an inclusive hybrid environment. The purpose is to analyse the digitalization of everyday and educational practices and especially how digitalization potentially configures 'language' (and educational practices). That is, we are interested in emerging interactional practices that make learners' flexible and equal participation possible, regardless of the modality through which they are present in the given situation. By bringing together interaction analysis and dialogical theories of education, we hope to further applied language studies as a field engaging with the intersection of 'language' and societally relevant issues.

In the panel, we explore existing theoretical frameworks (Szabó & Brown) and provide cases of hybrid interaction with different technological solutions such as video conferencing (Peltoniemi) and telepresence robots (Jakonen), the latter enhancing distant participants' use of embodied interactional resources. With the selected examples, we showcase technological affordances and also challenges in hybrid learning. Further, in the beginning of the concluding discussion, we outline the main elements of a theoretical framework that make it possible to study schoolscales as a network of various physical spaces, technological platforms and digital devices, and invite attendees to share their own examples and experiences.

The program of the panel:

- Tamás Péter Szabó (University of Jyväskylä) & Kara D. Brown (University of South Carolina): Schoolscales: a Linguistic Landscape approach to learning environments in various modalities
- Aaron J. Peltoniemi (University of Jyväskylä): On-site and digital schoolscales from the point of view of dialogicity and temporality

- Teppo Jakonen (University of Turku): (Re-)configuring the hybrid schoolscape: using a telepresence robot's zoom function
- Joint discussion

Schoolscapes: a Linguistic Landscape approach to learning environments in various modalities

Tamás Péter Szabó & Kara D. Brown

Schoolscape can briefly be defined as the linguistic landscape of educational spaces. Schoolscape was first defined as "...the physical and social setting in which teaching and learning take place" (Brown 2005: 79). This first, broad definition encompasses physical, institutional, societal, and virtual spaces. Schoolscape studies look beyond policy and language practices and frame language and educational practices as spatialized and embodied. In schoolscape studies, there is a focus on environments custom designed and adapted for learning and teaching (e.g., daycares, schools, libraries, museums), with consideration of the ecology of semiotic resources in various interconnected spaces.

In this presentation, we ask how learners' lived experiences of on-site, hybrid and virtual learning environments can be approached with the theoretical lens of schoolscales. We are especially interested in capturing learners' experiences of transitioning between these modalities and the implications such transitions have for learning.

We conduct a narrative review of academic literature to identify the main topics and lines of research that help us understand the above question. Our review is based on c. 150 academic papers published since 2005, in which year the term *schoolscape* was coined by Brown. We include in our corpus a large body of literature that operates with equivalent terms to *schoolscapes*, such as *the linguistic landscape of education* and *educationscapes*.

Our research review focuses on custom designed and adapted learning environments with special attention to integrative approaches that contextualise such environments in a wider ecology of semiotic resources in interconnected spaces. With this ecology in mind, we draw attention to the ways select research attends to power within schoolscales – to challenge dominant educational norms, to include a variety of voices, and to expand inclusive learning environments.

References

Brown, K. D. (2005). Estonian schoolscales and the marginalization of regional identity in education. *European Education*, 37(3), 78–89.

On-site and digital schoolscales from the point of view of dialogicity and temporality

Aaron J. Peltoniemi

There is a need to develop further the theoretical underpinnings of schoolscales. The term schoolscale was coined with an emphasis on the physical environment of the school; however, there has been much technological development in addition to dramatic world events such as the COVID-19 pandemic that have highlighted the need to distinguish and thus provide schoolscales in on-site, digital, and hybrid modalities. Teachers, students, parents, the local community, etc. may opt for one modality or another depending on the availability and allocation of resources, time, commuting distance, pedagogy, course design, war, and disease. It is important to consider the affordances and limitations of each modality has regarding the temporality, i.e., order and progression, of learning and dialogue. Learning is not necessarily a linear process, yet asynchronous and synchronous learning tools are created and used interchangeably. Learning itself fundamentally entails people meeting together and talking (Bingham & Sidorkin, 2004). In this section of the panel, we briefly outline the characteristics of on-site, digital, and hybrid schoolscales before inviting others to reflect, share, and discuss their learning and teaching experiences with each modality, with a thematic focus on temporality and dialogicality. Our study plans to conduct interviews with Information and Software Engineering students (ISE students) at the University of Jyväskylä (JYU) as they enrol in courses utilising physical, digital, and hybrid modalities. Currently, the retention of ISE students at JYU is poor, even though customised learning environments such as TIM (The Interactive Material) have been designed with the user (student/teacher) interface in mind. Thus, our study aims to examine the implications of different modalities for learning in relation to learning experiences, which are unpacked through temporal and dialogical analysis.

Reference

Bingham, C., & Sidorkin, A. (2004). No education without relation. Peter Lang.

*

(Re-)configuring the hybrid schoolscale: using a telepresence robot's zoom function

Teppo Jakonen

Videoconferencing has recently become more prominent in a range of (language) learning contexts. At the same time as it enables new forms of participation and pedagogy, it re-configures the visual and material features of co-present educational spaces and calls for new kinds of technology-mediated interactional routines and competences. This presentation explores these kinds of practices of adjusting the schoolscale in synchronous hybrid language teaching as participants jointly negotiate a way to use a novel technological resource in a locally meaningful way during a first encounter with telepresence robot technology.

Collected at a Finnish university as part of a broader project and dataset, the presentation examines videorecorded data from one lesson in a Swedish as an academic language (akademisk svenska)

classroom in which one student participates remotely using a Double 3 telepresence robot. The robot is a mobility-supplemented and remote-controlled videoconferencing tool which also allows the remote participant to zoom in on any objects or participants that the robot camera shows. I investigate instances in which the remote student uses the zoom-in feature during a small group conversation task, focusing the analysis on how the use of the feature becomes interactionally relevant in moments of trouble, oriented to, and accounted for.

Adopting a conversation analytic perspective, I aim to show how the use of the feature gets routinised during the task, shifting from a resource for repair to a more broadly applicable members' method for coordinating joint attention on the visual and material environment. I discuss the findings with a view to what the participants' interactional conduct tells about the nature and role of classroom schoolscapes in learning settings where some participants experience the school premises/physical classroom environment directly and others in a (technology-)mediated manner.

Monitieteinen työpaja laskennallisten menetelmien käytöstä parlamenttiaineistoissa

Multidisciplinary workshop on the use of quantitative methods on parliamentary data

Digitoidut parlamenttiaineistot (kuten eduskunnan täysistuntopöytäkirjat) tarjoavat pääsyn poliittisen puheen keskeisimmille areenoille: istuntosalissa käydään parlamentaariseen demokratiaan kuuluvia päätöksentekokeskusteluja ja käsitellään ajankohtaisia yhteiskunnassa merkittäviä asioita. Pöytäkirjoihin tallennetut puheenvuorot ovat osa vakiintunutta, monimutkaista poliittisen vaikuttamisen järjestelmää, jossa keskustelua käydään myös usealla aikatasolla - käsittelyssä oleva aihe on esillä suhteessa yhteiskuntaan ja sen historiaan, aiempaan päätöksentekoon ja tekeillä olevien päätösten tulevaisuusvaikutuksiin. Pidetyillä puheenvuoroilla on siis useanlaisia retorisia tavoitteita, mutta myös monia yleisöjä (kansanedustajat ja muut poliittiset toimijat, media ja kansalaiset), näin ollen keskusteluja voi tarkastella myös suhteessa puoluepolitiikkaan, ideologioihin ja identiteetteihin.

Kansallisten ja kansainvälisten hankkeiden tuloksena tutkijoiden käytettävissä alkavat olla huomattavan laajat ja pitkälle historiaan ulottuvat tekstiaineistot parlamenttien dokumentaatiota. Systemaattiset kirjaamiskäytänteet ja taustatiedot (esim. puhujien puoluetusta, hallitus/oppositio-positio, puheen ajankohta, käsittelyssä oleva aihe) ovat mahdollistaneet erilaisten laskennallisten ja vertailevien menetelmien käyttämisen. Useilla tahoilla tehdään parhaillaan moni- ja poikkitieteistä tutkimusta sen selvittämiseksi *miten* poliittisessa puheessa puhutaan siitä, mistä puhutaan ja *millä menetelmillä* historiallisia muutoksia tai ideologisia eroja heijasteleviin puhetapoihin olisi mahdollista päästä käsiksi myös ns. big datassa.

Tämä monitieteinen parlamenttiaineistoihin keskittyvä työpaja tuokin yhteen eri tieteenaloilla mutta samantyyppisten aineistojen ja tutkimustehtävien parissa työskenteleviä tutkimusryhmiä. Esityksissä keskitytään laskennallisten menetelmien mahdollisuuksiin ja erilaisiin hyödyntämistapoihin erityisesti poliittiseen puheeseen liittyvissä tutkimuskysymyksissä. Työpaja koostuu lyhyestä johdannosta, viidestä esitelmästä ja loppukeskustelusta. Diskutanteiksi on kutsuttu Suomen kirjallisuuden professori Mari Hatavara ja yliopistonlehtori, sosiologian dosentti (HY) Hanna Rautajoki Tampereen yliopistosta. Työpajan esitelmät voivat olla suomeksi tai englanniksi.

Lähteet

- Goplerud, M. (2021). Methods for Analyzing Parliamentary Debates. H. Bäck, M. Debus, & J. M. Fernandes (Toim.), *The Politics of Legislative Debates* (ss. 72–90). Oxford University Press.
- Ilie, C. (2017). Parliamentary debates. Wodak, R., & Forchtner, B. (Eds.). *The Routledge Handbook of Language and Politics*. Taylor & Francis Group.
- Voutilainen, E. R. J. (2017). The regulation of linguistic quality in the official speech-to-text reports of the Finnish Parliament. *CoMe: Studies on Communication and Linguistic and Cultural Mediation*, 61–73. <http://comejournal.com/wp-content/uploads/2018/01/VOUTILAINEN-2017.pdf>

1. Legitimiteettipuhe entisten kansanedustajien muistitietohaastatteluissa

Kanerva Kuokkanen, Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingin yliopisto
Marjukka Weide, Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingin yliopisto

2. Parlamenttiaineistot, politiikkatoimenpiteiden ideatutkimus ja automatisoidut dokumenttien rakenneanalyysit

Ville-Pekka Sorsa, Helsingin yliopisto

Katja Kivikoski, Helsingin yliopisto

3. Millainen puhuja, sellainen puhe? Koneoppivat menetelmät keinoina tunnistaa eduskuntapuheiden ideologisia positioita

Otto Tarkka, Turun yliopisto

Kimmo Elo, Turun yliopisto

4. Menneen ja tulevan retoriikkaa: budjettikeskustelut eduskunnan täysistuntopöytäkirjoissa vaalikausilla 2015–2018 ja 2019–2022

Kirsi Sandberg, Tampereen yliopisto

Risto Turunen, Tampereen yliopisto

Jussi Kurunmäki, Jyväskylän yliopisto

Jani Marjanen, Helsingin yliopisto

Jaakko Peltonen, Tampereen yliopisto

Jyrki Nummenmaa, Tampereen yliopisto

5. Analysing changing domains of ‘the democratic’ in parliamentary discourse in late Cold War Western Europe: A quantitative conceptual history approach

Hugo Bonin (presenter), University of Jyväskylä

Pasi Ihalainen (presenter), University of Jyväskylä

Berit Janssen, Utrecht University

Jani Marjanen, University of Helsinki

Legitimiteettipuhe entisten kansanedustajien muistitietohaastatteluissa

Kanerva Kuokkanen & Marjukka Weide

Legitimiteetti muodostaa yhden demokraattisen poliittisen järjestelmän kulmakivistä. Laajasti määriteltynä legitimiteetillä tarkoitetaan, että järjestelmän piirissä elävät pitävät järjestelmää tai sen sisällä tapahtuvaa toimintaa hyväksyttävänä. Legitimiteetti on kuitenkin käsitteenä ja empiirisenä ilmiönä monimutkainen, ja tutkimuskirjallisuudessa sille määritelläänkin erilaisia tyyppejä, konteksteja ja lähteitä. Tässä esityksessä tarkastelemme legitimiteettiä entisten kansanedustajien haastattelupuheessa. Käytämme aineistona otosta eduskunnan muistitietoarkiston haastatteluista. Esityksemme yhteydessä käymme myös keskustelua tästä aineistosta ja käyttämistämme menetelmistä sekä niiden rajoituksista tulkitsevaa politiikan tutkimusta tehtäessä. Esitys on osa Suomen Akatemian rahoittamaa hanketta “Democratic Government as Procedural Legitimacy”. Voimme pitää esityksen suomeksi tai englanniksi.

*

Parlamenttiaineistot, politiikkatoimenpiteiden ideatutkimus ja automatisoidut dokumenttien rakenneanalyysit

Ville-Pekka Sorsa & Katja Kivikoski

Esityksen tarkoituksena on pohtia politiikkatoimenpiteiden ideatutkimuksen (*ideational policy studies*) mahdollisuuksia ja rajoja parlamenttiaineistoilla ja tietokoneavusteisilla tekstianalyysin menetelmillä, erityisesti dokumenttien rakenneanalyysin menetelmillä (*document structure analysis*, ks. van Loon 2022). Näitä menetelmiä ovat aihehallinnuksen eri variaatiot ja tekstiverkstoanalyysin menetelmät. Paikannamme dokumenttien rakenneanalyysin menetelmiä ideatutkimuksen teoriaan sekä pohdimme menetelmien mahdollisia käyttötarkoituksia ja rajoituksia tutkimuskentällä. Toiseksi pohdimme koneluettavien parlamenttiaineistojen merkitystä ja potentiaalia ideatutkimuksessa sekä niiden tarjoamia mahdollisuuksia dokumenttien rakenteiden tutkimukseen. Lyhyesti sanottuna pyrimme kartoittamaan automatisoitujen dokumenttien rakenneanalyysimenetelmien, politiikkatoimenpiteiden ideatutkimuksen teorian ja parlamenttiaineistojen yhteisen maaperän.

*

Millainen puhuja, sellainen puhe? Koneoppivat menetelmät keinoina tunnistaa eduskuntapuheiden ideologisia positioita

Kimmo Elo & Otto Tarkka

Avainsanat: *eduskuntapuhe, politiikkapuhe, neuroverkot, koneoppiminen*

Kiinnostus poliittisen retoriikan ja parlamenttipuheen tutkimista digitaalisten, laskennallisten menetelmien avulla on viime vuosien aikana kasvanut tasaisesti myös yhteiskuntatieteilijöiden piirissä. Pääosa yhteiskuntatieteellisesti orientoituneesta tutkimuksesta on kuitenkin soveltanut perinteisiä tekstinlouhinnan menetelmiä, modernien koneoppimisen menetelmien ollessa vielä toistaiseksi vähemmän sovellettu osa-alue. Esitelmämme pyrkii havainnollistamaan niitä mahdollisuuksia, joita koneoppivien menetelmien soveltamisella on ”politiittisuuden” tunnistamiselle

strukturoidumattomista ja esikäsittelymättömistä aineistoista. Käyttämällä aineistona eduskunnan täysistuntopuheenvuoroja vuosilta 2000–2021 havainnollistamme, miten BERT-pohjaisella neuroverkolla ja SHAP-mallinselitysalgoritmeilla voidaan varsin luotettavasti tunnistaa puhujan puoluepoliittinen positio Suomen kaltaisessa monipuoluejärjestelmässä. Osoitamme myös vertailevalla analyysillä, että koneoppivan menetelmän kyky tunnistaa poliittisuutta on keskimäärin parempi kuin ihmisen. Tutkimuksemme täydentää ja laajentaa aiempaa tutkimusta, jota on tehty pääosin Yhdysvaltain kongressin tai Norjan ja Tanskan parlamenttien puheaineistoilla.

*

Menneen ja tulevan retoriikkaa: budjettikeskustelut eduskunnan täysistuntopöytäkirjoissa vaalikausilla 2015–2018 ja 2019–2022

Kirsi Sandberg, Risto Turunen, Jussi Kurunmäki, Jani Marjanen, Jaakko Peltonen & Jyrki Nummenmaa

Eduskunnan täysistunnoissa tehdään päätöksiä, joita perustellaan käsityksillä menneestä ja nykyisyydestä ja joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle tulevaan. Työskentely on syklistä; valtiopäivien kokoonpano vaihtuu neljän vuoden välein, ja näin puolueiden välinen kamppailu värittää vuosittain toistuvia budjettikeskusteluja. Uutta hallitusohjelmaa operationalisoiva ensimmäisen toimintavuoden budjettikeskustelu rakentuu erilaiselle asetelmalle kuin vaalikauden viimeinen, jolloin hallitus- ja oppositiopuolueet käyvät aktiivisesti kampanjaa seuraavia eduskuntavaaleja varten ja odotusten rakentaminen vaihtuu tulosten arviointiin. Temporaalisuuden rakentuminen poliittisessa diskurssissa onkin tilanteista ja kerroksellista.

Vertailemme retorisia viittauksia menneeseen ja tulevaan vaalikausien 2015–2018 ja 2019–2022 budjettikeskusteluissa. Aineiston muodostaa dependenssijäsennetty täysistuntopöytäkirjoista koostuva tietokanta (VoDe), jonka metatietoja (puheenvuoron tyyppi, puhujan puolue, hallitusasema) hyödynnämme taustamuuttujina. Temporaalisten puheenvuorojen paikallistaminen onnistuu ajan ilmauksia ja finiittiverbien tempus- ja modustaivutusta hyödyntämällä (ks. esim. Ewing, B. & Krawatzek, F. 2023; Sandberg et al. 2022), mutta retoristen käyttötapojen erittely on menetelmällisesti haastavaa, koska ajan ilmausten vaikutusala ja funktiot tarkentuvat käytössä, ja kokonaismerkityksen ytimen muodostavat viittaushetki menneessä tai tulevassa yhdessä finiittiverbin merkityksen sekä tempus- ja modustaivutuksen kanssa (VISK § 980, § 1002, § 1524). Lähestymmekin puhetilanteen ja väitettä kehystävän, ajan adverbialilla ilmaistun viittaushetken suhdetta tarkastelemalla ilmauksen morfosyntaktista ympäristöä ja selvitämme, miten hallitus- ja oppositiopuolueiden puheenvuorot eroavat vaalikauden eri vaiheissa.

Lähteet

- Ewing, B. & Krawatzek, F. (2023). Critical junctures beyond the black box
Crisis and the political contestation of time. *Journal of Language and Politics* 22 (1), 22-45.
<https://doi.org/10.1075/jlp.22011.kra>
- Sandberg, K., Andrushchenko, M., Turunen, R., Marjanen, J., Kurunmäki, J., Peltonen, J.,
Nummenmaa, T. & Nummenmaa, J. (2022) Analyzing Temporalities in Parliamentary Speech

about Ideologies Using Dependency Parsed Data. In Berglund, La Mela & Zwart (eds.)
Proceedings of DHNB 2022, CEUR Workshop Proceedings (vol 3232) <http://ceur-ws.org/Vol-3232/>

VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja
Irja Alho 2004: Iso suomen kielioppi. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Saatavissa:
<http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7

*

Analysing expanding domains of ‘democratic’ in parliamentary discourse in late Cold War Western Europe: A quantitative conceptual history approach

Pasi Ihalainen, Hugo Bonin, Berit Janssen & Jani Marjanen

Democracy is one of the most prominent key terms through which modern politics is conceptualised – yet one the meaning of which is constantly renegotiated. Precisely because of its central position in political theory and political history, democracy serves as a good case for testing new methods for capturing long-term trends in political language. To do this, we focus on parliamentary debates from Britain and Sweden in the late Cold War era, considering parliaments conceptual nexuses where various (re)definitions of democracy put forward by representatives of the people compete and which also allow comparisons between different parliamentary cultures and languages. We test two methods of distributional semantics to explore the different domains in which the language of ‘the democratic’ was used. We first concentrate on bigram analysis and manual clustering and further on fourgram analysis, studying word pairs in which ‘democratic’ is one component, and use it as an example of a transparent count-based method. In a next step we use word embeddings (trained with the Word2Vec algorithm) to contrast our findings with a computationally more sophisticated, but less transparent, method to get hold of changing domains of democracy. We discuss the benefits and pitfalls of both methods, contrasting our findings to the existing literature on the history of conceptualising democracy. We illustrate how conceptual history, by making use of digitised parliamentary debates and computer-assisted reading techniques, can help to understand some of the redefinitions of the ‘democratic’. We thus combine the well-established tradition of conceptual history with novel methods of quantitative analysis of political language that have emerged from the intensive study of newly established datasets of historical text. Our empirical examples illustrate some differences in the national languages of democracy, British parliamentary language of democracy having been more about parliamentary principles and procedures, with important redefinitions in the period 1968-1989, while Swedish discourse often circulated around democratising society at large.

Puheen ja puheentutkimuksen temaattinen työpaja

Puheen ja puheentutkimuksen teemaverkosto,

Leena Maria Heikkola, Pekka Lintunen & Minnaleena Toivola

Puheen ja puheentutkimuksen -teemaverkosto toimii aktiivisesti AFinLAn alaisuudessa. Tästä esimerkkeinä ovat vuosittaiset työpajat syyssymposiumissa ja teemaverkoston toimittama monikielinen AFinLA-e-teemanumero (Kuronen, Lintunen & Nieminen 2017), joka antaa hyvän kokonaiskuvan suullisen kielitaidon tutkimuksen nykytuulista. Toimitamme parhaillaan seuraavaa AFinLA-e-teema -sarjan julkaisua, jonka teemana on vapaasti tuotettu puhe. Syksyn 2023 työpajaan pyydettiin symposiumin teemaan *Tutkimuksellisia siltoja rakentamassa* liittyviä sekä muita esityksiä, jotka koskevat puhetta ja puheentutkimusta.

Esitelmissä pohditaan puheen sujuvuutta, arviointia ja oppimista. Kohdekielinä on suomi (S2) ruotsi ja englanti.

Työpaja 90 min (15 min esitys + 5 min keskustelu/esitys)

Esitelmät:

Pauliina Peltonen Kielen ja tehtävätyypin vaikutukset puheen sujuvuuteen yksilön ja vuorovaikutuksen näkökulmista

Sanna Olkkonen Kognitiivinen näkökulma vieraan kielen sujuvuuteen: epäsujuvuudet S2-oppijoiden puhetuotoksissa

Riikka Ullakonoja Puhujan perustaajuuden vaihteluväli kielitaidon arvioinnissa

Elina Lehtilä, Pauliina Peltonen ja Pekka Lintunen Monikielisten puhujien sujuvuus eri kielissä: puhetuotoksen ja kognitiivisen sujuvuuden näkökulmat

Loppukeskustelu

Lähteet:

Kuronen, M., Lintunen, P. & Nieminen, T. (toim.) 2017. *Näkökulmia toisen kielen puheeseen. Insights into Second Language Speech*. AFinLA-e nro 10.

*

Kielen ja tehtävätyypin vaikutukset puheen sujuvuuteen yksilön ja vuorovaikutuksen näkökulmista

Pauliina Peltonen

Puheen sujuvuus on keskeinen osa vieraan kielen (L2) kielitaitoa. Viimeaikaiset tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että myös ensikielen (L1) puhetyyli vaikuttaa vieraan kielen sujuvuuteen (esim. De Jong ym. 2015, Peltonen 2018). Puheen sujuvuus voi myös vaihdella tehtävätyypin mukaan, ja vuorovaikutustilanteissa puheen on todettu olevan monologipuhetta sujuvampaa (esim. Michel 2011, Tavakoli 2016). Tutkimuksessani tarkastelen kielen (L1 ja L2) sekä tehtävätyypin (monologi ja dialogi) vaikutuksia puheen sujuvuuteen yksilön ja vuorovaikutuksen näkökulmista. Puheen sujuvuutta mitattiin tutkimuksessa puhenopeuden, tauottamisen sekä korjausten

ulottuvuuksiin liittyvillä mittareilla (esim. Skehan 2009). Tutkimuksessa tarkasteltiin erityisesti, missä määrin L1-puheen sujuvuuden mittarit voivat ennustaa L2-puheen sujuvuuden mittareita monologi- ja dialogipuheessa. Aineisto koostuu 50 englannin yliopisto-opiskelijan tuottamista monologi- ja dialogipuhennytyksistä. Samat henkilöt ovat tuottaneet näytteet sekä suomeksi (L1) että englanniksi (L2). Aineisto analysoitiin monimenetelmällisesti tilastollisia menetelmiä sekä laadullista analyysia hyödyntäen. Tulokset osoittavat sekä yksilöllisiä että tehtävätyyppien välisiä eroja L1- ja L2-sujuvuudessa. Tuloksilla on implikaatioita sujuvuustutkimukselle, kielten opetukselle sekä kielitaidon arvioinnille. Tutkimus on osa Suomen Akatemian rahoittamaa Sujuvuus- ja epäsujuvuuspiirteet vieraan kielen puheessa -hanketta, ja esitys on osa Puheen ja puheentutkimuksen teemaverkoston työpajaa.

Lähteet

- De Jong, N. H., Groenhout, R., Schoonen, R., & Hulstijn, J. J. (2015). Second language fluency: Speaking style or proficiency? Correcting measures of second language fluency for first language behavior. *Applied Psycholinguistics*, 36, 223–243.
- Michel, M. C. (2011). Effects of task complexity and interaction on L2-performance. In P. Robinson (ed.) *Second Language Task Complexity: Researching the Cognition Hypothesis of Language Learning and Performance*. John Benjamins, 141–174.
- Peltonen, P. (2018) Exploring connections between first and second language fluency: A mixed methods approach. *The Modern Language Journal*, 102, 676–692.
- Tavakoli, P. (2016). Fluency in monologic and dialogic task performance: Challenges in defining and measuring L2 fluency. *IRAL*, 54, 133–150.

*

Kognitiivinen näkökulma vieraan kielen sujuvuuteen: epäsujuvuudet S2-oppijoiden puhetuotoksissa

Sanna Olkkonen

Puheen sujuvuus on yksi merkittävistä vieraan kielen taidon indikaattoreista, mutta vieraan kielen sujuvuutta arvioitaessa on äärimmäisen tärkeää tunnistaa, minkälaiset epäsujuvuudet liittyvät kielitaidon puutteeseen ja mitkä enemmän henkilökohtaisiin puheen eroihin tai valintoihin (Lintunen ym., 2022). Tietty epäsujuvuudet (kuten korjaukset tai toistot) eivät nimittäin kerro suoraan kielitaidon tasosta, vaan kielenkäyttäjät eroavat mm. nopeuden ja tarkkuuden suhteen kielitaidon tasosta riippumatta (Olkkonen, Mutta & Lintunen, valmisteilla). Yksi taustatekijä näille henkilökohtaisille eroille on löydettävissä kognitiivisten prosessien toiminnasta (Segalowitz, 2010). Suuri osa kognitiivisten prosessien tutkimuksesta kuitenkin keskittyy englannin ja hollannin kaltaisiin kieliin, kun taas sujuvuuden kehitystä suomea toisena kielenä opiskelevien tuotoksissa on tutkittu melko vähän (ks. kuitenkin Toivola, 2011).

Esitykseni keskittyy syksyllä alkavan tutkimushankkeen teoreettisiin ja metodologisiin lähtökohtiin. Tutkimuksessa perehdytään siihen, miten sananhaun ja -tunnistuksen sujuvuus vaikuttaa puheen epäsujuvuuksiin suomi toisena kielenä (S2) -opiskelijoiden puhetuotoksissa. Osallistujat ovat

aikuisia, englanninkielisiä S2-oppilaita, joiden suomen taidot sijoittuvat B1/2-taitotasolle. Heidän sanastotaitojensa sekä puheen sujuvuuden tuloksiaan verrataan aiemmin kerättyyn aineistoon suomenkielisiltä, saman taitotason englanninopiskelijoilta (FDF2-hanke). Tutkimukseni tavoitteena on perehtyä erilaisten kohdekielten prosessointieroihin, ja samalla lisätä ymmärrystä epäsujuvuuksien osittain luonnollisesta roolista puheen tuottamisessa.

Lähteet

FDF2-hanke: <https://sites.utu.fi/flowlang/>

Lintunen, P., Mutta, M., Olkkonen, S., Peltonen, P., & Veivo, O. 2022. Sujuvuus ja epäsujuvuus vieraan kielen oppimisen näkökulmasta: monitahoinen ilmiö edellyttää monitieteistä tutkimusta. Teoksessa S. Loukusa, T. Hautala & A.-K. Tolonen (toim.), Sujuvaa vai sujumatonta? Puheen ja kielen sujuvuutta tutkimassa. Helsinki: Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys, 75–87.

Olkkonen, S., Mutta, M. & Lintunen, P. (valmisteilla). L2 fluency profiles in speech production: the effect of cognitive background factors in monologue task.

Segalowitz, N. 2010. Cognitive bases of second language fluency. NY: Routledge.

Toivola, M. 2011. Vieraan aksentin arviointi ja mittaaminen suomessa. Helsinki: Helsingin yliopisto.

*

Puhujan perustaajuuden vaihteluväli kielitaidon arvioinnissa

Riikka Ullakonoja

Tutkimuksessani pureudun siihen, mikä on puhujan perustaajuuden vaihteluvälin merkitys puhumistaidon arvioinnissa suomen kielessä. Aiemman tutkimustiedon perusteella on mahdollista olettaa, että suomea puhutaan moniin kieliin verrattuna melko matalalta ja esimerkiksi venäjää melko korkealta ja kielenoppijat pyrkivät jonkin verran käyttämään kohdekielen perustaajuuden vaihteluväliä. Tämän oletuksen pohjalta haluan selvittää, onko suomi toisena kielenä puhujien käyttämällä perustaajuuden vaihteluvälillä yhteyttä puhujien saamiin suullisen kielitaidon arvioihin. Tutkimuksessani pyrin rakentamaan siltaa melko erillään kulkeneiden kielitaidon arvioinnin ja fonetiikan tutkimusalojen välille.

Aineisto on kerätty Rikkinäistä suomea: aksenttien arviointi yhteiskunnallisena portinvartijana - hankkeessa (Suomen Akatemia), jossa tutkitaan mm. stereotyyppien ja vieraan aksentin merkitystä suomen puhumistaidon arvioinnissa. Hankkeen aineistossa on 49 suomi toisena kielenä puhujaa, joiden äidinkieli oli suomenruotsi (n=9), venäjä (n=10), viro (n=10), arabia (n=10) ja thai (n=10). Koulutetut arvioijat (n=44) arvioivat puhenäytteet yleisten kielitutkintojen arviointikriteereillä antaen yleiskriteerin lisäksi arvosanat myös osakriteereistä. Lisäksi arvioijat kuvailivat näytteitä sanallisesti.

Puhenäytteet olivat monologimuotoisia kertomistehtäviä (n. 1,5 min keskimäärin) ja käsittelivät keskitason testille tyypillisesti arkipäivän aiheita kuten kyläilyä. Lisäksi vertailuaineistoksi nauhoitettiin kuusi syntyperäistä suomalaista puhujaa. Perustaajuus analysoitiin Praatin autokorrelaatiomenetelmällä. Perustaajuuden vaihteluvälin lisäksi mitattiin mediaani, keskihajonta ja kaltevuuskulma. Viimeistä on harvemmin käytetty vastaavissa tutkimuksissa, mutta tässä se otettiin mukaan, koska perustaajuuden kaltevuuskulman on havaittu olevan yhteyksiä kielitaidon arviointiin. Puhujia vertailtiin tilastollisin menetelmin.

Esitelmässäni vertailen eri taitotasoarvioita saaneita puhujia sekä toisiinsa että suomalaisiin (n=6 puhujiin) ottaen vertailussa huomioon myös puhujan äidinkielen ja sukupuolen. Sukupuoli on kiinnostava muuttuja, sillä yksittäisessä aiemmassa tutkimuksessa on saatu tulos, että miehet ja naiset käyttävät perustaajuutta eri tavoin.

*

Monikielisten puhujien sujuvuus eri kielissä: puhetuotoksen ja kognitiivisen sujuvuuden näkökulmat

Elina Lehtilä, Pauliina Peltonen & Pekka Lintunen

Puheen sujuvuus on keskeinen osa vieraan kielen suullista kielitaitoa, ja sen tutkimuksessa on perinteisesti keskitytty puheen ajallisiin piirteisiin (puhetuotoksen sujuvuus), kuulijoilta kerättyihin sujuvuusarviointeihin (havaittu sujuvuus) ja psykolingvistisiin prosesseihin puheen tuottamisen taustalla (kognitiivinen sujuvuus; Segalowitz, 2010). Sujuvuustutkimuksessa on viime vuosina tarkasteltu puhujan henkilökohtaisten piirteiden heijastumista opittavaan kieleen (Duran-Karaoz & Tavakoli, 2020; Peltonen, 2018), mutta monikielisten puhujien sujuvuuden tutkimus eri kielissä puhetuotoksen ja kognitiivisen sujuvuuden näkökulmasta on tähän mennessä ollut vähäistä.

Svenska kulturfondenin rahoittaman *Fluency across Multilingual Speakers* (MultiFluency) -hankkeen kolmannessa vaiheessa (FlowLang, 2023) tuomme tähän ajankohtaiseen aiheeseen uuden näkökulman hyödyntämällä katseenseurantamenetelmää monikielisten puhujien sujuvuuden tutkimuksessa. Kuvien nimeämiseen perustuvat sujuvuustutkimukset viittaavat siihen, että katseenseurannan avulla voidaan saada lisätietoa äidinkielen puheen epäsujuvuuksien taustalla vaikuttavista kognitiivisista prosesseista (Pistono & Hartsuiker, 2021). Puheen ja katseen välisestä yhteydestä vapaammassa puheessa eri kielissä on kuitenkin vain vähän tutkimustietoa, joten hankkeessa selvitämme, millaisia mahdollisuuksia katseenseuranta tarjoaa vieraan kielen puheen sujuvuuden tutkimukseen vähemmän kontrolloiduissa puhetehtävissä.

Hankkeessa tutkimuksen kohteena ovat monikieliset puhujat, jotka puhuvat suomea, englantia ja ruotsia. Hankkeen kolmannen vaiheen aineistonkeruu käynnistyi keväällä 2023, ja tutkimuksessa osallistujien ($N = 26$) silmänliikkeet rekisteröitiin samalla, kun he suorittivat kuvakerrontatehtäviä suomeksi (L1), englanniksi (L2) ja ruotsiksi (L3). Tarkastelemme esitelmässämme ensimmäisten analyysien alustavia tuloksia, jotka keskittyvät yhteyksiin ja eroihin kielten välillä sekä sujuvuus- että silmänliikemittarien perusteella. Tuloksien kautta pohdimme tutkimuksemme seuraavia vaiheita ja katseenseurantamenetelmän soveltamismahdollisuuksia puheen sujuvuuden tutkimuksessa.

Lähteet

- Duran-Karaoz, Z., & Tavakoli, P. (2020). Predicting L2 fluency from L1 fluency behavior: The case of Turkish and L2 English speakers. *Studies in Second Language Acquisition*, 42(4), 671–695.
- FlowLang. (2023). Projektit: MultiFluency. <https://sites.utu.fi/flowlang/fi/projektit/multifluency/>
- Peltonen, P. (2018). Exploring connections between first and second language fluency: A mixed methods approach. *The Modern Language Journal*, 102(4), 676–692.
- Pistono, A., & Hartsuiker, R. J. (2021). Eye-movements can help disentangle mechanisms underlying disfluency. *Language, Cognition and Neuroscience*, 36, 1038–1055.
- Segalowitz, N. (2010). *The cognitive bases of second language fluency*. Routledge.

Q&A Workshop: Research Methods and Challenges

Digital Discourse and Interaction Group Thematic Workshop

Convenors: Elizabeth Marsden & Loukia Lindholm

Duration: 1.5 hours continuous

Format: 3x 20-minute presentations by Group Members Daria Dayter and Marjut Johansson, and international invited speaker Marta Dynel, followed by a 30-minute question and answer session with the audience.

Methodology is an area where many researchers of digital discourse and interaction may feel they need more guidance, this served as the impetus for this workshop. Responding to the 2023 AFinLa symposium theme “Building bridges through research” this workshop brings together three leading experts, Assoc. Prof. Daria Dayter, Prof. Marta Dynel, and Prof. Marjut Johansson to present and discuss key research methods in the analysis of digital discourse and interaction, including challenges, best practices, and special considerations for collecting, analyzing, and engaging with online/digital data from various analytical perspectives and in/across different contexts.

Through this panel, we hope to provide some insight into what makes a successful methodology section in terms of not only the insight and integrity of the research itself, but also from a reviewer, reader and publisher perspective. In particular, Daria Dayter discusses the challenges in adopting corpus-based methods for studying discourse on social media, offers insights on corpus annotation and development of coding manuals, and discusses ethics and legality issues. Marta Dynel focuses on methodological queries regarding qualitative research, discusses solutions for specific analytical issues, and shares practical suggestions for publishing such research in top journals. Marjut Johansson, drawing on her research on human-robot interaction in the context of robot-assisted language learning, addresses research set-up procedures, data collection, and ethical considerations when conducting research in a school context.

Questions from the audience are welcomed and encouraged as we will have a dedicated thirty-minute Q&A session following speakers’ presentations.

This panel is relevant to anyone working in applied linguistics, and all conference attendees are welcome to participate, including those not working with digital discourse

Titles and order of presentations:

Marta Dynel “Navigating the pathway to top journals with qualitative research on discourse”

Daria Dayter “Methodological diversity in studying discourse online”

Marjut Johansson “Child-robot interaction and foreign language learning: Methodological questions and challenges”

Navigating the Pathway to Top Journals with Qualitative Research on Discourse

Marta Dynel

This talk focuses on factors that boost researchers' chances of successful publication of qualitative research on discourse in top journals. The first part of the presentation will revolve around the central methodological queries concerning this type of research. My primary goal here will be to proffer a number of solutions that help avoid problems such as descriptiveness or insufficient data. In the second part of my talk, while offering some personal insight and practical suggestions for the manuscript preparation and submission processes, I will highlight the pivotal role of the editor – author – reviewer triangulation. I will aim to uncover some of the intricacies of the editor's and reviewer's perspectives and expectations. Through illustrative examples, I will explore some not-too-obvious criteria that the author has an impact on and that facilitate a fair review process with a view to a prospective acceptance. I will thus signpost a few techniques for aligning manuscripts with journal scopes, making ethical reviewer suggestions, and compiling persuasive cover letters.

*

Methodological diversity in studying discourse online

Daria Dayter

A great number of handbooks and collections published in the last decade (Aijmer & Rühlemann 2014, Rühlemann 2019, Landert et al. 2023) demonstrate that we have long moved past the stage of needing to justify the use of large datasets in pragmatics and discourse analysis. However, researchers still face a number of challenges in adopting corpus-based methods in the study of discourse online. These challenges involve, first and foremost, the difficulties in creating meaningful corpora of online language: conceiving of a sampling frame that is wide enough to capture the phenomenon of interest, but still practically manageable; tackling the question of legality of downloading and preserving online texts authored by individuals, in view of the privacy and copyright legislation; ethical issues that are relevant especially for the researchers studying closed communities of vulnerable subjects; and the fluid nature of online communication landscape, which means that a corpus goes out of date as soon as it is collected. In my contribution to this panel, I will discuss the workflow of dealing with social media and forum data within the corpus-assisted discourse analysis framework, including the development and application of a coding manual, and the benefits and drawbacks of some of the widely used software for corpus annotation. I will also discuss the decisions that I have taken in regard to the ethics and legality issues in my own work on misogynistic discourses on social media as well as in the study of persuasion discourses on forums.

References

- Rühlemann, Christopher. 2019. *Corpus Linguistics for Pragmatics. A Guide for research*. Routledge.
- Aijmer, Karin & Rühlemann, Christopher. 2014. *Corpus Pragmatics. A Handbook*. Cambridge UP.

Landert, Daniela, Daria Dayter, Thomas C. Messerli and Miriam A. Locher. 2023. *Corpus Pragmatics*. Cambridge UP.

*

Child-robot interaction and foreign language learning methodological questions and challenges

Marjut Johansson

One of the most intriguing topical questions in the linguistics is how we as humans interact with intelligent machines that are becoming ubiquitous in our everyday digital interactions. *Human-robot interaction (HRI)* is a novel and emergent field in various linguistic approaches. In my presentation I will consider *child-robot interaction (CRI)* in a foreign language situation in which young learners are interacting with a social robot. In our research project, [RoboLang](#), we are interested in *robot-assisted language learning (RALL)* of young learners in Finnish primary schools from several different perspectives.

My main aim is to discuss the methodological challenges in our research set-up, data collection, and ethical considerations when working in a school context. One of the central challenges is the teachers' competence and activities in operating a social robot as well as either the pre-programmed learning material or programming the dialogues themselves to the robot (Maijala & Mutta 2023, in press; Peura & al. 2023). In the data collection, we have used video-recording of the learning situations, their transcriptions as well as interviews of the learners. In addition, learners themselves have reflected on the kind of learning experience they would have with the robot as well as their learning experience in the form of friendship booklet (Peura & Johansson 2023).

References

- Maijala, M. & Mutta, M. 2023, in press. Teachers' Role in Robot-assisted Language Learning: the Impact on the Classroom Ecology. *The Eurocall Review*.
- Peura, L. & Johansson, M. 2022. A Friend or a Machine? Study on the Child–Robot Relationship in a Foreign Language Class of Young Learners. *Frontiers of AI and Applications*.
- Peura, L., Mutta, M. & Johansson, M. 2023. Playing with pronunciation: A study on robot-assisted French pronunciation learning and interaction. *Nordic Journal of Digital Literacy*, Vol. 18, No. 2.

Suomalainen soveltava kielitiede osana kansainvälistä tutkimusta: AFinLA ja AFinLAn jäsenet toimijoina

Hannele Dufva, Anna Mauranen, Katja Mäntylä & Minna Suni

Työpaja käsittelee suomalaista soveltavaa kielitiedettä osana alan kansainvälistä tutkimusta ja sen virtauksia ja kysymyksenasetteluja 1970-luvulta nykypäivään. Näkökulma kohdistuu erityisesti AFinLAn toimintaan ja sen toimijoihin. Työpaja on osa yhdistyksen historiaa kartoittavan teemaverkoston toimintaa.

Kun AFinLA perustettiin vuonna 1970, taustalla oli sekä soveltavan kielitieteen kysymysten nousu kansainvälisessä tutkimuksessa että ajan toimijoiden vahva pohjoismainen yhteistyö. Keskeisenä vaikuttajana oli Åbo akademissa professorina työskennellyt Nils Erik Enkvist, jonka työryhmä AFTIL loi 1960- ja 1970-lukujen vaihteessa yhteyksiä skandinaavisten tutkijoiden kanssa (Halvari 1993).

Ajan soveltavan kielitieteen painopisteitä olivat mm. äidinkielen ja vieraiden kielen oppiminen, niiden opetus ja kielitaidon “testaaminen”. Alun alkaenkin näkökulmat ja tutkimusalueet nivoutuivat kansainväliseen tutkimukseen ja ne myös laajentuivat kansainvälisten virtausten mukaan. Tutkimuskohteet laajenivat fonologiasta ja syntaksista diskursseihin ja vuorovaikutukseen, näkökulmat niin psyko- kuin sosiolingvistiikkaankin ja metodit monipuolistuivat (ks. esim. Ringbom 2012).

Kansainvälinen yhteistyö oli aktiivista: suomalaiset tutkijat osallistuivat yhä enemmän kansainvälisiin tapaamisiin, opiskelivat eri maiden yliopistoissa, julkaisivat kansainvälisissä lehdissä ja järjestivät itse kongresseja, joiden osallistujat tulivat eri puolilta Eurooppaa ja maailmaa (ks. esim. Räsänen 1980). Samalla soveltava kielitiede sai institutionaalista jalansijaa Suomen yliopistoissa ja nimettiin oppiaineeksi ensin Jyväskylässä, sitten Vaasassa (ks. esim. Karlsson & Enkvist 2000).

Suomalainen soveltava kielentutkimus keskittyi luonnostaan suomen kielen ja suomalaisen yhteiskunnan kannalta olennaisiin kysymyksiin: tarkasteltiin esimerkiksi maan kielikoulutusta ja/tai suomalaisten kielenkäyttäjien haasteita. Alan ensimmäinen suomenkielinen artikkelikokoelma julkaistiin vuonna 1980 (Sajavaara toim. 1980).

Kysymyksenasetteluissaan soveltava kielitiede olikin noussut juuri tavallaan yleisen kielitieteen rinnalle ja osin sen vaihtoehdoksi “käytännönläheisyytensä” vuoksi. Alusta pitäen oltiin kamppailtu irti näkemyksestä, jonka mukaan soveltava kielitiede olisi yleisen kielitieteen teorioiden soveltamista. Esimerkiksi yritykset soveltaa transformaatiokielioppia kielenopetukseen osoittivat kannanoton järkeväksi. 2000-luvulle tultaessa kävi yhtä selvemmäksi, että soveltavan kielentutkimuksen tuli luoda omat teoreettiset viitekehyksensä (esim. Pennycook 2001). Tarkastelemme työpajassa AFinLan historiaa näiden kysymysten kautta (ks. myös Kalaja ym. 2013). Mistä olemme saaneet teoreettisia ja metodisia vaikutteita? Minne olemme luoneet suhteita?

Millaiset poliittiset ja yhteiskunnalliset olosuhteet ovat muokanneet tutkimusta? Ketkä ovat olleet keskeisiä toimijoita?

Lähteet

- Halvari, A. 1993. Nils Erik Enkvist – poimintoja kielitieteelliseltä matkalta. *Kielikeskustelua* 2, 2-4. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/85790>
- Kalaja, P., H. Dufva, K. Mäntylä & A. Pitkänen-Huhta. 2013. AFinLA: The Finnish Association of Applied Linguistics, *European Journal of Applied Linguistics*, 1, 1: 162–173. DOI: [10.1515/eujal-2013-0008](https://doi.org/10.1515/eujal-2013-0008)
- Karlsson, F. & N.E. Enkvist. 2000. Kielitieteet. Teoksessa P. Tommila ja A. Tiitta (toim.) *Suomen tieteen historia 2. Humanistiset ja yhteiskuntatieteet*. WSOY: Porvoo. 224-295. <http://www.ling.helsinki.fi/~fkarlss/kielitieteet.pdf>
- Pennycook, A. 2001. *Critical applied linguistics*. Mahwah, N.J.: Lawrence Erlbaum.
- Ringbom, H. 2012. Review of recent applied linguistics research in Finland and Sweden, with specific reference to foreign language learning and teaching, *Language Teaching* 45, 4, 490-514.
- Räsänen, A. 1980. AFinLAn symposium Hanasaareissa 23.-25.11. 1979, *Kielikeskusuutisia* 1, 8-9. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/83045/KKU_80-1_FIN.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Sajavaara, K.(toim.). 1980. *Soveltava kielitiede*. Helsinki: Gaudeamus.

Ohjelma

Anna Mauranen: AFinLA ja AILA - pieni maa globaalissa maailmassa

Hannele Dufva: Kansainväliset tutkijat Suomessa: soveltavan kielitieteen maailmankongressi AILA 96

Katja Mäntylä ja Minna Suni: AFinLA nuorten tutkijoiden kansainvälisten yhteyksien vahvistajana

AFinLA ja AILA - pieni maa globaalissa maailmassa

Anna Mauranen

AFinLA perustettiin joitakin vuosia sen jälkeen, kun AILA, soveltavan kielitieteen maailmanjärjestö, oli perustettu (1964) kaikkien alan yhdistysten yhteiseksi kattojärjestöksi. AILAn toiminta-ajatuksena oli alusta lähtien koota yhteen soveltavaa kielentutkimusta maailmanlaajuisesti ja mahdollisimman kattavasti. Alkuvaiheessa kuitenkin vieraiden kielten oppiminen ja opetus näyttivät asettuvan tieteenalan keskiöön. Ne olivat tutkimuksen ja keskustelun ytimessä myös Suomessa AFinLAn alkuvaiheissa (esim. Kalaja et al., 2013). Tämä siitä huolimatta, että *Linguistic Society of America* oli perustamiskokouksessaan (1924) korostanut yhtenä kielentutkimuksen keskeisenä tehtävänä olevan toimia yhteiskunnan palveluksessa selvittämällä kieleen liittyviä kysymyksiä ja ongelmia, joista esimerkkeinä mainittiin paitsi opetusala, myös mm.

oikeinkirjoituksen uudistaminen ja alkuperäiskielten kuvaaminen (esim. Mauranen 2015). Tulkinta oli siis laajempi kuin kielen opetus tai oppiminen. Sittemmin soveltava kielitiede on paitsi laajentanut reviiriään merkittävästi kielenoppimisesta ja korostanut monitieteisyyttään, myös pitänyt kiinni ajatuksesta yhteiskunnallisesti relevanttien kysymysten käsittelystä tutkimuksessa ja teorianmuodostuksessa.

Kun ajatellaan kansainvälistä soveltavaa kielitiedettä, millainen osa siinä voi olla pienellä maalla kuten Suomi ja sen omalla tieteellisellä järjestöllä suhteessa maailmanjärjestöön ja maailmassa vallitseviin tutkimussuuntiin? Pienet maat suuntautuvat tutkimuksessaan tyypillisesti suuria keskuksia kohti ja seuraavat niiden kulloisiakin virtauksia. Tästä syystä on avartavaa – tai oli ainakin minulle niiden lähes kymmenen vuoden aikana, jolloin olin mukana AILAn toiminnassa – katsoa asioita globaalista perspektiivistä. Useimmat maat eri puolilla maailmaa näyttivät muistuttavan Suomea siinä mielessä, että ne pikemmin seurasivat suurten keskusten trendejä kuin loivat niitä itse tai edes vaikuttivat niihin merkittävästi.

AILAn pyrkimys vetää mukaansa maailman eri kolkkia on näkynyt selkeästi maailmankongressien järjestämisessä Aasiasta Etelä-Amerikkaan, mukaan lukien myös Suomi. Silti vielä 1990-luvun jälkipuolella ja 2000-luvun alkupuolella, jolloin itse olin aktiivisesti mukana, kehittyvät maat eli ns. globaali etelä ja samoin pienet maat jäivät vähemmälle huomiolle kuin suurehkot maat, jotka voidaan lukea joko globaalin pohjoisen tai länsimaiden joukkoon.

Käsittelen tässä esitelmässä sitä, miten hyvät organisatoriset pyrkimykset ja periaatteet voivat edistää globaalia yhteistyötä, mutta miten tutkimukselliset trendit silti leviävät enimmäkseen yksisuuntaisesti keskuksista periferioita kohti.

*

Kansainväliset tutkijat Suomessa: soveltavan kielitieteen maailmankongressi AILA 96

Hannele Dufva

Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA on perustamisestaan eli jo vuodesta 1970 alkaen pitänyt yllä yhteyksiä kansainvälisiin tutkijoihin. Samoin yhdistys lähetti edustajiaan alan emojärjestön AILAn kokouksiin ja osallistumaan sen toimintaan. 1980-1990-luvuille tultaessa soveltavan kielitieteen tutkimus oli varsin vilkasta ja sen paikka suomalaisen kielentutkimuksen kentällä oli vakiintumassa. Niinpä heräsi myös ajatus isännöidä soveltavan kielitieteen maailmankongressia Suomessa. Aktiivisen toiminnan ja lobbauksen seurauksena vuonna 1990 AILA teki päätöksen, jonka mukaan Suomi sai järjestettäväkseen vuoden 1996 maailmankongressin Jyväskylässä. Kerron esitelmässäni taustoista, jotka johtivat kongressin saamiseen Suomeen sekä ihmisistä, tapahtumista ja järjestelyistä kongressin aikana – sekä pohdin sen merkitystä ja seurauksia suomalaiselle soveltavalle kielentutkimukselle. Esitelmä on osa AFinLAN historiaa käsittelevän teemaverkoston toimintaa.

AFinLA nuorten tutkijoiden kansainvälisten yhteyksien vahvistajana

Katja Mäntylä & Minna Suni

Tässä esityksessä kerromme AFinLAn roolista nuorten tutkijoiden tukijana ja yhtenä AILAn eurooppalaisten yhdistysten nuorten tutkijoiden konferenssin eli Junior Research Meetingin (JRM) toteuttajista. Haastattelujen pohjalta tarkastelemme myös JRM-konferenssiin ja sen toteutukseen osallistuneiden afinlalaisten kokemuksia tapahtuman merkityksestä heidän tutkijanuransa kannalta.

AILA JRM-konferenssi on järjestetty 13 kertaa vaihtelevasti joko isomman konferenssin yhteydessä tai omana tapahtumanaan. Esimerkiksi viimeisin järjestettiin kesällä 2023 Ranskan Lyonissa AILA:n maailmankongressin yhteydessä ja vuoden 2014 JRM-konferenssi itsenäisenä tapahtumana Jyväskylässä keväällä 2014. Yksi AILAn uusimmista jäsenjärjestöistä toimii Bosniassa ja Herzegovinassa, ja tämäkin yhdistys (SAALinBiH) otti tuoreeltaan AILA JRM-konferenssin järjestämisvastuun vuonna 2019.

JRM-konferenssin tarkoitus on tarjota nuorille tutkijoille matalan kynnyksen foorumi, jossa esitellä tutkimustaan ja verkostoitua vertaistensa kanssa kansainvälisesti. Konferenssin ohjelmassa on aina myös työpajoja tutkijan uraan liittyvistä teemoista, kuten julkaisemisesta tai tieteen yleistajuistamisesta. AFinLA tukee omia jäseniään JRM-osallistumisessa mahdollisuuksien mukaan apurahoin.

Myös AILAn maailmankongressit ja tutkimusverkostot (AILA Research Network, AILA ReN) sekä AFinLAn omat syyssymposiumit ja sen eri sisarjärjestöjen tapahtumat ovat tukeneet jäsenistöä monipuolisesti kansainvälisten yhteyksien luomisessa jo tutkijanuran alkuvaiheissa; tätäkin näkökulmaa jäsenten haastattelut tuovat vahvasti esiin.

Esitys perustuu AFinLAn historiaa kartoittavan teemaverkoston toimintaan, ja se kuuluu syyssymposiumin työpajaan Suomalainen soveltava kielitiede osana kansainvälistä tutkimusta: AFinLA ja AFinLAn jäsenet toimijoina.

Työelämän kielen tutkimuksen rajapintoja

Vetäjät: Tiina Räisänen & Mikko T. Virtanen

Työn murros on ollut viime vuosina ennennäkemättömän nopeaa globaalien kehityskulkujen, muutosvoimien ja kriisien seurauksena. Esimerkkejä ovat digitalisaatio ja tekoäly, maahanmuutto ja monikielisyys, itsensätyöllistäminen ja kevytyrittäjäyys sekä ilmastokriisi ja koronapandemia (esim. Alasoini, 2019; Heiskanen ym. 2019; Lilja ym. 2022). Työelämän murroskohtien ja muutosprosessien jäsentämisessä tarvitaan kielentutkimuksen panosta pohdittaessa, kuinka muutokset ja niihin kytkeytyvä päätöksenteko vaikuttavat työorganisaatioiden ja yhteiskunnan kielellisiin käytänteisiin esimerkiksi tiedon saavutettavuuden, toimivan vuorovaikutuksen tai kriittisen kielitietoisuuden näkökulmasta (esim. Lehtinen & Salomaa 2020; Nissi ym. 2021; Darics 2022).

Työelämän kielen teemaverkoston järjestämässä työpajassa osallistutaan tutkimuksellisten siltojen rakentamiseen luomalla kielentutkimuksen suunnalta yhteyksiä i) työorganisaatioissa tunnistettuihin kehitystarpeisiin, ii) muihin työelämää tutkiviin oppialoihin sekä iii) erilaisiin menetelmällisiin lähestymistapoihin. Työyhteisöjen ja -organisaatioiden kannalta pohditaan, kuinka kielentutkija voi olla mukana kehittämässä esimerkiksi ammatilliseen kielennoppimiseen liittyviä käytäntöjä hoitoalalla taikka parantamassa lakitekstin ymmärrettävyyttä. Toiseksi luodaan yhteyksiä muilla tieteenaloilla tehtävään työelämän tutkimukseen, esimerkkeinä hallinnontutkimus, työntutkimus ja implementaatiotutkimus. Lisäksi digitalisaation ja tekoälyn yleistymisen vuoksi rakennetaan käsitteellisiä siltoja ihmiskeskeisen tutkimuksen ja uusmaterialistisen tutkimuksen välille. Kolmanneksi haetaan ymmärrystä työelämän muutosprosesseista tarkastelemalla kielenkäyttöä ja kielellistä vuorovaikutusta myös ajallisesti vertailevasta näkökulmasta – esimerkkinä koronaviruspandemiasta johtunut äkillinen siirtymä kasvokkaisista kokouksista etäkokouksiin.

Työpajassa on seuraavat kuusi esitelmää:

Johanna Komppa, Eveliina Korpela ja Katriina Eronen: *Kielityöpaja ammatin kielikäytänteiden oppimisen tukena*

Riitta Suominen: *Miten lakia luetaan? Säädoskielen tutkimusta käytettävyyssmenetelmin*

Ulla Tiirilä: *Muutoksia lakipykäliin vai tekstin tuottamisen tapoihin? Kyselytutkimus hyvän virkakielen edellytyksistä*

Elina Salomaa: *Kohti työelämän ”uutta normaalia”: Videovälitteiset vuorovaikutuskäytännöt muutoksen näkökulmasta*

Tiina Räisänen ja Niina Hynninen: *Jaettua toimijuutta ihmisen ja teknologian välisessä vuorovaikutuksessa*

Mikko T. Virtanen, Riikka Nissi ja Aino Koivisto: *Pyynnöt apurahataiteilijan ja yhteistyöorganisaation välisessä hankeviestittelyssä: tarkastelussa sitoutumisesta ja velvollisuuksista neuvottelu epävarmassa työssä*

Lähteet

- Alasoini, T. (2019). *Digitalisaatiolla työn uudelleenajatteluun. Millaista tutkimusta ja kehittämistä tarvitaan?* Helsinki: Työterveyslaitos
- Darics, E. (2022). Language awareness and discourse consciousness in contemporary life and work. Teoksessa Erica Darics (toim.), *Language awareness in business and the professions*. Cambridge: Cambridge University Press, 3-18.
- Heiskanen, T., Syvänen, S. & Rissanen, T. (toim.) (2019). *Mihin työelämä on menossa? – tutkimuksen näkökulmia*. Tampere: Tampere University Press.
- Lehtinen, E. & Salomaa, E. (2020). Digitaalinen diskurssi työelämän kontekstissa : menetelmällisiä haasteita ja ratkaisuehdotuksia. In S. Grasz, T. Keisanen, F. Oloff, M. Rauniomaa, I. Rautiainen, & M. Siromaa (toim.), *Menetelmällisiä käännteitä soveltavassa kielentutkimuksessa – Methodological turns in applied language studies*. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA ry, 155–173.
- Lilja, N. & Tapaninen, T. 2022: Raksalla suomea oppimassa. Ymmärtämisen helppous, muistamisen vaikeus ja legenda kirjoittavasta opiskelijasta. Teoksessa Lilja, N., Eilola, L., Jokipohja, A.-K. & Tapaninen, T. (toim.), *Aikuiset maahanmuuttajat arjen vuorovaikutustilanteissa: Suomen kielen oppimisen mahdollisuudet ja mahdottomuudet*. Tampere: Vastapaino, 121–148.
- Nissi, R., Simonen, M. & Lehtinen, E. 2021. *Kohtaamisia kentällä: Soveltava keskustelututkimus ammatillisissa ympäristöissä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

*

Kielityöpaja ammatin kielikäytänteiden oppimisen tukena

Johanna Komppa, Eveliina Korpela & Katriina Eronen

Yhä useampi hoitoalan ammattilainen Suomessa puhuu ensikielenään jotain muuta kuin suomea. Moni heistä aloittaa hoitoalan työt jo ennen kuin hallitsee oman alansa ammattikielen käytänteitä. Puutteellinen kielitaito aiheuttaa ongelmia, mutta samalla kielihaaste tarjoaa työyhteisöille mahdollisuuden oman toimintansa kehittämiseen: kun työyhteisö tarkastelee kieli- ja vuorovaikutuskäytänteitään uudesta näkökulmasta, se voi myös kehittää käytänteitään niin, että koko työyhteisö hyötyy, eivät vain kielenoppijat (Lehtimaja ym. 2021). Helsingin yliopiston ja HUSin yhteistyössä toteuttamissa sairaanhoitajien kielityöpajoissa ammatillista kielitaitoa kehitetään tavalla, joka tukee työntekijöiden ammatillisen identiteetin vahvistumista sekä auttaa työntekijöitä sosiaalistumaan suoraan oman yksikkönsä kielellisiin ja viestinnällisiin konventioihin.

Kielityöpajamalli sai alkunsa, kun työpaikan tarjoamat erilliset ammatillisen kielen kurssit eivät tuntuneet vastaavan niin spesifeihin kielenoppimistarpeisiin, joita erikoissairaanhoidossa työskentelevillä kansainvälisillä hoitajilla on (ks. myös Seilonen ym. 2016). HUSin Sydän- ja keuhkokeskuksessa kehitetyssä kielityöpajamallissa työyhteisö osallistuu oppimiseen vertaiskeskusteluissa ja keskusteluun varatulla aikaresurssilla. Kantava ajatus on, että työkielen keskeinen oppimisympäristö on työpaikka itse, eivät erilliset kielikurssit. Tämä taas vaatii ajatuksen muutosta työyhteisöissä.

Esittelemme lyhyesti työyhteisössä järjestettävää kielityöpaja-toimintamallia, jota on pilotoitu HUS-alueen sairaaloissa syksystä 2022. Mallin pohjana on ruotsalainen Språkombud-toimintamalli, joka korostaa kielenoppimisen yhteisöllisyyttä (Stilling 2018).

Työpajoista on kerätty tutkimusaineistoa, jota on nyt yhteensä 16 työpajasta. Esittelemme videoaineistosta poimittujen esimerkkien avulla, kuinka kielityöpajassa arjen kielikysymyksistä voidaan keskustella ilman, että ammatillinen asiantuntijuus tai profession takaama asiantuntijuus on uhattuna.

Lähteet

- Lehtimaja, I., Kotilainen, L., & Kurhila, S. (2021) Monikielisyyden haasteet työyhteisössä. *Työelämän tutkimus* 19 (3), 402–413.
- Seilonen, M., Suni, M., Härmälä, M., & Neittaanmäki, R. (2016) Ammatillisen kielitaidon arviointikokeilu terveydenhuollon alalla. Teoksessa A. Huhta & R. Hildén (toim.) *Kielitaidon arviointitutkimus 2000-luvun Suomessa*. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 110–141.
- Stilling, E. (2018) *Lyft språket på jobbet. Handbok för arbetsplatser som vill arbeta språkutvecklande*. Tukholma: Föreningen Vård- och omsorgscollege. <https://www.vo-college.se/handboken-lyft-spraket-pa-jobbet>

*

Miten lakia luetaan? Säädoskielen tutkimusta käytettävyyshen menetelmin

Riitta Suominen

Säädoskielen ymmärtäminen -hankkeessa (Valtioneuvosto 2023) tutkitaan säädoskielen lukemista eli lakitekstin kuluttamisen prosessia käytettävyyshen testien, haastatteluiden ja kyselylomakkeiden avulla. Keskeinen tutkimuskysymys on, miten eri lukijaryhmät ymmärtävät säädoskettä ja mitkä säädoskettä ominaisuudet aiheuttavat lukijalle vaikeuksia ja mitkä helpottavat ymmärtämistä. Yhtenä menetelmänä tutkimuksessa käytetään ääneenajattelua eli protokolla-analyysia (mm. Ilves 2005: 209–221, Nielsen 2012, Seitamaa-Hakkarainen 1999), joka avaa koehenkilöiden lukuprosessia ja tekee näkyväksi lukemiseen vaikuttavia tekstipiirteitä. Protokolla-analyysi perustuu koeasetelmaan, jossa koehenkilöt lukevat tutkimuskysymysten kannalta olennaisin kriteerein valittuja koetekstejä ja sanallistavat samanaikaisesti lukutapahtumaansa. Ääneenajattelu tallennetaan, litteroidaan ja analysoidaan. Analyysi tarjoaa muilla keinoin vaikeasti saavutettavaa tietoa tekstin kognitiivisesta prosessoinnista. Eri käyttäjäryhmiä edustavia koehenkilöitä vertaamalla selvitetään, aiheuttavatko samat vai eri tekstipiirteet vaikeuksia juristeille, päätösvalmistelijoille ja maallikoille.

Ääneenajattelu on menetelmänä lähtöisin kognitiivisen psykologian tutkimuksesta, ja sitä on käytetty pitkään ohjelmistojen ja verkkopalvelujen käytettävyyshen testaamisessa. Tekstintutkimuksessa menetelmää on sovellettu Riitta Suominen Virkatekstien käytettävyyshen väitöstutkimuksessa (2019) ja muutamissa käännöstieteen tutkimuksissa. Sitä ovat käyttäneet esimerkiksi Riitta Jääskeläinen ja Sonja Tirkkonen-Condit tutkiessaan ammattilaisten ja ei-ammattilaisten käännösstrategioita (Kusmaul & Tirkkonen-Condit 1995: 189, Jääskeläinen 2000: 71). Verkkopalveluiden käytettävyyshen testaamisessa ääneenajattelua on pidetty erittäin hyödyllisenä menetelmänä: käytettävyyshen tutkija Jakob Nielsenin mukaan se on ensisijainen työkalu vakautensa ja joustavuutensa ansiosta (Nielsen 2012).

Lähteet

- Ilves, Mirja 2005: Ääneenajattelu. – Saila Ovaska, Anne Aula & Päivi Marjaranta (toim.), Käytettävyydestutkimuksen menetelmät, s. 209–222. Tietojenkäsittelytieteiden laitoksen julkaisusarja B. Tampereen yliopisto.
- Jääskeläinen, Riitta 2000: Focus on Methodology in Think-aloud Studies on Translating. — Tapping and Mapping the Processes of Translation and Interpreting: Outlooks on empirical research. Sonja Tirkkonen-Condit & Riitta Jääskeläinen (toim.). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Kusmaul, Paul – Tirkkonen-Condit, Sonja 1995: Think-Aloud Protocol Analysis in Translation Studies. TTR: traduction, terminologie, rédaction, vol. 8(1), s. 177–199.
- Nielsen, Jakob 1993: Usability Engineering. New York: Academic Press.
- 2012: Thinking Aloud: The #1 Usability Tool. <https://www.nngroup.com/articles/thinking-aloud-the-1-usability-tool/>
- Seitamaa-Hakkarainen, Pirta 1999: Protokolla-analyysi. <https://metodix.fi/2014/05/19/seitamaa-hakkarainenprotokolla-analyysi/>
- Suominen, Riitta 2019: Virkatekstin käytettävyys: Pöytäkirjasta verkkotekstiksi ja sosiaalisen median päivitykseksi. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1174-2>.
- Valtioneuvosto 2023: Säädoskielen ymmärtäminen <https://tietokayttoon.fi/-/saadoskielen-ymmartaminen>
- *

Muutoksia lakipykäliin vai tekstin tuottamisen tapoihin? Kyselytutkimus hyvän virkakielen edellytyksistä

Ulla Tiililä

Käsittelen esitelmässäni Kelan ratkaisuasiantuntijoille suunnattua kyselyä, joissa selvitetään miten he kokevat 1) taustatekstien (kuten etuushakemusten ja lääkärinlausuntojen) sekä 2) kirjoittamisen teknisten järjestelmien ja tarjolla olevien mallitekstien (fraasien) vaikuttavan mahdollisuuksiinsa tehdä asiallisia, selkeitä ja ymmärrettäviä etuuspäätöksiä.

Kyselyn taustalla on vakuutuslääkärijärjestelmään kohdistunut kritiikki; tarpeeseen tehdä järjestelmää ihmisille ymmärrettävämmäksi on reagoitu lainsäädännön muutoksilla. Kyselyn kohderyhmänä ovat ratkaisuasiantuntijat, joiden työhön liittyy asiantuntijalääkärin arvio. Kyselyssä selvitetäänkin myös, 3) missä määrin lakiuudistusten (Kela-laki 875/2014 ja 212/2021) koetaan onnistuneen tavoitteissaan eli vaikuttaneen päätösten ja niiden perustelujen paranemiseen.

Kyselytutkimus tehdään yhteistyössä Kelan tutkimusosaston kanssa, ja se asettuu monenlaiseen viitekehykseen. Se edustaa yhtä hyvin hallinnon tutkimusta kuin työntutkimusta ja yhtä hyvin implementaatiotutkimusta kuin kielentutkimusta. Kysely kytkeytyy myös tietojärjestelmiä ja työn digitalisoitumista koskeviin tutkimuksiin. Kielentutkimuksen piirissä sen viitekehys on genretutkimuksessa sekä kirjoittamisen sosiolingvistiikassa. Tutkimuksella on kytkös myös oikeusmuotoiluun (*legal design, legal tech*, myös *oikeudellinen palvelumuotoilu ja -teknologia*).

Lähteet

- Bhatia, Vijay 1993: Analysing genre. Language use in professional settings. Longman, London and New York.

- Hagan, Margaret 2020: Legal Design as a Thing: A Theory of Change and a Set of Methods to Craft a Human-Centered Legal System. — DesignIssues: Volume 36, Number 3 Summer 2020 3, 3–15.
- Kyytsönen & Hyppönen & Koponen & Kinnunen & Saranto & Kivekäs & Kaipio & Lääveri & Heponiemi & Vehko 2020: Tietojärjestelmät sairaanhoitajien työn tukena eri toimintaympäristöissä: kokemuksia tuotemerkeittäin. — FinJeHeW 2020;12(3) 2, 250–269.
- Lillis, Theresa 2013: The Sociolinguistics of Writing. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Seppänen-Järvelä, Riitta 2017: Monimuotoinen implementaatiotutkimus. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2017: 54: 151–154.
- Tiililä, Ulla 2006: Tekstejä mallikatkelmista: työn, tekstien ja yhteisön näkökulmia. Teoksessa Tuija Nikko & Pekka Pälli (toim.) Kieli ja teknologia. Talous ja kieli IV. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B-76, 149–171.
- Vakuutuslääkärijärjestelmää kehittäneen työryhmän muistio. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2014:1.

*

Kohti työelämän ”uutta normaalia”: Videovälitteiset vuorovaikutuskäytänteet muutoksen näkökulmasta

Elina Salomaa

Keväällä 2020 koronapandemia pakotti monet muuttamaan työkäytäntöjään poikkeuksellisen nopeasti. Pandemian vaikutusten on nähty johtavan ”uuteen normaaliin”, jossa etätyöllä on yhä tärkeämpi rooli yhteiskunnassa (ks. Due & Licoppe, 2021). Keskittymällä siirtymävaiheeseen lähi- ja etäkokousten välillä on mahdollista tarkastella, miten työntekijät onnistuivat mukauttamaan olemassa olevia käytäntöjään teknologiseen ympäristöön, ja miten käytänteet vakiintuivat osaksi uutta arkea.

Tutkimusaineisto on peräisin erään organisaation kehittämishankkeesta, ja se sisältää videotallenteita sekä kasvokkain pidetyistä työpajoista ennen pandemiaa että etätyöpajoista pandemian aikana. Esityksessä keskitytään yhteen työpajoille tyypilliseen vuorovaikutuskäytänteeseen, ts. ”kierrokseen”, joissa fasilitaattori ohjaa osallistujia jakamaan tunteitaan tai kuulumisiaan yksitellen. Nojaten aiempaan tutkimukseen (esim. van Braak et al., 2018), joka on osoittanut toiminnan eteenpäin viemisen yhdeksi virtuaalisten tapaamisten keskeisistä haasteista, tässä tutkimuksessa tarkastellaan, miten osallistujat ottavat ja jakavat vuoroja kierrosten aikana. Menetelmänä hyödynnetään pitkittäistä keskusteluanalyysia (Deppermann ym., 2021), joka mahdollistaa katseen keskittämisen *muutokseen* kolmesta näkökulmasta: 1) osallistujien teknologisen kompetenssin kehittyminen, 2) kasvokkaisten ja videovälitteisten vuorovaikutuskäytänteiden vertailu ja 3) mukautettujen käytänteiden vakiintuminen.

Tutkimus osoittaa, miten fasilitaattorilla on keskeinen rooli paitsi kierrosten viemisessä eteenpäin myös teknologian käytön opastamisessa ja osallistujien ohjaamisessa tarkoituksenmukaiseen vuorovaikutukseen uudessa, teknologiavälitteisessä, ympäristössä. Osoitan, miten Teamsin affordansseja, esimerkiksi osallistujalistaa, hyödyntämällä fasilitaattori pystyi turvaamaan videovälitteisten kierrosten etenemisen ja rakentamaan yhteistä ymmärrystä virtuaalisten työpajojen

luonteesta. Kuitenkin vain osa näistä uusista käytännöistä pysyi käytössä, kun taas toiset hylättiin teknologian ja etätyökäytänteiden tullessa osallistujille tutummiksi.

Lähteet

- Deppermann, A. & Pekarek Doehler, 2021. Longitudinal Conversation Analysis – Introduction to the Special Issue. *Research on Language and Social Interaction*, 54:2, 127-141.
- Due, B. & Licoppe, C. 2021. Video-Mediated Interaction (VMI): Introduction to a special issue on the multimodal accomplishment of VMI institutional activities. *Social Interaction. Video-Based Studies of Human Sociality* 3(3), DOI: 10.7146/si.v3i3.123836.
- van Braak, M., Huiskes, M., Schaepkens, S. & Veen, M. 2021. Shall We All Unmute? A Conversation Analysis of Participation in Online Reflection Sessions for General Practitioners in Training. *Languages* 6: 72. <https://doi.org/10.3390/languages6020072>.

*

Jaettua toimijuutta ihmisen ja teknologian välisessä vuorovaikutuksessa

Tiina Räisänen & Niina Hynninen

Vuorovaikutamme jokapäiväisessä elämässämme yhä enenevässä määrin älylaitteiden kanssa. Tässä esitelmässä tarkastelemme ihmis(t)en ja yhden tällaisen, älykeppiä kutsutun, älylaitteen välistä vuorovaikutusta ja sen herättämiä kysymyksiä teknologisten laitteiden vaikutuksesta vuorovaikutuksen kulkuun, niiden toimijuudesta (agency, ks. Ahearn, 2001; Ibnelkaïd & Avgustis, 2023; Krummheuer, 2015; Latour, 2005; Canagarajah & Minakova, 2022) sekä jaetun toimijuuden (distributed agency, ks. Bucholtz & Hall, 2016; Pennycook, 2018) kehittymisestä. Keskitymme vuorovaikutustilanteisiin, joissa terveysteknologia-alan asiakas tutustuu uuteen teknologiaan yrityksen edustajan avustuksella, ja vertaamme näitä tilanteita vuorovaikutustilanteisiin, joissa asiakas jo tuntee teknologian. Millaiseksi ihmisen ja älylaitteen välinen suhde muotoutuu näissä vuorovaikutustilanteissa? Millaisia toimijuuksia tilanteissa rakentuu ja miten toimijuus muuttuu teknologian tullessa tutuksi?

Aineistomme on kerätty terveysteknologia-alan start up -yrityksestä keväällä 2021. Se koostuu kahtena eri ajankohtana nauhoitetuista ja havainnoiduista asiakasvuorovaikutustilanteista, koulutusvideoista ja yrityksen työntekijöiden haastatteluista.

Tutkimuksemme osoittaa, että ihmisen ja älylaitteen välinen vuorovaikutus vaatii materiaalsen toimijuuden hyväksymistä, mutta samalla toimijuus käsitteenä on haasteellinen. Pohdimme esitelmässämme sitä, miten materiaalista toimijuutta voi käsitteellistää vuorovaikutuksen näkökulmasta.

Lähteet

- Ahearn, L. M. (2001). Language and agency. *Annual Review of Anthropology*, 30: 209–137
- Bucholtz, M. & Hall, K. (2016). Embodied sociolinguistics. In N. Coupland (ed.) *Sociolinguistics: Theoretical debates*, 173–182. Cambridge: Cambridge University Press.

- Canagarajah, S., & Minakova, V. (2023). Objects in embodied sociolinguistics: Mind the door in research group meetings. *Language in Society*, 52(2), 183–214.
doi:10.1017/S0047404522000082
- Ibnelkaid, S. & Avgustis, I. (2023). Situated agency in digitally artifactual social interactions: Introduction to the special issue. *Social Interaction. Video-Based Studies of Human Sociality*, 6(1): 1–7 . doi:10.7146/si.v6i1.136855.
- Krummheuer, A. (2015). Technical agency in practice: The enactment of artefacts as conversation partners, actants and opponents. *PsychNology Journal*, 13(2-3): 179–202.
- Latour, B. (2005). *Reassembling the social. An Introduction to actor-network-theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Pennycook, A. (2018). *Posthumanist applied linguistics*. Routledge.

*

Pyynnöt apurahataiteilijan ja yhteistyöorganisaation välisessä hankeviestittelyssä: tarkastelussa sitoutumisesta ja velvollisuuksista neuvottelu epävarmassa työssä

Mikko T. Virtanen, Riikka Nissi & Aino Koivisto

Yhteiskuntatieteellisessä työn tutkimuksessa on puhuttu viime vuosina runsaasti erilaisista epätyypillisistä työn muodoista sekä niihin liittyvästä rakenteellisesta ja kokemuksellisesta epävarmuudesta (ks. esim. Näre 2023). Esitelmässä lähestymme ilmiökenttää kielentutkimuksen näkökulmista ja tarkastelemme sen vuorovaikutuksellisia ilmentymiä osana pitkittäistä työprosessia. Aineistomme tulee kolmivuotisesta yhteistyöprojektista, jossa soveltavan taiteen ammattilainen suunnittelee ja valmistaa taideteoksen sosiaali- ja terveystieteiden organisaation käyttöön. Epävarman työn kannalta olennaista on, ettei projektin osapuolten välillä vallitse perinteinen työntekijä- eikä liioin toimeksiantosuhde vaan projektin toteutuminen riippuu taiteilijan hakemasta ulkopuolisesta rahoituksesta – jonka järjestämiseen hän tarvitsee yhteistyöorganisaation apua.

Esitelmässä pureudumme taiteilijan organisaatiolle kohdistamiin pyyntöihin, erityisesti niiden muotoiluun, sekä laajemmin pyyntöviestien retorisiin piirteisiin. Viesteissä taiteilija pyytää esimerkiksi lausuntoja hakemusta varten, ehdottaa palaveriaikoja tai kysyy lupaa toimitilojen käyttöön. Tutkimuksemme tuo uutta tietoa institutionaalisesta ja ammatillisesta vuorovaikutuksesta tarkastelemalla sitä, kuinka osallistujat rakentavat ja edistävät ajallisesti laajoja, yksittäisen puhetilanteen rajat ylittäviä ja roolisuhteiltaan uudenlaisia prosesseja. Se täydentää myös direktiivien tutkimusta (ks. esim. Curl & Drew 2008; Stevanovic & Peräkylä 2012) tekstipohjaisen institutionaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta.

Suomenkielinen aineistomme koostuu hankkeen jäsenten sähköposti- ja pikaviestittelystä, ja menetelmänä on keskusteluanalyysi sovellettuna tekstipohjaiseen vuorovaikutukseen (esim. Koivisto, Virtanen & Vepsäläinen 2023).

Lähteet

- Curl, T., & Drew, P. (2008). Contingency and action. A comparison of two forms of requesting. *Research on Language and Social Interaction* 41(2), 129–153.

Koivisto, A., Virtanen, M. & Vepsäläinen, H. (2023). Applying conversation analysis to digital interaction. – A. Koivisto, H. Vepsäläinen & M. Virtanen (toim.), *Conversation analytic perspectives to digital interaction*. Helsinki: SKS, 7–40.

Näre, L. (2023). Epävarma työ muuttuvassa yhteiskunnassa. *Työelämän tutkimus* 21(2), 289–297.

Stevanovic, M. & Peräkylä, A. (2012). Deontic authority in interaction. The right to announce, propose, and decide. *Research on Language and Social Interaction* 45(3), 297–321.

**SEKTIOESITELMÄT
SEKTIONSFÖREDRAG
INDIVIDUAL PRESENTATIONS**

Kielitietoista pedagogiikkaa opettajaopiskelijoiden oppiainerajat ylittävällä kollaboraatiolla

Eija Aalto & Sanna Mustonen

Kielitietoinen pedagogiikka ymmärretään usein kieliin keskittyväksi, mistä syystä monet aineenopettajat kokevat sen edessä riittämättömyyttä sekä asiantuntemuksensa että käytettävissä olevan ajan osalta. Tässä tutkimuksessamme lähestymme kielitietoista pedagogiikkaa siitä näkökulmasta, miten oppilaita ohjataan eri oppiaineissa rakentamaan tietoa sekä yksilöllisesti että yhteisöllisesti. Kielellä on merkittävä rooli merkitysten välittämisessä ja niistä neuvottelussa, mutta se kietoutuu muihin välittäviin resursseihin. Tarkastelemmekin sitä, millaisen tiedon rakentamisen tilan (space for knowledge construction) opettajaopiskelijat rakentavat oppilaille ja miten tuo tila tukee merkitysten rakentamista ja sisältötiedon ja kielitaidon limittäistä kehittymistä.

Tutkimusaineistomme koostuu fysiikan ja suomen opettajaopiskelijoiden suunnittelupuheesta ja haastatteluista sekä luonnontieteiden ja vieraiden kielten opettajaopiskelijoiden keskusteluista, joissa he työستävät yhteistä oppiainerajat ylittävää opetuskokeiluaan. Aineisto on ääninauhoitettua, ja analysoimme sitä laadullisesti hermeneuttisesta tulokulmasta sisällönanalyysin keinoin. Keskustelun kulusta hahmotettiin temaattisia kehityskulkuja.

Tutkimus osoitti, että opettajaopiskelijoille on haasteellista kytkeä eri tiedonrakentamisen tapoja toisiinsa systemaattisella ja tavoitteellisella tavalla. Eri merkityksen antamisen keinot jäivät helposti irrallisiksi ja erityisesti kielen rooli jäi tiedostamattomaksi, itsestään selvänä pidetyksi resurssiksi. Opiskelijoilla oli merkittävää pyrkimystä jäsentää oppiaineiden erilaisia merkitysten rakentamisen keinoja, mutta heidän tiedon- ja oppimiskäsityksensä eivät optimaalisesti tukeneet yhteistä tiedon rakentamista. Esityksessämme erittelemme näitä tarkemmin ja pohdimme opettajankoulutuksen keinoja ja mahdollisuuksia tukea opiskelijoiden pedagogisen osaamisen kehittämistä kielitietoisemmaksi.

Lähteet

Aalto, E. & Mustonen, S. (2022). Designing knowledge construction in pre-service teachers' collaborative planning talk. *Linguistics and Education*, 69, Article 101022.
<https://doi.org/10.1016/j.linged.2022.101022>

Kramersch, C. (2023). Re-imagining Foreign Language Education in a Post-COVID-19 World. Teoksessa Lütge, C., Merse, T. & Rauschert, P. (toim.), *Global citizenship in foreign language education: concepts, practices, connections*. Routledge. 15–40.

Kielenkäytön ja yhteiskuntaluokan suhde kansalaiskeskustelun kohteena

Lotta Aarikka & Hanna Lappalainen

Tarkastelemme esitelmässämme sitä, miten suomalaiset kommentoivat yhteiskuntaluokan ja kielenkäytön välistä suhdetta. Kommentit liittyvät verkkouutiseen (Yle 19.2.2023), jossa tutkimusryhmämme jäseniä haastateltiin tuoreesta monitieteisestä tutkimushankkeestamme ”Kielellinen variaatio, yhteiskuntaluokka ja eriarvoisuuden kokemukset Itä-Suomessa” (KIVELI 2023).

Kommenttien pohjana ollut verkkouutinen (Yle 19.2.2023) rakentuu tutkijoiden haastattelusta sekä toimittajan laatimasta testistä. Testi koostuu neljästä puhenäytteestä, joiden pohjalta lukijoiden tulee päätellä, minkä ammatin edustaja on äänessä. Juttua oli mahdollista kommentoida noin puolitoista vuorokautta sen julkaisemisen jälkeen.

Lukijoiden kommentit (yht. 186) liittyvät sekä haastatteluun että testiin. Vain osassa kommentteja otetaan kantaa nimenomaan kielenkäytön ja yhteiskuntaluokan väliseen suhteeseen siitä huolimatta, että juttu käsittelee kyseistä teemaa. Aineiston tekee kiinnostavaksi se, että se on syntynyt spontaanisti, joskin tutkijoiden haastattelun pohjalta, jonka teemat vaikuttavat luonnollisesti verkkokeskustelun aiheisiin (vrt. Vaattovaara & Poutiainen 2017).

Alustavat havaintomme osoittavat, että huomattava osa kommentoijista kiistää jyrkästi luokkaerojen olemassaolon tai ainakin sen, että ne ilmenisivät kielenkäytössä. Toisaalta osa nimeää kielenilmiöitä, joiden käytössä heistä ilmenee eroja eri yhteiskuntaluokkiin kuuluvien kesken. Näistä eroista pääosa liittyy sanastoon ja prosodiaan. Esitelmässämme paitsi esittelemme tarkemmin kommentoinnin kohteena olevia kielenilmiöitä myös tarkastelemme tapoja, joilla kielen ja luokan suhteesta puhutaan. Teoreettis-menetelmällisesti tutkimuksemme ammentaa kansanlingvistiksestä metakielen tutkimuksesta sekä diskurssianalyysistä.

Lähteet

- KIVELI 2023. *Kielellinen variaatio, yhteiskuntaluokka ja eriarvoisuuden kokemukset Itä-Suomessa -hankkeen kotisivut*. Saatavilla: <https://uefconnect.uef.fi/tutkimusryhma/kielellinen-variaatio-yhteiskuntaluokka-ja-eriarvoisuuden-kokemukset-ita-suomessa-kiveli/>.
- Vaattovaara, Johanna – Poutiainen, Salla 2017. Kieli-ideologiat kierrätyksessä: tapaustutkimus ”lässytys”-uutisen kommenttiketjusta osana uutisprosessia. Julkaisussa: Latomaa, Sirkku – Lilja, Niina & Luukka, Emilia (toim.) *Kielitietoisuus eriarvoistuvassa yhteiskunnassa. AFinLAn vuosikirja 2017*. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja n:o 75. Jyväskylä, 133–160.
- Yle 19.2.2023. *Tutkijat selvittävät, puhuuko duunari eri tavalla kuin keskiluokkainen – testaa, miten hyvin sinä kuulet luokkaerot*. Saatavilla: <https://yle.fi/a/74-20018601>.

Eläinsuojelustyö ja kielikysymys – ääniä äänettömien puolesta

Mari Aro

Suomen ensimmäinen eläinsuojeluyhdistys, Turun Eläinsuojeluyhdistys – Åbo Djurskyddsförening ry perustettiin vuonna 1871. 1900-luvulle tultaessa eläinsuojeluyhdistyksiä löytyi jo jokaisesta suuremmasta kaupungista ja eläinsuojeluaate oli levinnyt maanlaajuisesti. Mustapirtti (2021) kuitenkin huomauttaa, että yhteisestä tavoitteestaan – eläinten hyvinvoinnista – huolimatta Suomen eläinsuojelukenttä oli heti alkuvaiheissaan hyvin moniääninen ja ristiriitainenkin liike. Eläinsuojeluaate kietoutui paitsi uskonnollisiin dogmiin ja erilaisiin käsityksiin ihmisen asemasta luomakunnassa, myös Suomessa vellovaan kielipoliittiseen kamppailuun suomen ja ruotsin kielten asemasta. Millaisella kielellä tuli valistaa – ja ketä? Millaisia auktoriteetteja tuli kunnioittaa, ja mitä ne sanoivat eläinten oikeuksista?

Kielipoliittinen taisto on nyt 2000-luvulla eläinsuojelukentällä vaiennut, mutta muuten kenttä on kenties entistäkin moniäänisempi. Eläinsuojelijoiksi profiloituvia toimijoita löytyy niin tuotantokaneja yön hämärissä vapauttavista aktivisteista kuin eduskunnalle kirjelmiä laativista toimistojärjestöistä, ja toiminnan periaatteet ja perustelut ovat hyvin erilaisia. Kaikki toimijat sanovat toimivansa eläinten puolesta, ja kaikki pitävät omaa näkökulmaansa autoritäärisenä – oikeana. Uudet viestintäkanavat ovat osaltaan mahdollistaneet entistä monipuolisempien näkemysten esiintulon.

Tarkastelen esitelmässäni moniäänistä eläinsuojeluliikettä 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta aina ensimmäisen eläinsuojelulain säätämiseen saakka, vuoteen 1934, ja vertaan sitä 2000-luvun alkuvuosikymmenien julkiseen keskusteluun. Millaiset äänet edustavat eläimiä eläinten puolustajiksi asemoituvien ihmisten viestinnässä? Kenelle nämä äänet suunnataan: kenen kuuluisi toimia, jotta eläinten hyvinvointi paranisi, ja miten? Mikä eläinsuojelukeskustelussa on muuttunut vuosisadan aikana?

Suomen eläinsuojelun alkua ajoilta analysoin Åbo Akademiassa säilytettävän Djurskyddsarkivet-kokoelman aineistoa, ja 2000-luvun osalta nojaan verkkoaineistoon. Tutkimus pohjautuu Bahtinin (1981, 1986) kirjoitusten innoittamaan, dialogiseen näkökulmaan.

Lähteet

- Bakhtin, M. M. (1981). *The dialogic imagination. Four essays by M.M. Bakhtin.* C. Emerson & M. Holquist (Käänt.). Austin, TX: University of Texas Press.
- Bakhtin, M. M. (1986). *Speech genres and other late essays.* Austin: University of Texas Press.
- Mustapirtti, M. (2021). “Jokaisella eläimellä on oikeus elää itsensä tähden” Constance Ullnerin ja Agnes von Konowin näkemykset suomalaisessa eläinsuojelukeskustelussa 1894–1917. Pro gradu -tutkielma. Historiatieteet: Oulun yliopisto.
- Ullner, C. (1915). Eläinsuojelustyö ja kielikysymys. *Eläinsuojeluskalenteri* 1915 (1), 3–4.

Mediators and intermediaries: using an actor-network theory lens to examine learning associations in an autonomous English course.

Fergal Bradley

This presentation details a practitioner inquiry into the language learning experiences of undergraduate students in an autonomous English course at a Finnish university. It uses an actor-network theory lens (Latour, 2005) to explore students' self-created language learning networks. Actor-network theory (ANT) uses the concepts of mediators and intermediaries to distinguish between more and less significant actors in a network, with mediators being those that more significantly impact the overall network. Thus, the ANT approach in this project sheds light on who and what students interact and associate with on their language learning journeys and how these affect their learning.

The project is situated within the practice of language advising (see Mynard & Carson, 2012), which is the main pedagogical support on the course. The data was generated via the language advisor's reflective journal, a practitioner-research approach which uses reflective practice (Bolton, 2001) and writing as a method of inquiry (Richardson & St. Pierre, 2005) to build bridges between theory and practice. The journal was analysed using a reflexive thematic analysis approach (Braun & Clarke, 2022) to identify salient themes, which can provide a more nuanced understanding of students' language learning experiences and suggest ideas for developing advising and pedagogical practice.

The analysis reveals a variety of actors and interactions which facilitated learning. However, students also positioned actors and interactions which slowed down and disrupted their language learning as mediators which contributed positively to their learning. The presentation concludes by reflecting on the implications for language advising practice in this context and considers the role of practitioner inquiry in connecting theory and practice in higher education language learning. The presentation can be followed in English and questions in Finnish are welcome.

Exploring researcher-artist collaborations: Across, through and beyond language

Jessica Bradley & Sari Pöyhönen

In applied linguistics there is an increasing move towards interdisciplinarity, and collaboration with practitioners across sectors, for example the creative sector (Bradley & Harvey 2019). This ethico-onto-epistemological shift embodies both an expansion in the field ‘beyond and besides language’ (Harvey et al., 2022; Jäntti et al., 2021; Pöyhönen & Paulasto 2020) and the recognition of lived experience of language. Creative Inquiry, as a critical orientation to research which embraces this expansive turn, has been taken up by researchers in applied linguistics in multiple ways, including research collaboration with artists and performers. In methodological terms, while researchers in this area have focused on engaging with participants, less attention has been given to the nature of researcher-artist collaborations and how these emerge and develop. These complex relationships have a significant impact on epistemologies and on research outcomes.

In this presentation we explore our own experiences and understandings of interdisciplinary collaboration in research with artist-researchers. Our insights are based on two ethnographically-informed projects taking place in school and participatory arts settings (Bradley), and documentary theatre (Pöyhönen) in the UK and Finland. While these projects have a creative focus, they deal with language in different and fluid ways, including as overarching research questions and as part of the methodological approach to data generation and analysis.

We focus on the negotiations of roles, artistic and research-related expectations, and hierarchies of multimodal outputs in co-produced research. We outline some ideas for how collaborative research with, into and through the arts might contribute to our developing critical understandings of collective and individual experience, including why it is important to reflect on and consider the cross-sector, interdisciplinary and hierarchical relationships which underpin and propel these projects.

Suomen kielen *jaksaa* ja *viitsiä*-verbien käyttö puhutussa vuorovaikutuksessa

Yida Cai

Analysoin esitelmässäni suomen kielen *jaksaa* ja *viitsiä* -verbien vuorovaikutuksellisia tehtäviä puhutussa keskustelussa. Suomen kielessä on runsaasti dynaamisia mahdollisuusverbejä, jotka ilmaisevat mahdollisuutta ja välttämättömyyttä toimia tietyn resurssin riittävyyden suhteen (Flint 1980). Esimerkiksi *ehtii*-verbi ilmaisee mahdollisuutta toimia ajan riittävyyden suhteen. Flint (1980) on ryhmitellyt 45 dynaamista mahdollisuusverbiä 12 eri semanttiseen ulottuvuuteen. Samaan ulottuvuuteen kuuluvat verbit ilmaisevat samanlaista resurssia. *Jaksaa* ja *viitsiä* ovat ainoat verbit, jotka kuuluvat voima-ulottuvuuteen.

Tarkastelen *jaksaa* ja *viitsiä*-verbien käyttöä puhutussa keskustelussa käyttäen menetelmänä keskustelunanalyysia. Keskityn erityisesti siihen, minkälaisten toimintojen rakentumisessa kutakin verbiä käytetään, ja mikä on niiden tehtävä toimintojen muotoilussa. Vertailen, minkälaisia yhtäläisyyksiä ja eroja verbien välillä on. Lisäksi pohdin, miten *jaksaa* ja *viitsiä*-verbien semanttiset piiret voisivat selittää näitä yhtäläisyyksiä ja eroja.

Osoitan, että molempia verbejä voidaan käyttää yksikön 1. persoonan kieltomuodossa (*en jaksaa* ja *en viitsii*) kieltäydyttyä toiminnasta. Niiden välillä on kuitenkin eroja. *En viitsii*-ilmaisun käyttö vaatii selitystä, kun taas *en jaksaa* -verbimuotoa voidaan käyttää sellaisenaan ilman selitystä.

On olemassa myös sekvenssejä, joissa joko *jaksaa*-verbiä tai *viitsiä*-verbiä käytetään. Esimerkiksi *kuinka (joku) jaksaa*-rakenteella (esim. puhuttaessa jonkun kävelyn pituudesta) puhuja voi ilmaista, että hän pitää toisen puhujan juuri antamaa tietoa yllättävänä ja samalla hakee tältä selitystä tai lisätietoa. Tätä tehtävää ei *viitsiä*-verbin aineistosta löydy. *Viitsii* sen sijaan voi esiintyä tarjous-sekvensseissä tarjoukseen annetussa *jos*-lauseessa *jos viitsii*. Tällaisella vastauksella puhuja hyväksyy toisen puhujan tarjouksen mutta samalla osoittaa, että tarjouksen antajalla ei ole velvollisuutta täyttää tarjousta. Tätä tehtävää ei *jaksaa*-aineistosta löydy. Sitä, mistä verbien tehtävät ovat kummunneet, voi selittää verbien semanttisten piirteiden eroilla: *jaksaa*-verbin ilmaisema voima on pääasiallisesti fyysinen, kun taas *viitsiä*-verbin ilmaisema voima on mentaalinen voima, joka liittyy erityisesti halukkuuteen tehdä jotakin.

Lähde

FLINT, AILI 1980: *Semantic structure in the Finnish lexicon: Verbs of possibility and sufficiency*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Supporting New Speakers in a Catalan Primary School: An Exploration of Schoolscape and Translanguaging Practices

Laura Castañe Bassa

In the last decade, the concepts of translanguaging and schoolscape have been widely discussed as practical tools to integrate learners' full linguistic repertoire. Despite much research on their effectiveness, there is still a need for empirical studies on policies and language practices that consider divergent contexts. Catalonia and the Catalan language are a vulnerable community, region and language because of its minority status and internal political issues related to different national identities that have arisen some tensions between the use of Catalan and Castilian in education. Consequently, the Catalan government implemented various policies to promote the Catalan language use through schools disregarding Catalan new speakers' linguistic repertoire.

Against this background, this research investigates the practices used to integrate new speakers' linguistic repertoire in the Catalan education context to see the potential for transformation. To do this, it conducts a classroom-based research to analyse real-life contexts and provide evidence of the integration practices with a focus on the translanguaging use and schoolscape design in a primary school. It also investigates the school community's (parents, learners and teachers) perceptions of the schoolscape. The empirical evidence and perceptions will develop a framework for an intervention to redesign the schoolscape of one classroom by integrating all learners' linguistic repertoire for creating an inclusive and welcoming space that enhances translanguaging for facilitating meaning making and the communication process.

The results aim to create a space for the development of flexible translingual practices to challenge education barriers for new speakers and foster practices that value students' multilingual abilities. This study will serve as an example for a global audience of educators in countries still with monolingual practices who aim to build multilingual practices for barrier-free access to education and societal equity.

Constraints of the use of digital public self-services

“The main problem is the language – and we don't know about the services”

Laura Eilola, Jaana Parviainen, Camilla Lindholm, Anne Koski, Nasrin Jinia & Hannele Palukka

Over past 20 years, digital platforms have replaced a large part of face-to-face public services in Finland. Focusing on accessibility of public services for the so-called vulnerable groups, it is important to consider how migrants experience the use of these self-services. When public services move completely online, our findings show that this development can weaken the position of vulnerable groups in society, and thus erode equality and democracy.

This study analyses ten thematic interviews carried out in cooperation with migrants to gain understanding on the experiences' of the use of digital public services by migrants in Finland. The interviewees had migrated to Finland from different countries and their age range was 19–63 years.

The inductive content analysis of interviews shows how the interviewees considered the language of the services, awareness and knowledge of the services available, and the lack of sufficient support to limit their use of digital public services. Eight in ten interviewees called for a need to develop the services linguistically. They had faced linguistic difficulties both while using the webpages and in the digital encounters with service agents. The difficulties related to the limited language options or the illegibility of the used language. Some interviewees were not familiar with the electronic public services at all, and some were uncertain if they were eligible or not for the services. Moreover, single interviewees reported their distrust of digital systems and the deficiency of crucial personal resources, such as a bank account or digital skills, to restrain their possibilities to use the services. The findings illustrate the constraints of the use of public digital self-services for migrants and identify the targets for development of them.

Social justice-oriented pedagogies for language education: How could this work in praxis?

Johanna Ennser-Kananen, Päivi Iikkanen, Minna Intke-Hernandez & Sanna Riuttanen

Socially just education calls for recognizing societal power structures, working actively towards dismantling oppression and implementing more equitable educational practices. Cultural and linguistic diversity have gained a foothold in Finnish education policies and core curricula, but there is a great deal of variation in how themes related to social justice are dealt with on the practical level. We introduce 4 approaches that offer starting points for social-justice oriented language education and language teacher education: intersectionality, social identities, raciolinguistics, and translanguaging. Based on data from our different research contexts (a school that serves adult learners with refugee experience, interviews with mothers who with migration backgrounds, and family clinic nurses working at a Finnish municipality), we illustrate how these approaches may contribute to a move towards social justice-oriented language education. We also highlight the complexities that both teachers, and by extension teacher educators, are met with, when they commit to social justice-oriented pedagogies. Our presentation points to future directions for research, teaching, and teacher education. The approaches introduced offer teachers and teacher educators some ways towards more equitable and social-justice oriented pedagogies. We hope to stimulate discussion about how, in praxis, local cultural, linguistic, educational, and individual factors can be carefully considered and how sustainable (and slow) processes of change can be supported. We warmly encourage teachers and teacher educators to explore social-justice oriented approaches with their students and hope to hear from conference participants about their experiences, concerns, and hopes. We will use Finnish and English in the presentation and welcome all languages.

Käsitteestä kiinni: Monikielistä vuorovaikutusosaamista hahmottamassa

Maija Gerlander, Peppi Taalas & Päivi Torvelainen

Yliopiston tavoitteena on kouluttaa akateemisia asiantuntijoita, joilla on alakohtaisen substanssiosaamisen lisäksi myös muunlaista asiantuntijaosaamista, kuten monipuolisia yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, luovuutta, kriittistä ajattelua, ongelmanratkaisukykyä sekä kulttuurista osaamista (esim. 21st-century skills Voogt & Robling, 2012; soft skills Succi & Canov, 2020). Kansainvälisessä ja digitalisoituneessa maailmassa myös monikielisyys ja multimodaalisuus luovat akateemiseen asiantuntijuuteen uusia ulottuvuuksia. Toimivathan tulevat akateemiset asiantuntijat entistä enemmän moninaisissa verkostoissa eri medioiden avulla erikielisten tai ainakin eri kulttuuritaustaisten ihmisten kanssa. Tämän myötä onkin todettu tarve uudistaa yliopistojen kieli- ja viestintäopintoja, jotta koulutus vastaisi paremmin paitsi nykyistä työelämätodellisuutta myös nykyisiä käsityksiä kielestä ja vuorovaikutuksesta (Jalkanen, Almonkari & Taalas, 2016, translanguaging esim. Prada & Turnball, 2018).

Opiskelukontekstissa kieleen ja viestintään liittyvää akateemista osaamista on perinteisesti nimitetty akateemiseksi tekstitaidoksi (academic literacy Lea & Street, 2006; Kiili & Mäkinen 2011) ja niiden pedagogiikassa on lähinnä tarkasteltu akateemista kirjoittamista joko äidinkielen tai akateemisen englannin näkökulmista. Viime aikoina on kuitenkin esitetty puheenvuoroja myös suullisen osaamisen (oracy, Heron, Baker, Gravett & Irwin, 2023), lukemisen (Baker, Bangeni, Burke & Hunma, 2019) ja visuaalisuuden (Archer, 2006) tarkemman huomioon puolesta. Monikielisen vuorovaikutusosaamisen käsite on yksi mahdollisuus käsitteellistää akateemisen asiantuntijan viestintään ja kieliin liittyvää osaamista, kun hahmotetaan yksilön koko kielirepertuaaria akateemisessa yhteisössä. Tässä käsitteessä yhdistyvät eri tieteenaloilla käytetyt käsitteet ja lähestymistavat kielen ja vuorovaikutuksen ilmiöihin. Voidaan karkeasti jaotella, että monikielisyys pohjautuu kielitieteisiin ja vuorovaikutusosaaminen puolestaan viestintätieteisiin. Akateemiset tekstitaidot käsitettä on puolestaan lähestytty lähinnä soveltavan kielitieteen ja akateemisen kirjoittamisen pedagogiikan näkökulmista.

Kutsumme asiantuntijoita keskustelemaan tähän, erilaisiin tieteenaloihin pohjautuvaan käsitteeseen liittyvistä kysymyksistä erityisesti yliopistojen viestintä- ja kieliopintojen kontekstissa. Tavoitteenamme on pohtia käsitteeseen sisältyviä teoreettisia lähtökohtia ja myös sitä, mitä kirkastaen olisi mahdollista rakentaa akateemisen monikielisen vuorovaikutusosaamisen käsitettä. Käsitteen selventäminen voisi auttaa sekä akateemisen kieli- ja viestintäosaamisen pedagogiikan kehittämistä että tutkimusta.

Mentors' perceptions of powerful knowledge in English as a foreign language teaching

Kaisa Hahl

Language teachers' professional knowledge is made of different components and has been described in different ways by different scholars. Student teachers put their emerging professional knowledge to use during guided teaching practices. Mentors in university teacher training schools or field schools take on the important role of observing, assessing, and giving feedback on student teachers' practice lessons and development as future teachers. This presentation discusses and interprets an ongoing study of the knowledge, skills, and values that experienced mentors of English as a foreign language foreground when supporting student teachers. The knowledge, skills and values are regarded as powerful knowledge (e.g., Young, 2014) that is used in this study as a framework for the knowledge that mentors perceive essential for novice language teachers. The core idea in powerful knowledge is that it must be taught by a teacher, and it is something students do not learn outside of school on their own (Muller & Young, 2019; Young, 2014).

Data were collected through semi-structured interviews with three mentors and analyzed with thematic analysis. The mentors emphasized that there is not one right way to be a teacher. Therefore, they start their guidance from the student teachers' perspectives and developmental aspects. Different thematic areas were uncovered from the data, either generic or specific to English language teaching. The use of the target language and the value of multiculturalism and multilingualism are also examined and discussed as part of teachers' powerful knowledge.

References

- Muller, J., & Young, M. (2019). Knowledge, power and powerful knowledge re-visited. *The Curriculum Journal*, 30(2), 196–214. <https://doi.org/10.1080/09585176.2019.1570292>
- Young, M. F. D. (2014). Knowledge, curriculum and the future school. In M. F. D. Young, D. Lambert, Roberts, C., & Roberts, M. (Eds.), *Knowledge and the future school: Curriculum and social justice* (pp. 9–40). Bloomsbury Academic.

Stressinhallinnan iPrep-menetelmän hengitysharjoitus opinnäytetyön kirjoittajien tukena

Jutta Helenius

Tarkastelen esitelmässäni stressinhallinnan iPrep-menetelmän hengitysharjoituksen käyttöä opinnäytetyön kirjoittajien tukena ja kuvaan, miten psykofysiologista stressitutkimusta voidaan hyödyntää kirjoittamisen opetuksessa. Esitelmän taustalla on kirjoittamisen opetuksen kehittämistyöni erityistä tukea tarvitsevien kirjoittajien parissa.

iPREP (international performance resilience and efficiency program) -menetelmä perustuu empiiriseen tutkimukseen psykologisista ja fysiologisista tekijöistä, jotka liittyvät havaintokykyyn, aistien toimintaan, motoriikkaan ja kognitioon. Menetelmä on kehitetty poliisin voimankäyttötilanteisiin (Andersen & Gustafsberg 2016: 4), mutta menetelmän harjoituksia voidaan hyödyntää myös siviilielämän haastavissa tilanteissa.

Merkittävällä osalla opiskelijoista on ollut oppimiseen ja kirjoittamiseenkin liittyviä haasteita: oppimisvaikeus, neuropsykiatrinen häiriö tai mielialaan ja jännittämiseen liittyvä haaste (mm. Tampereen yliopiston Opiskelijan käsikirja / Oppimisvaikeudet 2021). Myös opiskelu-uupumus on lisääntynyt (Parikka ym. 2022). Opiskelu-uupumus merkitsee pitkittynyttä stressioireyhtymää, joka kehittyy opiskeluun kytkeytyvän stressin seurauksena (em).

Olen hyödyntänyt iPrep-menetelmän hengitysharjoitusta Tekstipaja-opintojakson lähiopetuksessa lukuvuonna 2022–2023. Tekstipajassa keskitytään mm. opinnäytetekstin kirjoitusprosessiin, vertaispalautetaitojen kehittämiseen sekä kirjoittajien henkilökohtaiseen ohjaukseen (<https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/opintotiedot/opintojaksot/uta-ykoodi-38784?year=2021>). Hengitysharjoitukseen on osallistunut 42 opiskelijaa. Harjoituksella olen pyrkinyt saamaan oppimisilmapiiristä ja kirjoittamisen kontekstista turvallisen (mm. Bransford, Brown & Cocking 2000) sekä vahvistamaan kirjoittajien minäpystyvyyttä ja toimijuutta (Bandura 1977: 195).

Lähteet

- Andersen, Judith P. & Gustafsberg, Harri 2016: A Training Method to Improve Police Use of Force Decision Making: A Randomized Controlled Trial. SAGE Open April-June 2016. S. 1–13.
DOI: 10.1177/2158244016638708.
- Bandura, Albert 1977: Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. Psychological Review 84 (2). S. 191–215.
- Bransford, J., Brown, A. & Cocking, R. 2000. How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School: Expanded Edition. The National Academies Press.
- Parikka, Suvi, Koskela, Timo, Hietajärvi, Lauri, Ikonen, Jonna & Salmela-Aro, Katariina 2022: 4. Koronapandemian vaikutukset eri väestöryhmien hyvinvointiin ja palveluihin: 4.33. Korkeakouluopiskelijat. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202101121563>
- Tampereen yliopiston Opiskelijan käsikirja / Oppimisvaikeudet 2021 osoitteessa <https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/kasikirja/uni?page=3236>, 17.7.2023.

Tampereen yliopiston Opiskelijan opas / Opintotiedot / Opintojaksot 2021 osoitteessa
<https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/opintotiedot/opintojaksot/uta-ykoodi-38784?year=2021>,
17.7.2023.

When a French “lion” sounds like an English “laɪən” - The effect of the degree of phonological and orthographic similarity on L3 cognate recognition

Anni Hintikka

When processing target language input, even other languages known by the individual are activated. One example of this parallel activation is the cognate effect: words with similar meaning, orthography and phonology (i.e. cognates) are usually recognized faster and more accurately than non-cognate words (Dijkstra et al., 2010). However, the differences in the degree of orthographic and phonological similarity among the forms of cognates have not been considered in most studies. The objective of this study is to know whether the degree of orthographic and phonological similarity affects L2-L3 cognate recognition in written and auditory modalities and whether its effect depends on proficiency in L3.

In a pilot study, twenty L1 Finnish speakers performed a visual lexical decision task in L3 French. The items were non-cognate control words and orthographically identical L2-L3 English-French cognates with either similar or dissimilar phonology. More mistakes were made for phonologically dissimilar cognates than for non-cognates and phonologically similar cognates. However, phonologically similar cognates were recognized more slowly than non-cognates phonologically dissimilar cognates. Albeit the mixed results, it was concluded that non-target L2 phonology was activated in a visual L3 task and that the degree of phonological similarity had an effect on visual word recognition.

The current study aims at completing the results of the pilot study. Similar participants perform a lexical decision task in both visual and auditory modalities and the degree of both orthographic and phonological degree of similarity of a cognate pair is controlled for. The results are discussed in highlighting the need for a systematic consideration of the degree of similarity of cognate items in future studies and bilingual word recognition models.

References

Dijkstra, T., Miwa, K., Brummelhuis, B., Sappelli, M., & Baayen, H. (2010). How cross-language similarity and task demands affect cognate recognition. *Journal of Memory and Language*, 62(3), 284-301.

Joukkorahoituskampanjoiden ideografit ja yleisöt: rahoittamisen ideologisia merkityksiä digitaalisissa tiloissa

Heidi Hirsto & Maria Eronen-Valli

Avainsanat: *ideografit, joukkorahoitus, Invesdor, Kickstarter, retoriikka, sijoittaminen*

Joukkorahoituskampanjat, joilla tavoitellaan isoa joukkoa pienrahoittajia, ovat osa verkon rahoituskulttuuria. Joukkorahoituskampanjat eivät kuitenkaan ole pelkästään avunpyyntöjä taloudellisessa ahdingossa, sillä niihin sisältyy perinteisemmän rahoituspuheen lisäksi myös esimerkiksi ekologisten arvojen esilletuontia ja poliittista kannanottoa (von Selasinsky & Lutz 2021). Yleisesti rahoittamiseen, talouteen ja kuluttamiseen liittyy paljon arvolutautuneita merkityksiä, joista on puhuttu esimerkiksi ”eettisen kuluttamisen” (Arnesson 2018) ja ”talous- tai sijoittajakansalaisuuden” (Abbott 2016) viitekehyksissä.

Tämän tutkimuksen päätavoitteena on selvittää, millaisia yleisöjä joukkorahoituksessa houkutellaan arvolutautuneiden merkitysten kautta. Aineistona on 15 osakepohjaista kampanjaa *Invesdor*-alustalta ja 27 vastikkeellisia kampanjaa *Kickstarter*-sivustolta. Vastikkeelliset kampanjat ovat ukrainalaisten yritysten rahoituskutsuja, ja niissä näkyy myös sodan aikainen kriisin konteksti. Tutkimusmenetelmänä on retoriikan tutkimuksesta kumpuava ideografianalyysi. Ideografeilla tarkoitetaan sanatason ilmauksia, kuten ”vapaus” tai ”omaisuus”, jotka voivat vaikuttaa neutraaleilta mutta paljastuvat kontekstissaan arvolutautuneiksi, sillä niillä puhutellaan tiettyä kohdeyleisöä (McGee 1980). Olemme kiinnostuneet verbeistä ja nominalisoiduista verbeistä, joilla joukkorahoitukseen osallistumisesta puhutaan kampanjoissa: on sijoittamisen lisäksi esimerkiksi tukemista, auttamista, mukaan tulemistä, yhteisön osaksi tulemistä, tilaamista ja ostamista. Juuri tällaiset ilmaukset käsitämme ideografeiksi, joilla myös yleisöjä arvotetaan ja joilla yleisöille tarjotaan tietynlaisia subjektipositioita. Tutkimus on osa Suomen Akatemian rahoittamaa hanketta ”Sijoituskulttuurin siirtymiä digitaalisissa tiloissa”.

Lähteet

- Abbott, B. (2016). Your personal economy: rhetorics of <investment> citizenship in financial planning commercials. *Journal of Contemporary Rhetoric* 6: ¾, 74-87.
- Arnesson, J. (2018). *Fashionable Politics: The Discursive Construction of Ethical Consumerism in Corporate Communications, News Media, and Social Media*. Gothenburg: University of Gothenburg. Saatavilla: <http://hdl.handle.net/2077/57057> (lainattu 7.2.2023).
- McGee, M.C. (1980). The ideograph: a link between rhetoric and ideology. *The Quarterly Journal of Speech* 66: 1, 1-16.
- von Selasinsky, C. & Lutz, E. (2021). The effects of pro-social and pro-environmental orientation on crowdfunding performance. *Sustainability* 13: 11, 1–27. <https://doi.org/10.3390/su13116064>

Millainen on hyvä vieraalla kielellä lukija ja kirjoittaja? Lukiolaisten ja lukion englannin opettajien käsitykset perustana oppimista tukevan arvioinnin kehittämisessä

Ari Huhta, Dmitri Leontjev, Kristina Koskele & Roman Yangarber

Esitelmä perustuu lukiolaisten englanniksi lukemista ja kirjoittamista tarkastelemaan pitkittäistutkimukseen. Hankkeen tavoitteena on yhdistää kaksi erilaisista teoreettisista ja tieteenfilosofisista lähtökohdista ponnistavaa lähestymistapaa oppimista tukevaan kielitaidon arviointiin. Näistä arviointitavoista toinen (diagnostinen arviointi) perustuu kielenoppimisen ja arvioinnin teorioihin ja tutkimuksiin ja nojautuu pääasiassa post-positivistiseen orientaatioon tiedosta ja tutkimuksen tekemisestä. Toinen arviointitapa (dynaaminen arviointi) nojaa puolestaan dialektis-materialistiseen tieteenfilosofiaan ja perustuu Vygotskyn 1930-luvulla kehittämään sosiokonstruktivistiseen oppimisteoriaan. Hanke näkee diagnostisen ja dynaamisen arvioinnin täydentävän toisiaan ja siksi voivan tukea kielenoppimista paremmin yhdessä kuin erikseen. Diagnostisen arvioinnin vahvuus on arvioitavien taitojen tarkka määrittely, jotta oppija vahvuudet ja heikkoudet saataisiin selville. Dynaaminen arviointi pystyy puolestaan yhdistämään arvioinnin, opetuksen ja oppimisen yhdeksi kokonaisuudeksi, jossa arviointitietoa pystytään välittömästi hyödyntämään oppijalle annettavien neuvojen avulla.

Hankkeessa laaditaan sekä verkossa suoritettavia, tekoälyä hyödyntäviä tehtäviä että luokkahuoneessa suoritettavia tehtäviä, joissa yhdistyvät diagnostinen ja dynaaminen arviointi. Niitä selvitetään, kehittyykö kokeilussa mukana olevien lukiolaisten englanniksi lukemisen ja kirjoittamisen taito paremmin kuin vertailuryhmissä, joissa opiskelijat suorittava tavanomaisia tehtäviä ilman dynaamista arviointia. Lisäksi tutkitaan, miten uusi lähestymistapa vaikuttaa opettajien ja opiskelijoiden käsityksiin oppimisesta ja arvioinnista sekä osallistujien arviointikäytänteisiin.

Esitys keskittyy raportoi hankkeen ensimmäisen vuoden tuloksia, jotka perustuvat 725 lukiolaisen, 39 lukion englannin opettajan sekä 10 ylioppilastutkinnon kielten tehtävänlaatijan ja 12 sensorin vastauksiin verkkokyselyyn, jossa mm. selvitettiin heidän käsityksiään englanniksi lukemisesta ja kirjoittamisesta. Vastaajat kertoivat myös, millaisia ongelmia he kohtasivat yrittäessään vastata kyselyssä mukana olleisiin näytteisiin englannin ylioppilastutkinnossa käytetyistä lukemistehtävistä. Kyselyaineisto on analysoitu temaattisella sisällönanalyysillä (2 tutkijaa) sekä tilastollisilla menetelmillä. Kyselyjä täydennetään opettajien ja opiskelijoiden haastatteluilla ja niiden perusteella laaditaan tutkimuksessa käytettävät tehtävät, joiden avulla opiskelijoiden osaamista sekä arvioidaan että kehitetään. Esitys keskittyy vastaajien käsityksiin siitä, millaisia ominaisuuksia on hyvällä englanniksi lukijalla ja kirjoittajalla ja millaisia haasteita he kohtasivat tarkastelemissaan lukemistehtävissä. Kuvaamme myös, miten tätä tietoa hyödynnetään, kun laadimme tutkimuksessa käytettävät diagnostis-dynaamiset arviointi- ja harjoitustehtävät.

Sisällöllinen saavutettavuus verkkopankkipalvelujen viestinnällisenä haasteena

Annikki Hyppönen

Avainsanat: Digitaalinen saavutettavuus, palveluneuvonta, sisällöllinen saavutettavuus, verkkopankkipalvelu

Verkkopalvelujen saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, että kaikilla olisi mahdollisuus käyttää palvelua rajoitteistaan huolimatta (Mäkipää 2022). Saavutettava verkkopalvelu osoittaa, että palveluntarjoaja huomioi monimuotoisen asiakaskunnan ja että palvelu toimii eri alustoilla myös teknisten apuvälineiden kanssa. Teknisen saavutettavuuden, käytettävyyden, ohella sisällöllinen saavutettavuus on muodostumassa keskeiseksi saavutettavuuden osa-alueeksi (mm. Leskelä 2019, 49; 68-70). Toteutuessaan se tarkoittaa, että verkkopalvelun tai yleisemmin viestinnän sisältö on ymmärrettävää, helposti omaksuttavaa ja käytettävää, niin puhuttuna kuin kirjoitettunakin. Verkkopalvelujen saavutettavuutta on aikaisemmin tutkittu paljolti teknisen saavutettavuuden näkökulmasta (Mäkipää 2022), kun taas sisällölliseen saavutettavuuteen keskittyvä aikaisempi tutkimus tarkastelee selkeän kielen ja selkokielen merkitystä osana ymmärrettävää kielenkäyttöä (esim. Hirvonen, Kinnunen & Tiittula, 2020; Hansen-Schirra & Maaß 2020). Tämä tutkimus täydentää aiempia tutkimuksia keskittymällä palveluntarjoajan näkökulmaan. Tavoitteena on selvittää, miten pankkisektorilla ymmärretään digipalvelulain (306/2019) velvoitteet verkkopankkien sisällölliseen saavutettavuuteen liittyen ja miten verkkopankkien tekstisisällöissä käytettyyn kieleen liittyviä suosituksia toteutetaan.

Tutkimuksen aineisto kerätään Webropol-kyselyllä, jolla kartoitetaan pankkien henkilöstön näkemyksiä verkkopankkien sisällöllisestä saavutettavuudesta ja niistä toimenpiteistä, joilla näihin tarpeisiin vastataan. Kyselyn tuloksia täydennetään jatkossa haastattelujen avulla. Tutkimusaineisto kerätään syksyn 2023 aikana, ja tavoitteena on kattaa Suomen suurimmat pankkipalveluja tarjoavat tahot. Analyysimenetelmänä käytetään määrällistä tarkastelua ja sisällönanalyysiä. Esitelmässä nostamme alustavista tuloksista esille viestinnällisiä ja kielellisiä havaintoja käytetyn kielen ymmärrettävyyteen ja sen parantamiseen liittyen. Tutkimus on osa laajempaa digitaalisen saavutettavuuden hankekokonaisuutta Vaasan yliopistossa.

Lähteet

Digipalvelulaki 306/2019. Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306>

Hirvonen, M., Kinnunen, T. & Tiittula, L. (2020). Viestinnän saavutettavuuden lähtökohtia.

Teoksessa M. Hirvonen & T. Kinnunen (Toim.). Saavutettava viestintä. Yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta etsimässä. Gaudeamus. 13–31.

Leskelä, L. (2019). Selkokieli. Saavutettavan kielen opas. Kehitysvammaliitto ry. Helsinki.

Mäkipää, J-P. (2022). Towards Design Theory for Accessible IT Artefacts.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-395-046-7>

Hansen-Schirra, S. & Maaß, C. (Eds.) (2020). Easy Language Research: Text and User

Perspectives. Easy – Plain – Accessible Vol. 2. Frank & Timme. ISBN Open Access 978-3-7329 9267-6. DOI 10.26530/20.500.12657/42088

Toisto-metodi: osallistujien näkökulma

Hanna-Ilona Härmävaara, Venla Laurinseppä, Topi Levänen & Olga Nenonen

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on luonut äkillisen tarpeen opettaa suomen kieltä sotaa paenneille ukrainalaisille, joita sodan ensimmäisen vuoden aikana saapui Suomeen noin 50 000 (Maahanmuuttovirasto 2023). Kielellisenä ensiapuna on käytetty muun muassa Toistoa, joka on erityisesti turvapaikanhakijoille ja muille vastasaapuneille kehitetty suulliseen vuorovaikutukseen keskittyvä kielenoppimisen metodi (Huila, Möttönen ja Ahlhom 2016).

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan ukrainalaisten kokemuksia suomen oppimisesta Toisto-tuokioissa. Havainnoimme kahden Toisto-ryhmän toimintaa vuoden ajan ja videoimme neljä tuokiota tarkempaa analyysia varten. Havaintojemme pohjalta kehitimme kysymyspatteriston puolistrukturoituja haastatteluja varten. Tämän tutkimuksen aineisto koostuu tuokioiden videotallenteista sekä yhdentoista osallistujan haastattelusta.

Haastattelujen temaatittu analyysi paljasti Toisto-koulutukseen osallistuneiden kokeneen metodin miellyttäväksi. He painottivat vastauksissaan hyvää ilmapiiriä ja Toisto-oppaiden mukavuutta, mikä onkin Toiston taustalla vaikuttavan yhteisöllisen kielenoppimismallin (CLL) periaatteissa ensiarvoisen tärkeää (Ahlholm ja Möttönen 2018). Osallistajat kokivat oppivansa hyödyllisiä fraaseja, ja hyväksi koettiin myös puhumisen ja ääntämisen harjoittelu sekä itse toistoon perustuva metodi.

Haastavaksi taas koettiin kirjoitetun materiaalin niukkuus sekä se, ettei kielen rakenteita selitetä. Sekä haastattelu- että videoaineistosta ilmeni osallistujien tarve ymmärtää opittavan aineksen kielioppia. Osallistajat kysyivät itselleen epäselvistä asioista paitsi oppailta myös toisiltaan. Oppailta kysymistä helpottivat oppaiden ja osallistujien yhteiset kielet venäjä ja englanti. Osallistajat myös kokivat tarvitsevänsä kirjallista materiaalia ymmärtämisen ja muistin tueksi, ja moni heistä kirjoitti opittavia fraaseja ja niiden käännöksiä ylös, vaikka kirjoittamiseen ei rohkaistu.

Aiempi Toistoa käsittelevä tutkimus (Närvänen 2016) on kohdistunut Toisto-oppaiden näkemyksiin. Tämän tutkimuksen tarkoitus onkin tuottaa lisää tietoa metodin kehittämiseksi ja sen käytännön soveltamisen tueksi.

Lähteet

Huilla, S., Möttönen, T. & Ahlholm, M. 2016. Ensiapua akuuttiin kielentarpeeseen: Toisto-metodi vastaanottokeskusten suomen opetuksessa. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* - toukokuu 2016.

Möttönen, T. & Ahlholm, A.-M. 2018. The Toisto-method: speech and repetition as a means of implicit grammar learning, *SKY Journal of Linguistics*, vol. 31, pp. 71-105.

Närvänen, N. 2017. Toiston kautta kuvista muotteihin – Toisto-metodin ja sen käyttäjien kokemusten analyysia. Pro gradu, Helsingin yliopisto.

Lukiolaisten ajatuksia rakenteellisista esteistä vieraiden kielten opiskelulle – haastattelututkimuksen satoa

Karoliina Inha, Outi Veivo, Katja Mäntylä & Jaana Toomar

Tutkimuksemme tavoitteena on kartoittaa lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoiden käsityksiä kielten opetuksesta ja oppimisesta sekä selvittää, mitkä tekijät vaikuttavat kielivalintoihin ja suunnitelmiin kehittää kielitaitoa. Tutkimus on osa laajempaa hanketta, jossa kartoitamme lukiolaisten kokemuksia kielten opiskelusta sekä heidän käsityksiään kieltenopetuksen tavoitteista, monikielisyystä ja tulevaisuuden kielitaitotarpeista. Tällä osatutkimuksella pyrimme vastaamaan kysymykseen: Millaisia rakenteellisia esteitä kielten opiskelulle on koulujärjestelmän ja koulun tasolla?

Yhä harvempi opiskelee lukiossa ylimääräisiä kieliä (Opetushallitus, 2018). Aikaisemmin on tutkittu mm. kieltenopettajien näkemyksiä kielivalintojen kaventumisesta (Mäntylä ym., 2021; Veivo ym. 2021) ja lukiolaisten kokemuksia kieltenoppimisen työläydestä (Pollari ym., 2022). Tässä tutkimuksessa tavoite oli tutkia syvemmin, mitä lukiolaiset itse nostavat esiin kieltenopiskelusta ja kielivalinnoista lukiossa. Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä 22 lukiolaista neljällä eri paikkakunnalla vuoden 2022 aikana. Opiskelijoiden kanssa pidettiin yksilö- tai ryhmähaastatteluja, jotka olivat kestoltaan n. 40 minuuttia. Aineisto on analysoitu käyttäen temaattista sisällönanalyysiä (Tuomi & Sarajärvi, 2018).

Esittelemme haastattelututkimuksemme löydöksiä, joita pohdimme suhteessa aiempien tutkimusten tuloksiin kielivalintoja monipuolistavista ja kaventavista tekijöistä. Käsittelemme haastatteluista esiin nousseita teema ja tarkastelemme, missä määrin lukiolaisten mainitsemat esteet kielten opiskelulle juontuvat koulujärjestelmän tai koulun rakenteista. Pidämme esitelmän suomeksi.

Lähteet

Mäntylä, K., Veivo, O., Pollari, P., & Toomar, J. (2021). English only? Kielten opettajien käsityksiä kielivalintojen monipuolistamisen esteistä ja keinoista. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 12(2).

Opetushallitus (2018). Key figures on general upper secondary education in Finland. Reports and surveys 2018: 13. Opetushallitus.

Pollari, P., Mäntylä, K., Veivo, O., & Toomar, J. (2022). Abiturienttien kokemuksia vieraan kielen opiskelun työläydestä ja sen vaikutuksesta lukion kielivalintoihin. *AFinLAn vuosikirja 2022*, 79.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi

Veivo, O., Pollari, P., Toomar, J., & Mäntylä, K. (2021). ”Englanti jyrää”: kieltenopettajien keinoja ja ehdotuksia kielivalintojen monipuolistamiseksi. In R. Hildén, P. Portaankorva-Koivisto, & T. Mäkipää (Eds.), *Aineenopetus ja aiheenopetus* (pp. 49–70). Helsingin yliopisto. Ainedidaktisia tutkimuksia, 20.

Sanoista merkityksiä - kehollisuuden rooli näyttämöllä ja kielenoppimisessa

Minna Intke-Hernandez

Tavoitteenamme on tutkia, miten kehollisuus on suhteessa kielen käyttöön. Tutkimuksen konteksteja on kaksi: ensimmäinen liittyy teatterinäyttelijöiden roolien omaksumiseen ja työstämiseen, kun taas toinen koskee kielenoppimista. Kehollisuus toimii yhdistävänä tekijänä, kun tutkimme, miten sanoista tulee merkityksiä sekä näyttämöllä että kielen oppimisessa.

Näyttelijäntaiteen yksi osa-alue on ruumiillistua käsikirjoitukseen kirjoitettu roolihahmo näyttämölle, jonka kautta katsojalle tarjoutuu mahdollisuus kokea esityksen sisältöjä. Ilmaisua voi olla monimuotoista tyyliä, esityksestä ja ilmaisusta riippuen, mutta uuden roolihahmon luomisprosessi alkaa usein käsikirjoituksen repliikkien lukemisesta ja sen sisällön sisäistämisestä.

Näyttelijä lukee käsikirjoitusta ja käsikirjoittajan ohjeita. Aluksi ne ovat sanoja, joiden motiivia pyritään ymmärtämään. Näyttelijä tutkii roolihahmonsa motorista prosessia omassa kehossaan, jotta hän löytää motivaation sanoa tekstiin kirjoitetut repliikit. Realistisessa draamassa ilmaisuun pyritään löytämään todenmukaisuus, jossa kehollinen toiminta, reaktiot ja verbaalinen ilmaisu ovat todenmukaisia.

Taipaleen aineistoon on haastateltu Rauman Teatterin Nukkekotin -näytelmän työryhmän jäseniä. Aineistosta tutkitaan näyttelijöiden käsityksiä siitä, miten motorinen havainto ja ymmärrys koetaan näyttelijän ja ohjaajan välisessä vuorovaikutuksessa. Aineistosta voidaan tulkita, miten näyttelijöiden roolihahmon luomisprosessi käynnistyy silloin, kun näyttelijä alkaa kokea ja ajatella roolihahmonsa kautta ja on jättänyt käsikirjoituksen pois. Silloin luetut repliikit siirtyvät näyttelijän kognitiivisen prosessoinnin alueelle, jotta sanoille löytyy merkityksiä.

Tarkoituksemme on pohtia, voisiko tätä teatteritieteen näkökulmaa ja Taipaleen väitöskirjaprosessissa syntyvää tietoa hyödyntää tutkittaessa kielenoppimisen ja kehollisuuden yhteyksiä. Millaista aineistoa tulisi kerätä ja miten näitä kahta tutkimusalaa voisi yhdistää ja keskusteluttaa?

Samalla tavoin kuin näyttelijät siirtävät repliikit sisäisen prosessoinnin piiriin, oppijat yhdistävät kielen opitut osat omiin kokemuksiinsa ja ajatuksiinsa, jotta kieli tulee merkitykselliseksi.

Näyttelijöiden ja kielenoppijoiden prosessit risteävät siinä, miten sanoista ja liikkeestä luodaan merkityksellistä ilmaisuja. Tarkoituksemme on tarkastella näitä prosesseja rinnakkain, tuoden esille yhtäläisyyksiä ja eroja. Samoin kuten näyttelijät luovat roolihahmojaan ylittäen käsikirjoituksen rajat, kielenoppijatkin voivat ylittää normitetun kielen rajat ja tehdä kielestä omanlaisensa ilmeisen välineen.

Transcultural Food

Claudia Jeltsch

This study investigates how 31 people with either a Finnish-German, Finnish-Austrian or Finnish-Swiss family background talk about the food that comes to mind when they think of Heimat, the German word that largely corresponds to homeland. The corpus consists of a total of about 14 hours of transcribed interviews, with the shortest being a little more than 9 minutes and the longest being 73 minutes. The majority of interviewees with a German (n= 14) or Austrian (n= 8) parent did not mention any German food item, while a majority of participants with a Swiss parent (n=8) did mention Swiss food items (the favorites being chocolate and cheese). Even though 14 participants have lived parts of their lives in Finland and the other 17 have lived in Germany, Austria or Switzerland, only five of the total of 31 did not mention Finnish food items. The study examines the kinds of food items remembered in the context of Heimat and how these are mentioned in this context. The most striking linguistic trait was the frequent use of metaphorical code switching to Finnish words during interviews conducted in German, which stressed the participants' Finnish identity, and an assumed connection between Finnish food and its origin. Several hypotheses are discussed. Most participants appeared to want to be seen as having a strong Finnish identity and a rather weak German or Austrian identity, while Swiss identity was acknowledged.

Toisen kielen käyttäjä oppimistaan ohjaamassa – projektina suomen kielen oppiminen kokkaus- ja viljelyvuorovaikutuksessa

Anna-Kaisa Jokipohja

Tässä esitelmässä tarkastelen pitkittäisesti multimodaalista keskustelunanalyysiä (Mondada 2018; Deppermann & Pekarek Doehler 2021) käyttäen suomen kielen oppimista kokkaus- ja viljelyhankkeen vuorovaikutustilanteissa. Analyysin kohteena on suomea toisena kielenään käyttävän fokusosallistujan, Jamalín, ohjaama oppimisprojekti 15 kuukauden aikana. Jamal toteuttaa käytännön kokkauksen ja viljelyn lomassa *oppimisprojektiä*: hän kohdistaa toistuvasti ja oma-aloitteisesti huomiota ja kielellistä analyysiä opittavaan kielenaineeseen yli yksittäisten sekvenssien (Eilola, 2023; Levinson 2013; Lilja & Piirainen-Marsh 2019).

Aineistona on videoituja vuorovaikutustilanteita (25 h) aikuisille maahanmuuttajille suunnatusta kotouttavasta hankkeesta, jossa osallistujia ohjattiin suomen kielellä kaupunkiviljelyssä ja ruoan valmistamisessa. Tarkastelen kielen oppimista formaalin kielenopetuksen ulkopuolella vapaa-ajan vuorovaikutustilanteissa, joissa kielen oppimisen mahdollisuudet rakentuvat manuaalisen toiminnan ohessa. Tutkimus osoittaa, että kielenkäyttö ja oppiminen nivoutuvat tiiviisti kokkaus- ja viljelytoimintaan ja oppimisen hetket nousevat toisen kielen käyttäjän aloitteesta. Pitkittäinen näkökulma valottaa oppimisen vaiheita ja näyttää, miten oppimisprojektissa vaihtelevat selkeät ja hienovaraisemmat oppimishetket. Ajan kuluessa fokusosallistujan oppimiskeinot monipuolistuvat ja kielellinen käyttörepertuaari laajenee. Fokusosallistujan toiminnassa näkyy kehittyvä vuorovaikutuskompetenssi, sillä ilmaisu täsmällistyy ja kielenkäyttö itsenäistyy. Tutkimus täydentää aikaisempaa keskustelunanalyttistä tutkimusta näyttämällä, miten kielen oppiminen tapahtuu pitkittäisesti osana käytännöllistä vapaa-ajan toimintaa.

Lähteet

Deppermann, A. & Pekarek Doehler, S. (2021). Longitudinal conversation analysis: Introduction to the special issue. *Research on Language and Social Interaction*, 54(2), 127–141.

Eilola, L. (2023). Aikuisten luku- ja kirjoitustaitoon tukea tarvitsevien suomenopiskelijoiden vuorovaikutuskompetenssi ja sen kehittyminen luokkahuoneen ja arjen vuorovaikutustilanteissa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto.

Levinson, S.C. (2013). Action formation and ascription. Teoksessa T. Stivers & J. Sidnell (toim.), *The handbook of conversation analysis*, (s. 103–130). Wiley-Blackwell.

Lilja, N. & Piirainen-Marsh, A. (2019). Connecting the language classroom and the wild: Re-enactments of language use experiences. *Applied Linguistics*, 40(4), 594–623.

Mondada, L. (2018). Multiple temporalities of language and body in interaction: Challenges for transcribing multimodality. *Research on Language and Social Interaction*, 51(1), 85–106.

Koulussa kirjoitettavat suomet. Tekstien tuottamisen diskurssit suomen kielen eri oppimäärien päättöarvioinnin kriteereissä

Riitta Juvonen, Marjo Savijärvi & Maria Ahlholm

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 on kuvattu opetuksen tavoitteet usealle eri suomen kielen oppimäärälle, ja viidelle niistä on laadittu päättöarvioinnin kriteerit. Tässä esitelmässä keskitymme niistä neljään: suomen kieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, finska (A-oppimäärä) sekä finska (modersmålsinriktad, A-oppimäärä). Suomen oppimääriä opiskellaan peruskoulussa sekä äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineessa että toisena kotimaisena kielenä. Niin oppiaine- kuin oppimääräjaonkin taustalla on lukuisia kulttuurisia, historiallis-yhteiskunnallisia, kielipoliittisia ja pedagogisia syitä, jotka vaikuttavat sekä opetuksen tavoitteisiin että siihen, millaisia suomen kielen oppimisen polkuja oppilaille syntyy. Tässä esitelmässä olemme kiinnostuneita siitä, onko polkujen päässä samankaltainen näkemys todellisuudesta vai johtavatko polut erilaisiin käsityksiin ja tapoihin kuvata ja nimetä kirjoitetun suomen hallintaa.

Esitelmässä analysoimme Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerejä (OPH-5042-2020) neljän oppimäärän osalta ja tarkastelemme myös sitä dokumenttiperhettä ja kontekstia, joihin kriteerit kytkeytyvät. Kuvaamme, millainen kontekstuaalinen paikka näillä oppimäärillä on perusopetuksessa, ja tutkimme, millaisina oppimäärät näyttäytyvät päättöarvioinnin kriteerien valossa, kun tarkastellaan tekstien tuottamisen tavoitteita. Toisin sanoen analysoimme, millaisilla diskursseilla arviointikriteerejä luodaan ja kuinka kirjoittamisen diskurssit ovat tulkittavissa oppimäärien konteksteissa. Tutkimuksemme kytkeytyy laajemmin kieli-ideologioiden (Blommaert 1999; Irvine & Gal) ja opetusta ohjaavien dokumenttien tutkimukseen sekä tarkemmin tutkimukseen kirjoittamisen diskursseista (Ivanič 2004).

Havainnollistamme esitelmässämme, että Eurooppalaisen viitekehyksen (EVK) diskurssi kehittyvistä kielitaidoista ja taitojen tasoista hallitsee suomen kielen oppimäärien arviointikriteerejä lukuun ottamatta suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärää. Tämän vuoksi suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän kuvaus erottuu omanlaisenaan diskurssina, vaikka etenkin matalien arvosanojen arvosanakuvauksissa piirtyy esiin osin hyvin samankaltaisia kirjoittamisen taitoja. Havainnollistamme myös, mitä puolia eri diskurssit eivät ota tekstien tuottamisessa huomioon ja minkälainen kuva omasta, kehittyvästä tai vieraasta kielestä arviointikriteerien diskursseista syntyy.

Lähteet

Blommaert, J. (toim.) (1999). *Language ideological debates*. Mouton de Gruyter.

Irvine, J. & S. Gal 2000. *Language ideology and linguistic differentiation*. Teoksessa P. Kroskrity (toim.) *Regimes of language. Ideologies, politics and identities*, 35–83.

Ivanič, R. (2004). *Discourses of writing and learning to write*. *Language and Education* 18(3), 220–245.

Sarjakuva-asiakirjan kognitiivinen saavutettavuus

Mira Kainulainen

Esitelmässäni kerron sarjakuva-asiakirjoista ja kognitiivisen saavutettavuuden näkökulmasta. *Sarjakuva-asiakirja* tarkoittaa tekstiasiakirjasta *intersemioottisen* eli merkkijärjestelmien välisen kääntämisen avulla (Jakobson 1959, 233) tehtyä sarjakuvaversiota. Siinä osapuolet on kuvattu sarjakuvahahmoina (Haapio, Plewe & de Rooy 2017, 6) ja sisältö esitetty sarjakuvan keinoin. Esittelen käännöstieteen väitöskirjani toista osatutkimusta ja sen alustavia tuloksia. Monitieteinen väitöskirjani sisältää myös yhteiskuntatutkimuksen käsitteitä, sillä tarkastelen muun muassa saavutettavan viestinnän vaikutusta *osallisuuteen* eli siihen, että henkilö kuuluu kokonaisvaltaisesti ympäröivään yhteiskuntaan (Isola ym. 2017, 3). Teen tutkimustani osana Tampereen yliopiston Sarjis-tutkimusryhmää.

Esittelemässäni osatutkimuksessa käytän aineistona Ensi- ja turvakotien liitolle (ETKL) tuotettua sarjakuva-asiakirjaa *Valvotun tapaamisen säännöt*. Kyseistä tapaamispalvelua käytetään, jos vanhempi ei esimerkiksi päihdeongelman vuoksi saa tavata lastaan ilman valvontaa. Analysoin aineistoa soveltaen Christiane Nordin (2005) tekstianalyysimallia. Tarkastelen sitä, noudattaako sarjakuva-asiakirja kognitiivisen eli sisällöllisen saavutettavuuden ja käyttäjäkeskeisyyden periaatteita eli huomioidaanko siinä käyttäjien viestinnälliset tarpeet. Vertailen tuloksia aiemman, sarjakuva-asiakirjan lähdetekstejä käsittelevän osatutkimukseni tuloksiin. Tavoitteeni on selvittää, onko sarjakuva-asiakirja kognitiivisesti saavutettavampi kuin alkuperäiset tekstiasiakirjat.

Lähteet

- Haapio, Helena, Daniela Alina Plewe & Robert de Rooy 2017. Contract continuum: From text to images, comics and code. Teoksessa Erich Schweighofer (toim.), *Trends and communities of legal informatics: Proceedings of the 20th International legal informatics symposium IRIS 2017*. Wien: Österreichische Computer Gesellschaft, 411–418.
- Isola, Anna-Maria, Heidi Kaartinen ym. 2017. *Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa*. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen työpaperi 33/2017. Helsinki: Juvenes Print – Suomen yliopistopaino Oy. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0>
- Jakobson, Roman 1959. On linguistic aspects of translation. Teoksessa R. A. Brower (toim.) *On translation*. Harvard studies in comparative literature. Cambridge (MA): Harvard University Press, 232–239.
- Nord, Christiane 2005 [1988]. *Text Analysis in Translation. Theory, Method, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*. Kääntänyt Christiane Nord & Penelope Sparrow. Amsterdam/Atlanta: Rodopi.

Teachers' perceptions of Translanguaging as pedagogical strategy

Kaltschütz, Denise

Recent globalisation trends necessitate educating multilingual academic experts (Jalkanen & Nikula, 2020). This development is characterised by a shift from monolingual linguistic mastery (Turnbull & Prada, 2018) to partial multilingual competence. To address this broad educational goal, UVK (uusiutuvat viestintä- ja kieliopinnot) courses have been introduced at the University of Jyväskylä, such that bachelor students, who had previously fulfilled language requirements in Finnish, Swedish, and English by attending separate reading and communication skills modules, are now able to address the three language requirements in one series of progressive courses without repetition of content. At the core of this new approach lies pedagogical translanguaging, i.e., the utilization of a speaker's entire linguistic repertoire (Turnbull & Prada, 2018).

However, teachers tend to interpret and apply pedagogical translanguaging differently. The present paper thus investigates how teachers' classroom activities reflect a multilingual approach, as well as teachers' perceptions of and attitudes towards pedagogical translanguaging as a teaching strategy. To this end, 13 teachers from the Centre for Multilingual Academic Communication (Movi) completed an online questionnaire, submitted a maximum of two activities representing pedagogical translanguaging, and participated in a follow-up interview. In this presentation, I review preliminary results of the study and explore the teachers' attitudes and the potential factors impacting how and to what extent they include translanguaging in their teaching.

References

- Jalkanen, J., & Nikula, T. (2020). Redesigning the curriculum to develop multilingual academic literacies: An analysis of language conceptualizations. In M. Kuteeva, K. Kaufhold, & N. Hynninen (Eds.), *Language perceptions and practices in multilingual universities* (pp. 113–135). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-38755-6_5
- Turnbull, B., & Prada, J. (2018). The role of translanguaging in the multilingual turn: Driving philosophical and conceptual renewal in language education. *EuroAmerican Journal of Applied Linguistics and Languages*, 5(2), 8–23. <http://dx.doi.org/10.21283/2376905X.9.151>

Ihmis-eläinsuhde eläinviitteistä hän-pronominia käsittelevissä sosiaalisen median keskusteluissa

Salla Kangas

Ihmisen suhde muihin eläinlajeihin rakentuu osaltaan kielellisissä käytänteissä; muunlajisiin eläimiin liittyvät kielenkäytön tavat sekä niihin kytkeytyvät ideologiat ja normit muovaavat ihmis-eläinsuhteen sosiaalista todellisuutta. Muunlajisiin eläimiin liittyvä kieli onkin viime vuosikymmeninä noussut kielitieteellisen tutkimuksen kohteeksi (fennistiikassa esim. Peltola ym., 2021; Priiki, 2021). Kolmannen aallon sosiolingvivistä tutkimusta sekä fennististä kriittistä diskurssintutkimusta aiheesta on kuitenkin vielä vähän.

Tutkimukseni tarkastelee ihmis-eläinsuhteeseen liittyviä diskursseja (ks. Foucault, 1989) eläinviitteistä *hän*-pronominia käsittelevissä sosiaalisen median keskusteluissa sekä sitä, miten eläinviitteisen *hän*-pronominin käyttöön liittyvät kielelliset ideologiat ja normit sekä ihmis-eläinsuhde kytkeytyvät toisiinsa näissä diskursseissa. Tutkimuksen aineisto koostuu Twitteristä ja kahdesta Facebook-ryhmästä kerätyistä julkaisuista ja kommentteista (N=431), joiden aiheena on eläinviitteinen *hän*-pronomini, ja sitä on analysoitu laadullisen sisällönanalyysin (Schreier, 2012) sekä kriittisen diskurssianalyysin (Fairclough, 2013) keinoin.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että kielelliset normit ja kieli-ideologiat kytkeytyvät tiiviisti käsityksiin muunlajisista eläimistä ja ihmis-eläinsuhteesta. Aineistosta erottuu kaksi vastakkaista ihmis-eläinsuhteeseen liittyvää diskurssia, joista toinen korostaa ihmisen erillisyyttä muista eläimistä ja toinen ihmisten ja muiden eläinten samankaltaisuutta sekä ihmisten ja lemmikkieläinten välistä kiintymystä. Vaikka eläinviitteiseen *hän*-pronominiin liittyvissä käsityksissä hahmottuu muitakin kuin suoraan ihmis-eläinsuhteeseen liittyviä kielellisiä ideologioita, myös muunlajisia eläimiä ja ihmis-eläinsuhdetta koskevat merkityksellistämisen tavat ovat näiden käsitysten kannalta merkittäviä.

Esityksen pääkieli on suomi, mutta keskustelua voidaan käydä myös englanniksi. / The main language of the presentation is Finnish, but discussion can also be held in English.

Lähteet

Fairclough, N. (2013). *Critical discourse analysis: The critical study of language* (2. ed.). Routledge.

Foucault, M. (1989). *The Archaeology of Knowledge* (A. M. S. Smith, Trans.). Routledge.

Peltola, R., Jääskeläinen, A., & Harjunpää, K. (Eds.). (2021). *Kieli ja eläin: Vuorovaikutusta ja kielioppia monilajisissa yhteisöissä*. SKS Finnish Literature Society.
<https://doi.org/10.21435/skst.1474>

Priiki, K. (2021). Verkkokeskustelijoiden käsitykset *hän*- ja *se*-pronominien norminvastaisesta käytöstä. *Virittäjä*, 125(3). <https://doi.org/10.23982/vir.98383>

Schreier, M. (2012). *Qualitative content analysis in practice*. SAGE.

Kielikoulutuspoliittinen kuntatutkimus II: Rehtoreiden ja kuntapäättäjien näkökulmia kieltenopetuksen järjestämiseen

Teija Kangasvieri & Karita Mård-Miettinen

Tässä tutkimuksessa selvitetään perusopetuksen rehtoreiden ja kuntapäättäjien kielikoulutuspoliittista toimijuutta, eli heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan kieltenopetuksen järjestämisestä paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Tutkimuksen tavoite on selvittää kunta- ja koulutason kielikoulutuspoliittisen päätöksenteon prosesseja ja niiden taustoja perusopetuksen kieltenopetuksen osalta pyrkien näin saamaan vastauksen siihen, missä määrin nykyinen kuntiin hajautettu ja ulkoistettu koulutuspoliittinen päätöksenteko aiheuttaa kohtuutonta oppilaiden (kieli)koulutuspoliittista epätasa-arvoa ja näin koulutuksellisen yhdenvertaisuuden murenemistä kieltenopiskelussa.

Kuntapäättäjien käsityksiä kieltenopetuksen järjestämisestä on tutkittu ennenkin, tosin hyvin vähäisesti. Ensimmäisessä kielikoulutuspoliittisessa kuntatutkimuksessa (Kyllönen & Saarinen 2010) havaittiin koulutuspoliittisen päätöksenteon olevan riippuvaista kuntapäättäjien arvoista ja tahtotilasta asioita suuresti määrittelevän kunnan taloudellisen tilanteen rinnalla. Tämä tutkimus pureutuu edeltäjiinsä syvemmin nimenomaan perusopetuksen kieliohjelmaan (opetuksen tarjonta sisältäen kielet ja oppimäärät) kunnissa ja tarkastelee eri hallinnon tasojen (rehtorit, kuntapäättäjät) näkemyksiä siitä. Esimerkiksi kielenoppimismotivaatioon liittyvä tutkimus (Kangasvieri 2022) on osoittanut, että perusopetuksen kieliohjelmaa olisi tarpeen kehittää.

Tutkimus toteutetaan sähköisellä kyselyllä alkusyksystä 2023, ja lisäksi tehdään etähaastatteluja. Aineisto on siis sekä määrällistä että laadullista ja sitä analysoidaan sekä tilastollisin että laadullisin menetelmin. Tässä esityksessä esittelemme rehtori- ja kuntapäättäjäkyselyjen alustavia tuloksia.

Lähteet

- Kangasvieri, T. (2022). ”Mielestäni on hyvää yleissivistystä osata muitakin kieliä kuin omaa äidinkieltään.”: kvantitatiivinen tutkimus suomalaisten perusopetuksen yläkoulun oppilaiden vieraan kielen oppimismotivaatiosta. JYU Dissertations 563. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9208-8>
- Kyllönen, T. & Saarinen, T. (2010). ”Ei oo koulun tehtävä” – Kuntapäättäjien käsityksiä työelämän kielitaitotarpeiden huomioimisesta perusasteella ja toisella asteella. Teoksessa M. Garant & M. Kinnunen (toim.) Ammatillinen viestintä, koulutus ja kulttuuri – Professional communication, education and culture. AFinLAn vuosikirja 68. Jyväskylän yliopisto, 9–28.

Syytä epäillä -tapahtumakehys ja jälkilaajennuksena hyväksyvä dialogipartikkeli poliisin ja kohdehenkilön välisissä kohtaamisissa

Antti Kannisto

Esitelmässä tarkastellaan jälkilaajennuksena toimivien dialogipartikkelien käyttöä poliisin ja kohdehenkilön välisissä kohtaamisissa. Partikkelia edeltää kysymys—vastaus-vieruspari, ja tarkasteltavat sekvenssit muodostuvat

1. poliisin kysymyksestä, kuten *mitäs sää oot tässä tehny viimeisen puolen tunnin aikana*
2. kohdehenkilön vastauksesta, kuten *no istunu tuolla koko aamupäivän*
3. poliisin dialogipartikkelista, kuten *joo* (tai *mm, niin, aivan*).

Tutkimus on osa poliisin direktiivejä käsittelevää vuorovaikutuslingvististä väitöskirjaa.

Videoaineisto muodostuu haalarikameratallenteista, jotka on kuvattu Poliisiammattikorkeakoulun simulaatioharjoituksissa. Poliisit ovat nuorempia konstaapeleja eli opiskelijoita, ja kohdehenkilöt ovat näyttelijöitä. Videoaineistoa täydennetään jälkikäteishaastatteluilla; poliisiopiskelijat ovat katsoneet ja kommentoineet omaa toimintaansa. Yhdessä aineistot osoittavat, että vaikka jälkilaajennuksena onkin hyväksyvä dialogipartikkeli, poliisi epäilee kohdehenkilön tiedonantoa.

Joo, mm, niin sekä *aivan* ovat dialogipartikkeleja, joilla puhuja osoittaa esimerkiksi kuulolla oloa ja samastumista (Sorjonen 1999). Vaikka tutkittavat sekvenssit alkavatkin tietoa hakevilla kysymyksillä, jälkilaajennuksena ei esiinny partikkeleita, jotka pitäisivät edellistä vuoroa uutisena (Koivisto 2017).

Partikkelien käyttöä tarkastellaan osana syytä epäillä -tapahtumakehystä. Aineiston vuorovaikutustilanteissa 1) poliisi saapuu tapahtumapaikalle suorittamaan poliisitehtävää tiettyjen taustatietojen kanssa ja 2) kohdehenkilö pyrkii välttämään sanktiot tai toimenpiteen kohteeksi joutumisen. Jotta kohtaamisessa vältettäisiin episteeminen eli tiedollisia edellytyksiä koskeva konflikti, poliisi ei kyseenalaista kohdehenkilön tiedonantoa vaan vastaa hyväksyvällä dialogipartikkelilla.

Dialogipartikkeleilla mukaudutaan ensisijaisesti sosiaalisiin odotuksiin, eivätkä ne suoraan kerro puhujan todellisesta suhtautumisesta asiaan (Heritage 2005). Hyväksyvän dialogipartikkelin käyttö voi osoittaa, että poliisi pyrkii ylläpitämään yhteistyötä tilanteessa, jossa luottamuksen asema vuorovaikutuksen perustana on uhattuna. Tutkimus voi siten havainnollistaa, miten poliisilaissa mainitut asiallisuus, sovinnollisuus, tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus toteutuvat työtehtävissä.

Lähteet

- HERITAGE, JOHN 2005: Cognition in discourse. – Hedwig te Molder & Jonathan Potter (toim.), *Conversation and cognition* s. 184–202. Cambridge: Cambridge University Press.
- KOIVISTO, AINO 2017: Uutta tietoa vai oivallus? Eräiden dialogipartikkeleiden tehtävistä. *Virittäjä* 4/2017 s. 473–499.
- SORJONEN, MARJA-LEENA 1999: Dialogipartikkelien tehtävistä. *Virittäjä* 2/1999 s. 170–194.

Opettajaopiskelijoiden kokemuksia ruotsinopettajuuteen kasvamisesta eri opettajankoulutusyksiköissä

Maria Kautonen, Maria Ruohotie-Lyhty, Camilla Rosvall & Karita Mård-Miettinen

Tässä esitelmässä tarkastelemme ruotsinopettajaopiskelijoiden kokemuksia eri opettajankoulutusohjelmien annista oman opettajuuden kehittämiseksi. Tutkimuskysymyksemme on: Miten opettajaopiskelijat kokevat opintojen valmistavan heitä ruotsinopettajuuteen? Tutkimus on osa Svenska kulturfondenin rahoittamaa tutkimushanketta *Svenska språket som personlig upplevelse, politik och pedagogik: Svensklärarstuderandes uppfattningar om att undervisa i det svenska språket (PoPUpp 2022–2023)*. Hankkeessa tarkastellaan ruotsinopettajaopiskelijoiden käsityksiä ruotsin kielestä ja itsestään ruotsin kielen opettajana eri koulutusohjelmissa kolmessa eri yliopistossa. Projektimme luo siltoja eri ruotsinopettajan koulutusohjelmien välille tarkastelemalla niiden vahvuuksia ja kehittämiskohteita yhdessä ja erikseen.

Tutkimuksemme hyödyntää sekä visuaalisia metodeja että haastatteluja aineistonkeruussa. Tässä esityksessä pääasiallisena tutkimusaineistona on opiskelijoiden tekemien visuaalisten narratiivien pohjalta pidetyt haastattelut, joissa opiskelijat ovat reflektoineet kokemuksiaan omasta kieli-identiteetistään, opinnoistaan ja tulevaisuuden ammatistaan. Aineistoa on analysoitu sisällönanalyysin avulla. Tutkittavat opiskelijat opiskelevat seuraavissa koulutusohjelmissa: ruotsin aineenopettajien koulutusohjelma Jyväskylän yliopistossa (n=5), ruotsin aineenopettajan koulutusohjelma Itä-Suomen yliopistossa (n=3) ja kielikylpyopettajakoulutus Åbo Akademiassa Vaasassa (n=6).

Tuloksissa nousee esille eri opettajankoulutusohjelmien hyviä käytänteitä, jotka tukevat opettajaopiskelijoiden uravalintaa ja ammattiin kasvua opintojen aikana. Lisäksi opiskelijoiden näkökulmat nostavat esiin kehittämiskohteita, joita opiskelijat vielä tarvitsevat ruotsinopetuksen tehtäviin kasvamiseen ja työelämään.

Suuri, iso vai kookas? Tärkeä, keskeinen vai merkittävä?

Suomenoppijoiden synonyymisten adjektiivien käyttö kaunokirjallisuuskontekstissa

Niina Kekki & Ilmari Ivaska

Tarkastelemme tässä esitelmässä monimuuttuja-sekamallin avulla, minkä adjektiivin synonyymisista pesueista *suuri/iso/kookas* ja *tärkeä/keskeinen/merkittävä* S2- ja S1-puhujat valitsevat kaunokirjallisessa tekstikontekstissa. Edistyneiden kielenoppijoiden synonyymien käytön ja opettamisen ongelmat on tunnistettu jo varhain (esim. Martin 1984). Toisen kielen tutkimuksessa on huomattu, että vielä edistyneetkin toisen kielen käyttäjät tekevät kielitaidostaan huolimatta käyttökontekstille epätyypillisiä kielellisiä valintoja, ja epätyypilliset synonyymivalinnat ovat yksi yleinen edistyneiden kielenoppijoiden sanastollisen ja kollokationaalisen epäsuhdan syy.

Käyttöpohjaisen näkemyksen mukaan kieli ja sen oppiminen pohjautuvat luonnollisen kielen käyttöön. Kielenkäytön ytimessä ovat konstruktiot eli muoto-merkitys-käyttö-kombinaatiot, jotka muodostavat toisiinsa kytkeytyvän verkoston (esim. Ellis & Larsen-Freeman 2009: 92). Vertaamme S2- ja S1-puhujien adjektiivivalintoja niiden tyypilliseen käyttöön konstruktionäkökulmasta eli pyrimme selvittämään, mitkä muuttujat selittävät sanavalintaa konstruktiossa, jossa adjektiivi toimii pääsanansa määritteenä. Varsinainen aineisto on kerätty kyselytutkimuksella, mutta käytämme valintaa mahdollisesti selittävinä taustamuuttujina laajaa kirjoa erilaisia taustamuuttujia, kuten valinnanalaisen konstruktion ominaisuuksia (mm. sijamuoto) kielenkäyttäjäkohtaisia muuttujia (mm. kielitusta ja lukutottumukset) sekä useita korpuksista johdettuja, tarkastelunalaisen konstruktion tyypillistä käyttöä kuvaavia muuttujia (mm. adjektiivien ja niiden pääsanojen yhteisesiintymien suhteelliset vahvuudet kielen eri rekistereissä).

Aiempi tutkimus on osoittanut, että kaunokirjallisuuden lukeminen mahdollistaa sattumanvaraisen sanaston oppimisen niin ensikielisillä kuin toisen/vieraan kielen puhujilla. Aikusten kielenoppijoiden osalta tutkimusta on vähemmän, mutta tulokset ovat samansuuntaisia (Reynolds 2014). Pyrimme selvittämään tutkimuksessamme, millainen yhteys kaunokirjallisuuden lukemisella on synonyymisen adjektiivin valintaan aikuisilla S2- ja S1-puhujilla.

Lähteet

- Ellis, N. C., & Larsen-Freeman, D. 2009. Constructing a second language: analyses and computational simulations of the emergence of linguistic constructions from usage. *Language learning*, 90–125.
- Marilyn, M. 1984. Advanced vocabulary teaching: the problem of synonyms. *The Modern Language Journal*, Vol. 68, No. 2, s. 130-137.
- Reynolds, B. 2014. A mixed-methods approach to investigating first-and second-language incidental vocabulary acquisition through the reading of fiction. *Reading Research Quarterly*, 50(1) s. 111–127.

Kielitaidon autenttinen arviointi lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisissa opetussuunnitelmissa

Katja Kemppainen, Laura Lahti & Kaisu Rättyä

Lukion uudistuneiden opetussuunnitelman perusteiden käyttöönotto on edellyttänyt muutoksia opetussuunnitelmiin myös paikallisella tasolla. Vieraiden kielten opetuksen näkökulmasta opetussuunnitelmauudistuksen tarjoama mahdollisuus eri oppiaineita yhdistävien opintojaksojen muodostamiseen luo uudenlaisen viitekehyksen autenttisen kielenopetuksen ja arvioinnin toteuttamiselle.

Autenttisuutta on vieraiden kielten opetuksessa määritelty niin syntyperäisen kielenkäyttäjän tuottamaan kieleen pohjautuvien (suullisten ja kirjallisten) tekstien kuin niihin liittyvien tehtävien (*task*) näkökulmasta. Keskeisenä on myös pidetty kielenoppijan kokemusta oppimistehtävien autenttisuudesta. Arvioinnin johdonmukaisuuden kannalta autenttisten kielisyötteiden ja niihin pohjautuvien tehtävien hyödyntäminen edellyttää niihin yhteensopivien suorituspohjaisten (*performance-based*) sekä käytännön tilanteisiin perustuvien arviointimenetelmien käyttöönottamista analyyttisen (kielen muotoon perustuvan) arviointitavan sijaan. (Kemppainen & Rättyä 2021.)

Etsimme Lukion opetussuunnitelman perusteista (2019) sekä Tampereen kaupungin lukiodien ja Espoon suomenkielisen lukiokoulutuksen paikallisista opetussuunnitelmista vastauksia seuraaviin kysymyksiin: 1) Miten kielitaidon arvioinnin käsitteellinen viitekehys määritellään Lukion opetussuunnitelman perusteissa?, 2) Millaisen pohjan opetussuunnitelman perusteet muodostavat autenttisen arvioinnin toteuttamiselle?, 3) Millaisina autenttisen arvioinnin tarjoumat näyttäytyvät paikallisten opetussuunnitelmien tasolla?

AFinLAN arvioinnin teemaverkoston alaan kuuluvan esityksemme tavoitteena on tuoda esille lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan pohjautuvaa arviointikulttuuria autenttisen arvioinnin näkökulmasta sekä herättää keskustelua kielitaidon autenttisen arvioinnin toteuttamisen mahdollisuuksista lukiokoulutuksen paikallisten opetussuunnitelmien puitteissa.

Lähteet

Kemppainen, K., & Rättyä, K. (2021). Autenttiset kielenkäyttötilanteet nuorten kielenopetuksessa. teoksessa R. Hildén, P. Portaankorva-Koivisto, & T. Mäkipää (Toimittajat), Aineenopetus ja aiheenopetus (Sivut 71-90). (Ainedidaktisia tutkimuksia; Nro 20). DOI: 10138/340235

Opetushallitus (2019). Lukion opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/lukion_opetussuunnitelman_perusteet_2019.pdf
[Luettu 14.8.2023.]

Vaativaa vai vahingollista – missä menee raja?

Suomalaisten päivälehtien uutisointi valmentajien negatiivisesta palautediskurssista urheiluvalmennuksessa

Zea Kingelin-Orrenmaa & Johanna Koivisto

Yhä useammin 2020-luvulla päivälehdet uutisoivat urheiluvalmentajien epäasiallisesta kielenkäytöstä valmennettaviaan kohtaan. Vuonna 2022 uutisoitiin esimerkiksi Pekingin olympialaisissa sattuneesta välikohtauksesta taitoluistelussa, kun 15-vuotias Kamila Valijeva epäonnistui vapaaohjelmassa ja kohtasi valmentajansa negatiivisen ja nöyryyttävän palautteen (MTV Uutiset 17.2.2022). Vastaavia uutisia julkaistaan mediassa lähes kuukausittain. Urheiluvalmentajilla on merkittävä kasvatuksellinen rooli, minkä vuoksi negatiiviseen sävyyn muotoiltu verbaalinen palaute voi vaikuttaa vahingollisesti nuorten valmennettavien itseluottamuksen rakentumiseen ja itsetunnon kehittymiseen. Valmentajan ja valmennettavan välillä vallitsee myös epäsuhtainen valta-asetelma, jossa valmentajalla on auktoriteetin asema ja urheilija on heikompi osapuoli (Lundin & Linnér 2015:40–41).

Tässä pilottitutkimuksessa tarkastelemme diskurssianalyysin keinoin valtamedian uutisoimia tapauksia, joissa urheiluvalmentajan epäasiallinen toiminta ja negatiivinen verbaalinen palaute ovat ylittäneet uutiskynnyksen. Tavoitteenamme on selvittää valmentajien antaman palautteen sisältöjä ja merkityksiä sekä heidän kielellisten valintojensa luomia negatiivisia diskursseja vallankäytön mekanismina. Etsimme vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- Miten valmentajat sanallistavat antamansa palautteen ja mihin palaute kohdistuu?
- Millaisia merkityksiä ja diskursseja negatiivisen kielenkäytön kautta tuotetaan?
- Millaista sosiaalista järjestystä ja todellisuutta diskurssit luovat ja ylläpitävät urheilumaailmassa?

Tutkimusaineisto on kerätty suomalaisista päivälehdistä sähköisessä sanomalehtipalvelussa epressi.fi käyttämällä hakukomentoa ”valmentajan epäasiallinen*”. Hakukomennolla löytyy 50 artikkelia aikavälillä 6.2.2022–14.3.2023. Näistä tutkimukseen on valittu ne tekstit, joissa on kyse valmentajan antamasta negatiivissävytteisestä palautteesta urheilijalle. Aineiston koko on noin 15 uutista seuraavista päivälehdistä: *Aamulehti*, *Kouvolan sanomat*, *Keskisuomalainen*, *Uutisvuoksi*, *Keskipohjanmaa*, *Länsi-Savo*, *Kymen Sanomat* ja *Hämeen Sanomat*.

Analyysimenetelmänä sovellamme kriittistä diskurssianalyysia (t.ex. van Dijk 2008, Fairclough 2013, Wodak & Meyer 2009). Tutkimuksen lähtökohtana on urheilussa esiintyvät valtasuhteet sekä kielen avulla luotava ja ylläpidettävä epätasa-arvo.

Three decades of curriculum change? – The Finnish National Core Curricula and text production

Sarianna Kivilahti

The Finnish National Core Curriculum for Basic Education (NCC) was renewed in 2014. One of the major reforms was the introduction of seven transversal competences, such as *multiliteracy* and *ICT competence*. The curriculum reform involved defining pedagogical guidelines and updating the objectives and core contents of the different subjects taught in Finnish schools (FNAE 2023). Afterwards several other changes and supplementations have been made to the NCC 2014, for example, national assessment criteria for different numerical grades for years 6 and 9 have been added.

This presentation examines the NCC of 1994, 2004 and 2014, and how the objectives, core contents and assessment criteria of English as the first foreign language (A1-English) have changed in the renewal processes. The focus is particularly on written text production and foreign language pedagogy and how they are defined in the different curricula. The introduction of *multiliteracy* in the latest NCC (2014) should have brought more versatility into the ways of perceiving text production and language use in the Finnish foreign language (FL) teaching context when compared to the previous curricula.

The present study is part of an ongoing dissertation work focusing on written text production, and how the curriculum reforms affect language teachers' perceptions, teaching practices and the learning materials used in EFL teaching in the Finnish classroom context.

References

- FNAE 2023. National core curriculum for basic education. Finnish National Agency of Education [online] <https://www.oph.fi/en/education-and-qualifications/national-core-curriculum-basic-education> (13 August 2023)
- NCC 1994. *Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet 1994*. 4. Korjattu painos. Helsinki: Opetushallitus.
- NCC 2004. *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004*. Finnish National Agency of Education [online] https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet_2004.pdf. (7 January 2023)
- NCC 2014. *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. Finnish National Agency of Education [online] https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf (20 January 2015)

Begrepp i olika språk som glädje och sorg för forskare

Marja Kivilehto

Språkforskare är vana vid att arbeta med flera språk. Våra källor kan vara på finska eller svenska och vi skriver på engelska eller tyska. Om vi vill skriva om det som på finska är *yleiskieli*, vad blir det då på engelska? *Standard language* eller *common language* – och varför? Hur ofta tänker vi egentligen på innebörder, då vi återger begrepp i olika språk? Nöjer vi oss med de begrepp som andra använder och/eller blir det så kallade översättningslån i brist på bättre alternativ. Dessa frågor reflekterar jag över i min presentation.

Det finns gott om forskning om översättning av vetenskapliga texter (se t.ex. Olohan 2016), men den översättningsprocess som forskare ägnar sig åt när de skriver på olika språk har inte forskats i stor omfattning. *Naturlig* eller *icke-professionell översättning* i sig har fokuserats ur olika synvinklar, vilket också framgår av att fenomenet benämns på olika sätt (se Pilke, Kolehmainen & Penttilä 2015). Även översättning av fackbegrepp har uppmärksamats, inte minst på grund av de behov som flerspråkiga samhällen har, men perspektivet har ofta varit att det är professionella översättare som översätter eller terminologer som skapar motsvarigheter till existerande termer (se t.ex. Isof 2022).

I min presentation lyfter jag fram fyra begrepp som ofta förekommer i forskningen om *lättläst*. Jag utgår från finskans *yleiskieli* (allmänspråk), *erikoiskieli* (fackspråk), *selkokieli* (lättläst) och *selkeä kieli* (klarspråk) och redogör för vilka motsvarigheter de får på engelska och tyska. Som material använder jag forskningsartiklar ur *The Nordic Journal of Linguistics* 45:2 (Special Issue: Easy Language Research) och kapitel ur boken *Handbuch Barrierefreie Kommunikation* (2019) (red. av Christiane Maaß & Isabel Rink). Som bakgrundsmaterial fungerar ordboken *The Dictionary of Accessible Communication* (red. av Silvia Hansen-Schirra m.fl. 2021) Min utgångspunkt är begreppens kulturbundenhet (Olohan 2018), vilket också talar för vetenskaplig kommunikation på de inhemska språken.

Referenser

- Hansen-Schirra, Silvia, Katja Abels, Sarah Signer & Christiane Maaß (red.) 2021. *The Dictionary of Accessible Communication*. Berlin: Frank & Timme.
- Isof 2022 = Institutet för språk och folkminnen. "Projektet Flersamterm – Flerspråkig basterminologi som grund för tolkning och översättning", <https://www.isof.se/lar-dig-mer/forskning/projekt/projektet-flersamterm> (hämtad 11/8 2023).
- Maaß, Christiane & Isabel Rink (red.) 2019. *Handbuch Barrierefreie Kommunikation*. Berlin: Frank & Timme.
- The Nordic Journal of Linguistics* 45:2, <https://www.cambridge.org/core/journals/nordic-journal-of-linguistics>
- Olohan, Maeve 2016. *Scientific and technical translation: a coursebook*. London: Routledge.
- Olohan, Maeve 2018. Translating cultures of science. I: Sue-Ann Harding & Ovidi Carbonell Cortés (red.), *The Routledge Handbook of Translation and Culture*. London & New York: Routledge, 501–516.

Pilke, Nina, Leena Kolehmainen & Esa Penttilä 2015. Luonnollinen kääntäminen, kielenvälitys, ad hoc -tulkkaus? Terminologinen näkökulma käännöstieteen reuna-alueille. *Virittäjä* 119:3, 318–341.

Maahan muuttaneiden maisteriopiskelijoiden monikielinen toimijuus yliopistoarjessa

Essi Koskela

Muualta Suomeen tulevat korkeakouluopiskelijat ovat olleet viime aikoina yhteiskunnallisen keskustelun kohteena. Tässä esitelmässäni kerron hiljattain aloittamastani väitöstutkimuksesta, jossa tarkastelen maahan muuttaneiden maisteriopiskelijoiden monikielistä toimijuutta yliopistoarjessa. Tutkimusotteeni on ekologinen (ks. van Lier 2004) ja tarkastelen monikielisen toimijuuden kehittymistä yliopistoarjen ympäristöissä ja vuorovaikutustilanteissa. Tutkimukseni osallistujat opiskelevat englanninkielisissä maisteriohjelmissa Suomessa.

Tutkimukseni tavoitteena on tutkia monikielistä toimijuutta yliopistoarjessa sekä tähän toimijuuden muotoon liittyviä käsityksiä ja käytänteitä sekä niiden välisiä suhteita. Selvitänkin sitä, millaisia käsityksiä maahan muuttaneilla maisteriopiskelijoilla on monikielisestä toimijuudesta ja monikielisistä käytänteistä sekä millaisia monikielisiä käytänteitä heillä on yliopistoarjessaan. Lisäksi tutkin sitä, reagoivatko opiskelijat ympäristönsä tarjoumiin käyttäen eri kieliä ja kielivariantteja, ja sitä, miten heidän suomalaisessa työelämässä vaadittava monikielinen toimijuutensa kehittyy yliopistoarjessa. Tutkimuksessani kerään yhden lukuvuoden aikana etnografista havainnointi- ja haastatteluaineistoa sekä osallistujien ottamia kuvia ja videoita. Analysoin tutkimusaineistoani neksusanalyysin keinoin (ks. Scollon & Scollon 2004).

Tämän esitelmäni aikana tarjoan yleiskatsauksen tutkimukseni taustaan, relevanssiin ja sen tulevaan toteutustapaan. Osoitan myös, miksi monikielistä toimijuutta on tärkeää tutkia ja juuri tässä kohderyhmässä. Esitelmän kieli on suomi, mutta esitelmän aikana ja sen jälkeen voidaan keskustella monikielisesti.

Lähteet

Scollon, R. & Scollon, S. W. (2004). *Nexus analysis: Discourse and the emerging Internet*. Routledge.

van Lier, L. (2004). *The ecology and semiotics of language learning: A sociocultural perspective*. Springer.

”La visibilité est un piège” – kehollinen kontrolli ja valta verkko-opiskelussa

Hanna Kosonen & Minna Intke-Hernandez

Tutkimme opiskelijoiden kokemuksia kehollisesta kontrollista ja vallasta verkko-opiskelussa. Aineistoksemme haastattelimme temaattisesti 11 Helsingin yliopiston kielikeskuksen eri kielten opiskelijaa. Aineistoa tutkimme neksusanalyysin (Scollon & Scollon 2004) avulla. Teoreettisessa viitekehysessämme kohtaavat yhteiskuntatieteiden, pedagogiikan ja soveltavan kielitieteen näkökulma. Lähdemme ajatuksesta, jonka mukaan kieli on paitsi sosiaalista, myös kehollista ja tilallista toimintaa (ks. esim. Dufva 2020). Mallinnamme opiskelijoiden kokemusta kehollisen näkyvilläolonsa säätelystä käyttämällä hyväksemme Michel Foucault’n (1977) tulkintaa Benthamin Panopticum-vankilasta. Opiskelijoiden kertomuksista nousee esiin vallan ja näkyvillä tai näkymättömissä olemisen diskurssi suhteessa opettajan pedagogiseen valtaan. Luokkahuoneessa opettaja on valvojan tornissa ja hallitsee luokkaansa; opiskelijan keho on jatkuvasti kontrollinen kohteena. Verkko-opiskelussa asetelma kääntyy toisin päin: opiskelija voi katsella opettajaa suljetun kameran takaa ilman, että opettaja itse tietää, milloin on katseen kohteena. Verkko-opiskelu muuttaa sitä, kenellä on valta yhtäältä nähdä ihmisten kehot ja toisaalta määrätä, miten ne tilassa asettuvat. Verkko- ja monimuoto-opetus mahdollistaa kehon käyttämisen ei-normatiivisesti ja yksityisesti. Väitämme, että parhaimmillaan verkko-opiskelu voi vapauttaa kehot ja palauttaa kehollisen vallan opiskelijalle itselleen.

Lähteet

Dufva, H. 2020. Mitä ihmiset osaavat, kun he osaavat kieltä?: henkilökohtainen repertoaari ja sen multimodaalisuus. Teoksessa S. Grasz, T. Keisanen, F. Oloff, M. Rauniomaa, I. Rautiainen, & M. Siromaa (toim.), *Menetelmällisiä käännteitä soveltavassa kielentutkimuksessa – Methodological turns in applied language studies*, 17–32. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys ry. AFinLA:n vuosikirja, 2020. <https://doi.org/10.30661/afinlavk.89461>

Foucault, M. 1975. *Surveiller et punir: Naissance de la prison*. Pariisi: Gallimard.

Scollon, R. & Scollon, S. W. 2004. *Nexus analysis. Discourse and the emerging internet*. Lontoo: Routledge.

University Language Students' Evaluations of Sustainability and Its Importance in Language Teaching

Salla-Riikka Kuusalu, Päivi Laine, Minna Maijala, Maarit Mutta & Mareen Patzelt

The integration of education for sustainable development (ESD) in language lessons has not been thoroughly studied, even though there is a growing demand for supporting the development of various sustainability competences in all subjects. As far as we know, language students' evaluations of and justifications for all four sustainability dimensions has not been examined before. We studied how university language students evaluate the relevance of different sustainability dimensions and their sub-themes in language education, and how the students justify their choices. We used an online questionnaire and a mixed methods design in a study conducted to 55 language students at a Finnish university. We used the NVivo software when categorising the qualitative data and weighted rankings to analyse the quantitative part of the data. In the questionnaire, the students were asked to rank ten subthemes in each sustainability dimension (ecological, social, cultural and economic) in relation to their personal lives and after the task, to justify their ranking. Lastly, the students were asked to rank the four sustainability dimensions in relation to language teaching. Based on the responses, the students thought social and cultural dimensions were the dimensions most relevant in the language teaching context. We found that the students had different approaches toward sustainability, and the most common approach in all dimensions was considering the larger issues first and advancing toward the smaller ones. Non-directional responses were found mostly in the responses of the economic dimension. In addition, the students prioritising and justification approaches varied between the different dimensions in multiple ways. The need for a holistic approach and systems thinking to incorporate education for sustainable development is supported by these results.

Negotiation of language practices, identities and agency in a co-creation and co-production process in a forced migration context: ethical considerations

Katarzyna Kärkkäinen & Sari Pöyhönen

This paper is devoted to ethical challenges that we faced while engaging with our participants, a group of Ukrainian young adult war refugees aged 17-25, into a collaborative process of understanding their experiences of forced migration. We will also reflect on the ways of coping with these challenges.

The study is a part of a Horizon2020 NEW ABC project “*Networking the educational world: Across boundaries for community-building*”. NEW ABC implements nine pilot action studies in nine European countries and aims at creating more inclusive practices for refugee background children and youth. This has involved utilization of various multimodal and arts-based approaches, engaging in collaborative partnerships and letting young people lead innovative activities.

In Finland we have tried out activities originally developed in Italy within a pilot “*International migrations and (im)mobilities: identities, agency and voice of refugee background young adults*”. As a result of a six-weeks workshop, six young adults continued with gathering footage for a documentary exploring their experiences of living in Finland.

We have found the process of co-creation and co-production rewarding, yet time-consuming and challenging as concerns building trust based on long-lasting partnerships. All participants in co-producing the documentary wished their faces to be shown and recognized which also raises many ethical questions in terms of not causing harm to participants. Despite constant negotiation of linguistic practices, we are aware, that differences in the level of language proficiency might have resulted in an unequal access to key information. Negotiation of own position was prominent to all key stakeholders participating in the co-creation process. Staying within own professional responsibilities/borders was especially challenging for the artists facilitating some of the sessions. Collaborative research involves a lot of time and personal resources and being open for adjustments and dealing with uncertainties. It also forces to critically analyse what counts as co-production.

Exploring knowledge-building in CLIL classrooms through teacher-researcher collaboration

Leila Kääntä & Tarja Nikula

Recently, there have been calls in applied linguistics for research orientations that see theory and practice as interrelated and mutually informative and that are based on teacher-researcher partnerships (e.g., Poehner & Inbar-Lourie 2020). In this presentation, we introduce our ongoing research on subject-specific knowledge-building practices, with a focus on exploring how the theoretical frameworks of cognitive discourse functions (CDFs, Dalton-Puffer, 2013) and semantic waves (Maton, 2013) resonate with CLIL teacher perceptions and experiences, and how those help revise theory. The participants in the study are two researchers and five teachers of different school subjects from a secondary school offering CLIL. They were involved in a year-long process, during which several collaborative workshops were organized to discuss and explore the focal frameworks in view of professional development.

The data for this presentation originates from three workshops and final discussions that were audio and/or video recorded and where the participants jointly negotiated and constructed their understandings of the role of language in subject-specific knowledge-building and with respect to the focal frameworks. The data was analysed thematically, giving rise to three key themes that relate to teacher vs. researcher perspectives, the relationship between theory and practice, and student-related matters. The findings increase our understanding of how theories can contribute to practice and how practice can speak back to theory; they also shed light on the practical and conceptual challenges involved in teacher-researcher collaboration.

References

- Dalton-Puffer, C. 2013. A construct of cognitive discourse functions for conceptualising content-language integration in CLIL and multilingual education. *EuJAL*, 1(2), 216–253.
- Maton, K. 2013. Making semantic waves: A key to cumulative knowledge-building. *Linguistics and Education*, 24(1), 8–22.
- Poehner, M. E. & Inbar-Lourie, O. (Eds.) 2020. *Toward a reconceptualization of second language classroom assessment: Praxis and researcher-teacher partnership*. Springer.

Kun kielentutkimus ei riitä: Tapaus läpällä kirjoittaminen

Leea Lakka

Etnografiseen väitöstutkimukseeni perustuvassa esitelmässä pohdin, mitä mahdollisuuksia nuorisotutkimuksellinen ote tuo koulun tekstikäytänteiden tutkimukseen.

Sosiokulttuurinen tekstitaitotutkimus (Barton 2007) hahmottaa teksteillä toimimisen tekstikäytänteinä. Perinteinen tekstikäytännetutkimus kuvaa ja selittää, millaisia jonkin yhteisön tekstikäytänteet ovat ja miksi ne ovat muotoutuneet sellaisiksi kuin ovat. Tekstitaitotutkimuksen tarjoamat teoreettiset välineet, kuten tekstitapahtumien ja -käytänteiden käsitteet, on kuitenkin määriteltä varsin väljästi. Siksi käytänteiden analyysi edellyttää usein myös muita teoreettisia analyysin välineitä.

Tapausesimerkkinä tarkastelen läpällä kirjoittamista yläkoulussa. Läpällä kirjoittaminen on oppilaiden repertoaariin kuuluva moodi, jossa koulutyöhön suhtaudutaan huvittuneesti ja etäisyyttä pitäen. Läppä suuntaa oppilaiden toimintaa tyypillisesti tehtävän fokuksesta sivuun. Läppä sallii tarjottuihin tehtäviin tarttumisen kevyellä otteella ja palvelee siten oppilaiden pyrkimyksiä päästä koulutehtävistä helpolla. Läppä käy ilmi niin puheen, suhtautumisen kuin toiminnan tasolla ja se voi olla luonteeltaan ilkeääkin. Tekstikäytännestä läppä on koulussa yleinen, käytännössä jokapäiväinen ja kaikkien oppilaiden hyödyntämä.

Aineisto on tuotettu eräissä yhdeksänsissä luokissa kahdessa yläkoulussa. Kenttäjakso kesti vuoden ja havainnointi keskittyi takarivin oppilaiksi nimittämiini nuoriin. Takarivillä tarkoitan kouluun väljästi kiinnittyneitä oppilaita, joiden koulunkäyntiä leimaa pyrkimys panoksen ja tuoton äärimmäiseen taloudellisuuteen. Vaikka läppä on kaikkien oppilaiden resurssi, takarivin oppilaat hyödyntävät läppää erityisen paljon ja ovat valmiit viemään läpän pidemmälle kuin muut oppilaat. Pitkä etnografiajakso tarjoaa tutkijalle kokonaisvaltaisen käsityksen läpän merkityksestä ja tehtävistä, mutta niiden purkaminen ei onnistu pelkästään kielentutkimuksen (tai sen sisällä tekstitaitotutkimuksen) tarjoamin välinein ja käsittein. Tarvittavia lisätyökaluja näyttää olevan etenkin nuorisotutkimuksessa. Nuorisotutkimuksen jäsenyykset ryhmäprosesseista, kuulumisen ja erottumisen mekanismeista sekä sosiaalisen tilan jakamisesta auttavat selittämään läpän merkitystä ja logiikkaa. Ne myös avaavat uusia ulottuvuuksia siihen, milloin läppää on mielekästä pitää häiriönä ja ratkaisua vaativana ongelmana.

Lähteet

Barton, D. 2007: Literacy. An introduction to the ecology of written language. John Wiley & Sons.

Analysing L1 written and verbal ability, linguistic profiles and self-assessments of CLIL and non-CLIL students in Finland

Peter Launonen

Keywords: *CLIL, bilingual education, L1 ability, lexical access, lexical retrieval*

This presentation reports on a study exploring the relationship between CLIL and L1 ability in a Finnish secondary education context. The study is based on the analysis of L1 written and oral production of four ninth-grade students (2 CLIL and 2 non-CLIL). Written production has been evaluated through a short essay task, whereas oral production has been assessed via a verbal fluency task and a picture naming task. In the written task, students responded to a question related to a topic that had been previously covered in their curriculum (i.e. the environment). In the verbal fluency task, participants were given 60 seconds to produce as many words as they could beginning with the letter *t*. In the picture naming task, participants were asked to name 12 pictures that were shown on a screen. The results were analysed and discussed in relationship to not only participants' linguistic backgrounds but also their self-assessed language abilities in English and Finnish. The study sheds light on the relationship between CLIL and L1 ability in the context of a discussion about multilingualism and the individual linguistic profiles of each learner. The results indicate that this is an area of research that merits additional attention given the present and future scope of bilingual education in Europe and around the world. In addition, the present study functions as a pilot study for forthcoming research on the same theme, which will also be discussed and explored in the presentation.

Pedagogisten valintojen kieli-ideologiset ulottuvuudet arabia omana äidinkielenä - opetuksessa

Mikko Lehtikoinen

Peruskoulun oman äidinkielen opetukselle määritellään opetussuunnitelman perusteissa laaja kirjo erilaisia tavoitteita. Ylätasolla todetaan, että opetuksen tulisi ”tukea oppilaan aktiivisen monikielisyyden kehittymistä”, ”herättää kiinnostus kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen” ja ”tukea kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan” sekä osana koulun yhteistä kielikasvatusta lisätä oppilaan kieli- ja kulttuuritietoisuutta sekä eri kielten arvostusta. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ”[o]petus tukee ja rohkaisee oppilaita käyttämään omaa kieltään monipuolisesti eri oppiaineiden tunneilla ja muussa koulun toiminnassa” helpottaen muiden oppiaineiden sisältöjen omaksumista sekä niistä omalla äidinkielellä viestimistä. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ”opetuksessa painotetaan vuorovaikutuksellisuutta ja viestinnällisyyttä”. (POPS 2014: 463.)

Oman äidinkielen opetuksen haasteista on kuluneina vuosina puhuttu paljon. Keskustelussa on nostettu esiin erityisesti pätevien opettajien puute ja heikot työolot, heterogeeniset opetusryhmät, opetussuunnitelman mukaisen opetusmateriaalin vähyys, sekä opetuksen järjestämisen logistiset ongelmat. Merkittävästi vähemmän on puhuttu haasteista, jotka liittyvät itse opetettavaan kieleen. Eurooppalaisista kielistä eroavat kirjoitusjärjestelmät on yksi parhaiten tiedostetuista haasteista. Tietoisuus muista kielikohtaisista erityiskysymyksistä kuten diglossisuudesta, monimurteisuudesta tai plurisentrisyydestä on edelleen vähäistä. Opetussuunnitelman perusteissa todetaan, että paikallinen opetussuunnitelma voi olla myös kielikohtainen, jolloin opetussuunnitelman tavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit päätetään kielen erityispiirteet huomioiden (POPS 2014: 463). Käytännön apua kielikohtaisten opetussuunnitelmien laatimiseen on kuitenkin opettajille tarjolla niukasti.

Esitelmässäni tarkastelen, kuinka luokkahuone-etnografiseen tutkimukseeni osallistuneet arabian opettajat ratkovat opettamansa kielen erityispiirteisiin liittyviä haasteita. Arabia on vahvasti diglossisena ja monimurteisena/plurisentrisenä makrokielenä haastava oppia ja opettaa myös ensikielisille puhujille, ja havaintojeni perusteella opettajat joutuvat tekemään tiukkaakin priorisointia opetuksen tavoitteiden ja sisältöjen suhteen. Kysyn, minkälaisia pedagogisia valintoja opettajat työssään tekevät ja analysoin näitä valintoja niiden taustalla vaikuttavien kieli-ideologioiden näkökulmasta. Kuten kaiken kielenopetuksen, myös oman äidinkielen opetuksen taustalla vaikuttaa joukko pohjimmiltaan ideologisia käsityksiä esimerkiksi siitä, miksi kieltä opiskellaan ja minkälaista kieltä tulisi opettaa. Kysyn, onko oman äidinkielen opetuksen kohdalla vaarana, että opetussuunnitelman laatijoiden ja opettajien erilaiset kielikäsitykset sekä toisaalta opetussuunnitelman perusteiden yleisluontoisuus johtavat opettajat tavoittelemaan pedagogisia tavoitteita, jotka ovat ristiriidassa kansallisten opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden kanssa.

Tiimipuhe kakkoskielisen puhujan kehittyvän osallistumisen resurssina kokousvuorovaikutuksessa

Inkeri Lehtimaja, Lari Kotilainen & Salla Kurhila

Työvoiman liikkuvuuden lisääntyessä monikielisten työpaikkojen määrä kasvaa. Monet työntekijät joutuvat työskentelemään kielellä, joka ei ole heidän vahvin kielensä. Tässä tilanteessa on tärkeää pohtia keinoja, joilla voidaan tukea kakkoskielisten työntekijöiden osallistumista työpaikan vuorovaikutukseen jo heidän kielellisen kehityksensä alkuvaiheessa. Tässä esitelmässä tutkimme yhtä tällaista tukikeinoa eli tiimipuhetta. Tiimipuheesta on kyse, kun ryhmä osallistujia tekee yhteistoimintansa näkyväksi muille esimerkiksi rakentamalla vuoroja yhteistyössä tai hallinnoimalla puheoikeuksia tietyllä tavalla (Djordjilovic, 2012; Kangasharju, 1996). Tiimipuheen avulla kakkoskielinen puhuja voi tukeutua osittain toisten vuoroihin ja jakaa vastuuta vuoron tuottamisesta. Näin se lisää hänen mahdollisuuksiaan ilmaista monimutkaisia merkityksiä, vaikka kielelliset resurssit olisivat rajalliset. Tiimipuhe edellyttää kuitenkin jaettua tietoa aiheesta puhujan kanssa ja kykyä seurata keskustelua.

Tässä esitelmässä tarkastellaan keskustelunanalyysin keinoin toisen kielen puhujan kehittyvää osallistumista työpaikkakokouksen vuorovaikutukseen. Tarkemmin sanottuna esitelmässä tutkitaan, millaisia resursseja on käytettävissä kakkoskielisellä puhujalla, jonka kielitaito mahdollistaa keskustelun seuraamisen, mutta jolla on vielä vaikeuksia itsenäisten sisältövuorojen tuottamisessa toisella kielellä. Aineistona on videoituja kulttuurialan järjestön kokouksia, ja keskeiset osallistujat ovat venäjänkielinen työntekijä ja hänen kaksikielinen esihenkilönsä. Osoitamme, miten kakkoskielinen työntekijä edistää yhteistä toimintaa rakentamalla osallistumisensa aikaisemman keskustelun varaan ja miten hänen osallistumisensa kehittyy ajan myötä.

Lähteet

Djordjilovic, O. 2012: Displaying and developing team identity in workplace meetings – a multimodal perspective, *Discourse Studies*, 14(1), 111–127.

Kangasharju, H. 1996: Aligning as a team in multiparty conversation, *Journal of Pragmatics*, 26(3), 291–319.

L2 learning in a choir

Johanna Lehtinen-Schnabel

Especially adult immigrants and newly arrived residents in Finland lack social contexts where they could learn while actively using Finnish language as a spoken language. Learn-Finnish-by-Singing (LFBS) choirs respond to this societal challenge and need of adult immigrants by supporting second language (L2) learning without a top-down curriculum while at the same time creating meaningful musical and social experiences. The multilingual choir context highlights equal, reciprocal and non-hierarchical approach to music and L2 learning. It harnesses all possible linguistic and other resources in line with *translanguaging* (Li, 2018) to support flexible communication in teaching and learning. Theoretically, the LFBS choirs advocate *boundary crossing*, expanding professionalism as they blur and dismantle the boundaries between two distinct educational disciplines (Lehtinen-Schnabel, 2022).

In this presentation I will report the early findings of study on LFBS choirs by describing from a practitioner-researcher's perspective why, how and in what ways music and L2 learning are intertwined in LFBS practice emphasising the dynamic L2 use through holistic (embodied) learning. I will focus on the motivational and embodied potential of arts-based (musical) activity in LFBS choir practice and how the practice concretely responds to the direct needs, wishes and here-and-now experiences of the choir participants, and aims at constant negotiation as well as interdisciplinary and intercultural collaboration between the choir participants, the choir conductor and the L2-teacher. The early findings draw on various research materials (choir members interviews, researcher's diary, videos of lessons and concerts). The presentation is using both Finnish and English.

References

- Lehtinen-Schnabel, J. (2022). Novel opportunities for intercultural music education: Integrating singing and a language-aware approach in Learn-Finnish-by-Singing choirs. *Research Studies in Music Education*, 1–19.
- Li, W. (2018). Translanguaging as a practical theory of language. *Applied Linguistics*, 39, 9–30.

Opettajien osallistuminen teknologiapäätöksiin koulutuspolitiikan, pedagogiikan ja instituution käytänteiden ristipaineissa

Maarit Leskelä

Avainsanat: *hybridiympäristöt, koulutusvienti, liikeviestintä, neksusanalyysi, opettajan toimijuus*

Opettajuuteen kuuluvien toimintojen kirjo on laajentunut viime vuosina sekä työtehtävien luonteen että niiden eriytymisen kannalta. Käsitys opettajasta lähinnä opetuksen ammattilaisena on jäänyt taka-alalle toimenkuvan monimuotoistumisen takia. Vaikka opettajien toimenkuvat yksilöllistyvät, niin perinne suomalaisen opettajan vahvasta toimijuudesta vaikuttaa koulun käytänteissä.

Opettajat tekevät työtään teknologiatäyteisessä ympäristössä. Sekä hallinnon, oppimisen että opetuksen helpottamiseksi on tarjolla runsaasti erityyppisiä ohjelmistosovelluksia. Suomalaisen perinteen mukaan opettajalla on vaikutustilaa ja -halukkuutta eli toimijuutta olla mukana päätettäessä oman työnsä käytänteistä. Opetusteknologiaa valmistavat tai markkinoivat tahot tietävät tämän ja suuntaavat myyntipuheensa suoraan kenttätoimijoille. Kuitenkin opettajista vain harvat ovat perehtyneet opiskeluaikana liikeneuvotteluihin liittyviin lainalaisuuksiin tai saaneet työssään harjaannusta esim. hybridineuvotteluihin. Koulutusvientineuvottelussa kyse ei ole pelkästään vuorovaikutuksen sujumisesta, vaan myös erilaisten arvomaailmojen ja tavoitteiden yhteensovittamisesta intressien kohtaamiseksi.

Tässä tutkimuksessa koulutusvientiä tarkastellaan neuvottelutilanteissa, joissa suomalainen palveluntarjoaja myy etäyhteydellä palveluaan eli digitaalista oppimisalustaa saksalaisille ja itävaltalaisille asiakaskouluille. Tutkimusstrategiana käytetään neksusanalyysia (Scollon, 2001; Scollon & Scollon, 2004). Aineisto koostuu videotallenteista, jotka on kuvattu autenttisissa liikeneuvottelutilanteissa, sekä liikeneuvotteluihin osallistuneiden haastatteluista ja tutkijahavainnoista. Tutkimuskysymyksenä on, miten koulutuspolitiikan, pedagogiikan ja instituution käytänteiden ristipaineet näkyvät opettajien osallistumisessa koulutusvientineuvotteluihin ja miten tätä ymmärrystä voidaan hyödyntää pedagogisten ja liiketaloudellisten käytäntöjen kehittämisessä. Tutkimus tarjoaa näkemystä opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseen sekä koulutusviennin ammattilaisille.

Lähteet

Scollon, R. 2001. *Mediated discourse: The nexus of practice*. London: Routledge.

Scollon, R., & Scollon, S.W. 2004. *Nexus analysis: Discourse and the emerging internet*. London: Routledge.

Yliopiston akateemisen henkilökunnan uudelleenmuotoiluratkaisut kielensisäisissä videotekstityksissä

Helmi Marttila

Vuonna 2019 Suomessa astui voimaan Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta (306/2019), joka koskee digitaalista saavutettavuutta. Lain vaatimukset tarkoittavat yliopistojen osalta esimerkiksi sitä, että kaikki luento- ja opetusvideot tulee tekstittää, mikäli niitä hyödynnetään opetuksessa yli yhden lukuvuoden ajan. Tarkastelen esitelmässäni pro gradu -tutkielmani (Marttila 2022) päätuloksia, jotka valottavat, millaista kielellistä uudelleenmuotoilua Tampereen yliopiston henkilöstö, nk. maallikkotekstittäjät, tekstityksiin tuottavat ja mitkä tekijät tuotettua uudelleenmuotoilua selittävät. Tampereen yliopistossa on tekstitysvaatimuksen täyttämiseksi ohjeistettu opetushenkilöstöä tekstittämään itse omat videonsa.

Tutkimuksen aineisto koostui neljän tekstittäjän yhteensä viiden videon ensimmäisen ja viimeisen kahden minuutin aikana esiintyneistä tekstitysureplikeista (n = 225) sekä niitä vastaavista osista videon litteroitua ääniraitaa. Tarkastelin aineistoni tekstityksistä puhutun uudelleenmuotoilun elementtejä (n = 485), jotka jaoin kuuteen kategoriaan: tekstittäjän tekemiin poistoihin, korvaamisiin, lisäyksiin ja sanatason uudelleenmuotoiluun sekä sanajärjestyksen ja kielioppiarakenteiden muutoksiin.

Erittelen esitelmässäni maallikkotekstittäjien tuottamaa kielellistä uudelleenmuotoilua laadullisesti ja määrällisesti. Tarkastelen, millaista uudelleenmuotoilua löydökset edustivat, mitä kielenpiirteitä uudelleenmuotoilu koski sekä millaisten tekijöiden voidaan nähdä olevan ratkaisujen taustalla. Lisäksi peilaan tehtyä uudelleenmuotoilua kansallisiin Ohjelmatekstitysten laatusuosituksiin (Vitikainen ym. 2020).

Lopuksi esittelen yhteiskunnallisissa organisaatioissa työskentelevien paraprofessionaalien tekstittäjien kielensisäisiin tekstityksiin ja tekstitysprosesseihin keskittyvän tulevan väitöskirjatutkimukseni alustavaa tutkimusasetelmaa.

Lähteet

Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta 306/2019.

Marttila, Helmi 2022: *Digitaalisen saavutettavuuden repliikit. Yliopiston akateemisen henkilökunnan uudelleenmuotoilun ratkaisut kielensisäisissä tekstityksissä. Pro gradu -tutkielma: Tampereen yliopisto.*

Vitikainen, Kaisa – Lehikoinen, Kirsi – Holopainen, Tiina – Ristola, Tomi – Pöntys, Minna – Kauppila, Janne – Stenbäck, Maria – Korhonen, Riitta – Metsola, Kati – Lehto, Lotta – Häkkinen, Tiina – Benigni, Aura – Gorshelnik, Hanna – Antinjuntti, Kristiina 2020: *Ohjelmatekstitysten laatusuosituksset*. https://kieliasiantuntijat.fi/wp/wp-content/uploads/2021/01/Ohjel-matekstitysten_laatusuosituksset_web-versio.pdf

Language learning and school engagement of Ukrainian students arriving in Finland and Hungary

Sanna Mustonen & Ildikó Schmidt

Due to the state of war in Ukraine, since February 24th, 2022, a large number of people from Ukraine, including school aged children, have arrived in Finland and Hungary.

Our research aims to examine the integration of students arriving from Ukraine into the Finnish and Hungarian public education system. Our focus is on the students' school engagement and language learning process. We will discuss the differences of the educational systems in the compared countries. Further, in Hungary, those who are coming from the Transcarpathia, are from the Hungarian minority group. However, their literacy skills may vary from those of the students brought up in Hungary. For the students from other regions in Ukraine, Finnish and Hungarian are new languages.

In our participatory study, we aim to learn about the living experiences of the students from Ukraine. In the presentation, we rely on the data gathered with their teachers and focus on the results stemmed from the interviews with four teachers in Hungary and four in Finland. The data has been analysed using narrative analysis with special emphasis on small stories approach (Georgakopoulou 2015). Our results show that as it is unknown how long the armed conflict will last, school engagement and language learning may be hard in both of the countries. However, the results also show that teachers in Finland and Hungary have differing views of their students' language learning and engagement processes.

References

Georgakopoulou, A. (2015). Small stories research: Methods - Analysis - Outreach. In A. De Fina & A. Georgakopoulou (Eds.), *The handbook of narrative analysis* (pp. 255–271). Wiley Blackwell.

Luokanopettajaksi opiskelevat kielen ilmiöitä merkityksellistämässä

Sanna Mustonen, Mirja Tarnanen, Mari Hankala, Päivi Torvelainen, Eija Aalto, Johanna Kainulainen & Merja Kauppinen

Tarkastelemme esitelmässämme, miten luokanopettajaksi opiskelevat merkityksellistävät kielen ilmiöitä suomen kielen ja kirjallisuuden pedagogiikan opintojakson alussa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan kielitiedon opetuksessa vahvistetaan oppilaiden kielellistä tietoisuutta ja oppilaita on opetettava tutkimaan ja tarkastelemaan kielenkäyttöä erilaisissa tilanteissa hyödyntäen tarpeellisia käsitteitä. Kielitiedon pedagogiikassa onkin kiinnitetty huomiota mielekkääseen kielitiedon opettamiseen ja oppimiseen, jossa päästäisiin pois käsitteiden ulkoaoppimisesta kohti ymmärtävää ja soveltavaa kielen ilmiöiden jäsentämisen taitoa ja käsitteellistämistä (esim. Rättyä 2017; Marjokorpi 2022). Kielitiedon opetuksessa onnistuakseen opettajan on hallittava ja sovellettava sekä kielitietoa että tietoa sen opettamisen menetelmistä. Hänen pedagogisessa asiantuntijuudessaan yhdistyvät näin tiedonaloina kielitiede ja kasvatustieteeseen liittyvä oppiainepedagogiikka. Luokanopettajien osaaminen on monitieteistä, joten opinnoissa ei ole mahdollista rakentaa yhtä vankkaa yhden oppiaineen osaamista kuin aineenopettajilla. Opinnoissa on rajallisesti aikaa keskittyä eri oppiaineisiin, ja tällöin on tarpeen pohtia tarkasti, mihin resurssit kohdennetaan. Tämän vuoksi on tarpeen selvittää jo opintojen aluksi opiskelijoiden osaamista.

Tutkimuksen kontekstina on luokanopettajaopiskelijoiden suomen kielen ja kirjallisuuden pedagogiikan opintojakso. Opintojakson kielitiedon ja sen pedagogiikan lähtökohtana on, että opiskelijat pystyvät analysoimaan kielen tehtäviä, merkityksiä ja käyttötapoja suhteessa kielenkäytön tilanteisiin ja tekstilajeihin ja osaavat lähestyä kielen ilmiöitä ikätasoisesti ja oppijälähtöisesti. Opintojaksolla opiskelijoiden sisältö- ja pedagogisen osaamisen kehittämistä varten on rakennettu hybridimuotoinen oppimisympäristö (ks. Kauppinen ym. 2023), johon sisältyy opiskelijoiden oppimisprosessia tukeva diagnostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi. Tutkimuksemme kohdistuu opintojakson alun diagnostiseen vaiheeseen, jossa tarkastellaan opiskelijoiden kielitiedon sekä tekstien tuottamisen ja tulkinnan osaamista alkukartoituksen ja itsearvioinnin keinoin. Keskitymme kielitiedon osuuteen ja tutkimuskysymyksemme ovat seuraavat:

- 1 Miten opiskelijat analysoivat kieltä ja sen ilmiöitä?
- 2 Miten he käsitteellistävät havaintonsa?

Tutkimuksen aineistona ovat 264 luokanopettajaopiskelijan alkukartoituksessa tekemät havainnot ja käsitteellistykset eri tavoin monitulkintaisista virkkeistä sekä pseudosanoista muodostetusta virkkeestä. Aineisto analysoidaan laadullisen sisällönanalyysin keinoin. Esityksessä käsittelemme keskeisiä tuloksia ja pohdimme niitä luokanopettajaopiskelijoiden kielitiedon pedagogisen osaamisen kehittämisen kannalta.

Sujuva kielenkäyttö puheessa ja kirjoituksessa: kohti entistä kattavampaa kuvaa vieraan kielen sujuvuudesta

Maarit Mutta, Päivi Laine, Pekka Lintunen & Pauliina Peltonen

Sujuvuus on monitahoinen käsite, jota käytetään kognitiotieteissä ja toisen/vieraan kielen (L2) oppimisen ja opettamisen tutkimuksessa. Suullisen sujuvuuden tutkimuksessa tarkastellaan usein kognitiivisen, tuotoksen ja havaitun sujuvuuden ulottuvuudet (Segalowitz, 2010; Lintunen ym., 2020; Peltonen, 2018), ja kirjallisen sujuvuuden tutkimuksissa niitä vastaavat erilaiset kirjoitusprosessia ja lopputuotosta kuvaavat mittarit (Mutta, 2020).

Esityksessä analysoidaan sekä puhutun että kirjoitetun kielen sujuvuuden mittareita ja tutkitaan yksittäisten kielenkäyttäjien puhutun ja kirjoitetun kielen sujuvuusprofiileita ensi- (L1) ja vieraassa kielessä (L2). Etsimme vastausta seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Millaisia puhutun ja kirjoitetun kielen sujuvuusprofiileita voidaan tunnistaa aineistosta? Millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä voidaan havaita kielenkäyttäjien L1- ja L2-profiilien välillä?

Aineisto on otos kahdesta laajemmasta tutkimushankkeesta. Valitsimme 11 yliopisto-opiskelijaa, jotka osallistuivat molempiin hankkeisiin. He suorittivat tehtävät sekä suomeksi (L1) että englanniksi (L2). Puhutun kielen tehtävät koostuivat monologisista sarjakuvakerrontatehtävistä, ja kirjalliset tehtävät olivat lyhyitä GGXLog-näppäilyntallennusohjelmalla tuotettuja argumentatiivisia esseitä.

Sujuvuusmittareiksi valikoituivat seuraavat mittarit: tuotoksen kokonaisaika, puheaika, tavujen määrä, puhenopeus, tuotoksen keskipituus, taukojen osuus ja korjausten määrä (puhe); prosessin kokonaisaika, sanamäärä, sanojen määrä minuutissa, purskeen keskipituus, taukojen osuus, poistot ja korjausten määrä (kirjoitus). Näiden perusteella muodostettiin L1- ja L2-puhuja- ja kirjoittajaprofiilit. Lisäksi mittareita verrattiin englannin taitotasoarvioihin (LexTale-sanastotesti) ja CEFR-arviointeihin (kirjoitus).

Analyysin perusteella muodostimme neljä puhuja- ja kirjoittajaprofiilia: 1) nopea ja tuottelias, 2) nopea, 3) hidas ja tuottelias ja 4) hidas ja pohdiskeleva. Kuudella puhujalla oli sama profiili L1- ja L2-kielissä ja seitsemällä kirjoittajalla oli sama profiili L1- ja L2-kielissä, mutta ainoastaan yhdellä opiskelijalla oli sama profiili L1- ja L2-puheessa ja -kirjoituksessa. Tulosten perusteella näyttää siltä, että modaliteetin sisällä kieli ei vaikuta sujuvuusprofiiliin, vaan ero on modaliteettien välillä, eikä kielitaidon taso suoraan vaikuta puhujan/kirjoittajan sujuvuusprofiilin muodostumiseen. Modaliteetit ovat luonteeltaan erilaiset, mikä näkyy myös yksilöllisessä vaihtelussa modaliteettien välillä.

”Tääl on niin sellanen että tiiäks on se yks muotti” – piirustusmetodi luokanopettajaopiskelijoiden kieli-ideologioiden tavoittelijana

Heidi Niemelä

Esitelmässäni käsittelen väitöstutkimukseni neljättä osatutkimusta, jossa tarkastelen piirustusmetodin soveltamista kieli-ideologioiden tutkimuksessa. Tutkimusaineistoni koostuu 13 oululaisen luokanopettajaopiskelijan piirustuksesta suomen kielestä sekä opiskelijoiden piirustuksista käymistä ryhmäkeskusteluista. Tutkimuksessani tarkastelen, kuinka osallistujat käsittelevät ’suomen kieltä’ visuaalisen työskentelyn avulla ja kuinka he asemoivat itseään suhteessa aiheeseen ryhmäkeskusteluissaan.

Opiskelijat ovat ensin piirtäneet itsenäisesti tehtävänannolla ’piirrä suomen kieli’, minkä jälkeen he ovat keskustelleet piirustuksistaan pienryhmissä. Ryhmissä opiskelijat ovat reflektoineet piirustusprosessejaan sekä niiden aikana heränneitä tunteita, ajatuksia ja ristiriitoja. Moni osallistujista on kokenut suomen kielen sekoittuvan visuaalisissa representaatioissa kulttuuriin ja suomalaisuuteen niin, että niitä on vaikea erottaa toisistaan. Ryhmissä on keskusteltu myös näkemyksistä ”hyvästä” ja ”huonosta” suomen kielestä sekä siitä, keiden ajatellaan puhuvan suomea ja keiden ei. Myös erilaiset kielenulkoiset ominaisuudet on liitetty keskusteluihin. Osallistujat ovat tuoneet keskusteluihin mukaan omien kokemustensa lisäksi *toisia ääniä* (Bahtin 1981), joiden avulla he asemoivat itseään suhteessa keskusteltavaan aiheeseen (De Fina 2013). Osallistujat asemoivatkin itseänsä toisaalta osaksi suomalaista, suomenkielistä yhteiskuntaa, mutta toisaalta he myös etäännyttävät itsensä esimerkiksi syrjivien ilmiöiden havainnoijiksi.

Visuaalisen metodin hyödyntäminen tarjoaa osallistujille mahdollisuuden käsitellä abstraktia aihetta sitä sanallistamatta. Piirtäessään osallistujat joutuvat kuitenkin tekemään valintoja siitä, mitä pitävät kielen piiriin kuuluvana tai tärkeänä esittää, jolloin piirustukset ovat myös ideologisia (Kress & van Leeuwen 2006). Esitelmässäni keskityn erityisesti siihen, kuinka ryhmäkeskusteluissa esitellessään piirustuksiaan toisilleen osallistujat selittävät valintojaan ja niiden taustoja sekä neuvottelevat aiheen ulottuvuuksista ja siihen liittyvistä rajauksista.

Lähteet

Bahtin, Michael 1981: *The Dialogic Imagination. Four Essays*. Austin: University of Texas Press.

De Fina, Anna 2013: Positioning level 3. Connecting local identity displays to macro social processes. – *Narrative Inquiry* 23/1: 40–61

Kress, Gunther – Leeuwen, Theo van 2006: *Reading images. The grammar of visual design*. Toinen painos. London: Routledge.

Korjausilmaukset viestinalkuisessa käytössä Twitterissä (X:ssä)

Helena Nurmikari

Kirjoitetussa keskustelussa ollaan useimmiten fyysisesti etäällä keskustelukumppanista ja keskusteluun osallistutaan eriaikaisesti. Lisäksi eri keskustelualustojen omat keinostot vaikuttavat siihen, miten keskustelu rakentuu ja miten vuorovaikutuksessa ilmaistaan sävyjä ja tunnetiloja. Puhutun keskustelun tutkimukseen kehitettyä keskusteluanalyysiä sovelletaan kuitenkin yhä enemmän myös kirjoitetun, asynkronisen keskustelun tutkimukseen (Koivisto, Virtanen & Vepsäläinen 2023). Kirjoitetussa keskustelussa vuorovaikutuksen hienojakoiset piirteet ovat toisella tapaa suoraan näkyvillä kuin puhutussa keskustelussa kuvien, emojiiden, hashtagien sekä muiden kirjoitetun keskustelun affordanssien (tarjoumien) käytön kautta (Zappavigna 2015). Tekstimuotoisen Twitter-keskustelun jäsentymistä on tarkasteltu esimerkiksi vuorottelun, affektisuuden ja korjausjäsennyksen kannalta (Nurmikari 2021).

Käsittelen tässä esitelmässä *mitä(h)*-, *tä(h)*- ja *hä(h)*-ilmausten käyttöä Twitter-keskustelussa. Näitä ilmauksia käytetään puhutussa keskustelussa avoimina korjausaloitteina, keskustelukumppanin puheenvuoroon liittyvinä kysymyksinä, jotka useimmiten heijastavat kuulemisen tai ymmärtämisen ongelmaa (Lilja 2010; Haakana 2011). Kirjoitetussa keskustelussa esiintyy kuitenkin vähemmän sellaisia ongelmia. Aineisto koostuu 261 keskustelukatkelmasta, joissa esiintyy viestinalkuinen *mitä(h)*, *tä(h)* tai *hä(h)*. Tutkimukseni näyttää, että ilmauksia käytetään vakiintuneesti puheenvuoron alussa affektisena hämmästelyresponssina kehystämässä pidempää puheenvuoroa. Alkuasemaista responssia seuraa samassa twiitissä kannanotto, joka eksplikoi kirjoittajan asennoitumisen puheena olevaan asiaan.

Lähteet

Haakana, Markku 2011: *Mitä* ja muut avoimet korjausaloitteet. – *Virittäjä* 115 (1), s. 36–67.

Koivisto, Aino – Virtanen, Mikko T. – Vepsäläinen, Heidi 2023: Introduction. – Aino Koivisto, Virtanen, Mikko T. & Heidi Vepsäläinen (toim.), *Conversation Analytic perspectives to digital interaction: Practices, resources, and affordances*, s. 7–40. Studia Fennica Linguistica. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Lilja, Niina 2010: *Ongelmista oppimiseen. Toisen aloittamat korjausjaksot kakkoskielisessä keskustelussa*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Nurmikari, Helena 2021: *#eiku* – itsekorjauksesta moniäänisyyteen. – *Virittäjä* 125 (3), s. 347–376.

Zappavigna, Michele 2015: Searchable talk: the linguistic functions of hashtags. – *Social Semiotics* 25 (3), s. 274–291.

Yhteiskunnallisia erontekoja amiksen äidinkielen/suomen opinnoissa

Penni Pietilä

Esitelmässä pohdin väitöstutkimukseni kokonaisuutta tieteidenvälisyyden näkökulmasta. Väitöstutkimukseni käsittelee äidinkielen ja suomen opintoja ammatillisessa koulutuksessa, tekniikan alalla. Olen kiinnostunut siitä, millä tavalla sukupuolen ja luokan kaltaiset yhteiskunnalliset eronteot muotoilevat opintojen arkea.

Tutkimuksen kohde on monella tavalla sukupuolen ja luokan suhteen risteyskohdissa: kulttuurisesti äidinkielen/suomen oppiaineen feminiinisyys ja tekniikan alan maskuliinisuus; koulutuksen tavoitteet käytännöllisessä työläisyydessä ja toisaalta teoreettisessa tekstinkäytössä; tekstin- ja kielenkäyttöön kytkeytyvät sosiokulttuuriset merkitykset. Millaiseksi äidinkielen ja suomen opintojen kokonaisuus koulutuksen arjessa muotoutuu? Miten ja millaiseksi äidinkieltä ja suomea ammatillisessa koulutuksessa merkityksellistetään?

Nostan keskeiseksi käsitteeksi (sosiaalisen) indeksisyyden, jonka avulla pyrin selittämään tieteiden väleistä kumpuavia metodologisia ja metodisia valintojani. Määrittelen tutkimukseni monitieteiseksi etnografiseksi tutkimukseksi, jossa suhtaudun kielenkäyttöön yhtenä sosiaalisen merkityksenannon keskeisenä resurssina (esim. Shaw, Copland & Snell, 2015). Viimeistelyvaiheen tutkimukseni yhdistelee soveltavaa kielentutkimusta, koulutussosiologiaa, sukupuolentutkimusta ja nuorisotutkimusta.

Lähteet

Shaw, S., Copland, F., Snell, J. (2015). An Introduction to Linguistic Ethnography: Interdisciplinary Explorations. Teoksessa Snell, J., Shaw, S., Copland, F. (toim.). Linguistic Ethnography. Palgrave Advances in Language and Linguistics. Palgrave Macmillan, Lontoo.

Maapallon pelastamisen harjoittelua kansainvälisellä virtuaalipeliyhteistyöllä – ei helppoa, muttei ihan mahdotontakaan!

Laura Pihkala-Posti

EXCALIBUR-projekti (EXpanding Content And Language Integrated learning through BUilding a sustainable future in Realtime) on monitieteinen ERASMUS+ projekti, jossa luonnontiede rajattuna kestävä kehityksen teemoihin yhdistetään vieraiden kielten CLIL (LOTE)-oppimiseen (englanti, saksa ja ranska). Kyse on projekti-, ilmiö- ja peliperustaisesta lähestymistavasta, jossa eri maista kotoisin olevat, pääosin lukioikäiset nuoret tekevät ryhmätyötä 3D-virtuaalipelimaailmoissa. He hankkivat tietoa monikielisistä lähteistä, punnitsevat tekstien luotettavuutta, ja tilanteen vaatiessa myös kääntävät materiaalia muista kielistä yhteiselle työskentelykielelle. Heidän tehtävänä on pohtia ja punnita yhdessä elinympäristöihin liittyviä ratkaisuja ilmastonmuutoksen jarruttamisen ja kestävä kehityksen näkökulmasta ja yhdessä neuvotellen rakentaa 3D-maailmoihin uusia, nykyistä parempia elinympäristöjä ryhmän yhteistä luovuutta hyödyntäen. (Pihkala-Posti 2014; 2015; 2020; 2022a; b; c.)

Kehityshankkeeseemme liittyvässä oheistutkimuksessa käytetään mixed-method -lähestymistapaa niin aineistonkeruussa kuin analyysissäkin. Tutkimus tarkastelee sitä, miten opiskelijat toimivat monikielisissä ja -kulttuurisissa työryhmissään virtuaaliyhteistyöympäristöissä, miten he hankkivat ja työstävät tietoa, vuorovaikuttavat siihen liittyen rakennusprojektia suunnitellessaan, sekä miten he kuvaavat toteutuneita prosesseja. Tässä esityksessä kuvataan hankkeen aineiston analyysin tähänastisia tuloksia, mm. havaintojani monikielisestä ryhmätyöskentelystä, opiskelijoiden tuotoksista ja palautteesta, sekä didaktisia näkökulmia. Aineiston kerääminen aloitettiin helmikuussa 2023, ja alustava analyysi huhti-toukokuussa, ja molemmat jatkuvat parhaillaan. Erityisen vahvasti esiin on noussut korona-ajan nuorten pelko suullista viestintää kohtaan, joka näkyy mm. siinä, että yhteistyötapaamisia kyllä odotetaan innolla, mutta tosi tilanteissa suuta ei saada auki – ja jopa nykynuorille ehkä kaikista ominaisin viestintämuoto, chat-viestintä, tuntuu kansainvälisessä oppimis- ja yhteistyötilanteessa yllättävän tahmealta. Ilmenneisiin viestinnän haasteisiin liittyen esitelmän lopuksi pohditaan myös didaktisia tukitoimia.

Lähteet

- Pihkala-Posti, L., 2014, Die Entwicklung multimodaler interaktiver E-Learning-Konzepte für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache In: Fremdsprachenunterricht im Spannungsfeld zwischen Sprachwissen und Sprachkönnen. Thomas, T. (Ed.). Saarbrücken, p. 195-212 (Saarbrücker Schriften zu Linguistik und Fremdsprachendidaktik (SSLF). Available <http://sprachwissenundsprachkoennen.blogspot.com/>
- Pihkala-Posti, L. 2015. Spielerische Kollaboration und kommunikative Authentizität mit Minecraft. *German as foreign language*, 2015 (2), 99–133. Available http://gfl-journal.de/2-2015/tm_pihkala-posti.pdf
- Pihkala-Posti, L. 2020. Interactive, authentic, gameful e-learning concepts for the foreign language classroom. In E. Ropo & R. Jaatinen (eds.) *Subject Teacher Education in Transition: Educating Teachers for the Future*. Tampere: Tampere University Press, 137–177. Available: <http://urn/URN:ISBN:978-952-359-016-8>.

- Pihkala-Posti, L. 2022. Authentische Interaktion mit dem Computerspiel Minecraft. Fremdsprache Deutsch Nr 66/ 2022 (Thema Interaktion – digital und vernetzt), 45-52
- Pihkala-Posti, L. 2022. In der virtuellen Welt die reale Welt retten lernen. In: ON Lernen in der digitalen Welt Heft 10 /2022 , 30-31
- Pihkala-Posti, L. 2022. Game-based Learning im Fremdsprachenunterricht. Möglichkeit fürs Training der 4Cs. Weiterbildung 4/22, 38-41

Verbböjningen i skrivprestationer i medellånga studentprovet i svenska

Daniela Piipponen & Therese Lindström Tiedemann

Enkla finita verbformer behärskas tidigt i svenska som andraspråk, och följs av konstruktioner med hjälpverb och infinitiv, och sedan hjälpverb och supinum (Philipsson 2007). Andra studier har konstaterat att fler finita än infinita huvudverb används (t.ex. Bergman 1988), men det finns få studier om svensk verbmorfologi (Philipsson 2013:134).

Vi presenterar resultatet från en pilotundersökning av verbböjningen i studentexamensprovet i B1-svenska, med fokus på de finita och infinita verbens förekomst och normenlighet i relation till poängantalet och studentexamensbetyget. Tempusformerna påverkas av uppgiftens innehåll (jfr Muittari 2008:217; Hultman & Westman 1977) vilket diskuteras ur ett rättviseperspektiv (jfr t.ex. Kunnan 2017), eftersom det kan innebära olika förutsättningar för examinanden att visa sina kunskaper i en och samma provomgång beroende på valet av uppgift.

Materialet bygger på manuell granskning av ett stickprov av skrivprestationer från examenstillfällen mellan 2019 och 2021. Vi jämför dessutom resultaten med ett större, automatiskt taggat korpusmaterial av studentexamensprestationer och diskuterar vilken typ av information man kommer åt med en inlärarkorpus samt hur pålitlig den automatiska annoteringen är i dessa texter.

Referenser

Hultman, T. & Westman, M. 1977. *Gymnasistsvenska*. LiberLäromedel.

Bergman, P. 1988. Tid och tempus i nästan infödd svenska. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Första symposiet om svenska som andraspråk*. Stockholms universitet, I:157–164.

Kunnan, A. J. 2017. *Evaluating language assessments*. Taylor&Francis.

Muittari, V. 2008. Finita och infinita verbformer i finskspråkiga gymnasisters inlärarsvenska. I: Lindström, J. m.fl. (red.). *Svenskan i Finland 10*. Helsingfors universitet. S.212–224.

Philipsson, A. 2007. *Interrogative Clauses and Verb Morphology in L2 Swedish. Theoretical Interpretations of Grammatical Development and Effects on Different Elicitation Techniques*. doktorsavhandling, Stockholms universitet.

Philipsson, A. 2013. Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv. I: K. Hyltenstam & I. Lindberg (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. S. 121–150.

Sarjakuva-asiakirja ja kielellinen saavutettavuus

Eliisa Pitkäsalo & Anne Ketola

Tarkastelemme esitelmässämme sarjakuva-asiakirjaa eli sarjakuvamuotoon muokattua virallista asiakirjaa kielellisen saavutettavuuden näkökulmasta. Selkokeskuksen laatiman tarvearvion mukaan Suomessa on jopa 750 000 ihmistä, jotka tarvitsevat viestinnässään selkokieltä (Kehitysvammaliitto 2019). Selkokieltä tarvitsevien joukkoon kuuluu muun muassa kehitysvammaisia henkilöitä, suomen kieltä opiskelevia maahanmuuttajia ja henkilöitä, joilla on muistisairauksia (Leskelä 2019: 116).

Kognitiivisen psykologian alalla on vankkaa tutkimusnäyttöä siitä, että tekstin tukeminen kuvin avulla auttaa tekstin ymmärtämisessä ja muistamisessa. Ilmiötä selitetään sillä, että kuvitettu teksti kutsuu lukijaansa tulkitsemaan informaatiota kahdessa eri muodossa, kuvina ja sanoina, ja rakentamaan merkityksellisiä yhteyksiä näiden välille, minkä seurauksena informaation prosessointi on syvällisempää. (Esim. Mayer 2013, 43). Tästä syystä kuvaa ja sanaa yhdistävät tekstit, esimerkiksi sarjakuvat, ovat potentiaalisesti pelkkää sanallista tekstiä helpompia ymmärtää ja muistaa. Erilaisista sekä kielellisesti että sisällöllisesti vaikeaselkoisista teksteistä onkin jo luotu sarjakuvamuotoisia versioita (Pitkäsalo ym. 2022).

Selkokieliselle asiatekstillemme on nimetty kriteereitä, jotka tekstin ja tekstiin liitettyjen kuvien tulee täyttää. Nämä kriteerit on lueteltu Selkokielen mittarissa (Selkokeskus 2022). Esitelmässä keskustelemme sarjakuva-asiakirjasta selkoilmaisun muotona ja tarkastelemme, voiko Selkokielen mittarin kriteereitä käyttää myös sarjakuva-asiakirjojen selkeyden arviointiin.

Analyysimme perusteella esitämme, että kun kuvia ja sanoja yhdistävää sarjakuvaa arvioidaan selkoilmaisun muotona, Selkokielen mittarin teksti- ja kuvakriteereitä tulee tarkastella osin rinnakkain ja osin ristiin: esimerkiksi joidenkin tekstikriteerien toteutuminen pitää tarkastaa myös kuvakerronnasta.

Lähteet

Kehitysvammaliitto 2019. *Selkokielen tarve kasvanut*.

<https://www.kehitysvammaliitto.fi/selkokielen-tarve-kasvanut/>

Leskelä, L. 2019. *Selkokieli. Saavutettavan kielen opas*. Helsinki: Kehitysvammaliitto.

Mayer, R. E. 2013. Cognitive Theory of Multimedia Learning. Teoksessa R. E. Mayer (toim). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. New York: Cambridge University Press, 43–71.

Pitkäsalo, E., A. Ketola, V. Haavisto & L. Kalliomaa-Puha. 2022. Image analysis as a visualization tool – Translating contracts into comics. Teoksessa M. Corrales, H. Haapio & M. Fenwick (toim.) *Research Handbook on Contract Design*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 347–364.

Selkokeskus 2022. *Selkokielen mittari*. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/selkokielen-mittari/>

Tulkista koiraksi – rooleihin kiinnittyvät affektit dokumenttiteatterissa

Sari Pöyhönen & Eeva-Leena Haapakangas

Dokumenttiteatteri on tutkivaa taidetta ja aktivismia, jossa tavallisesti tartutaan yhteiskuntarakenteisiin, eriarvoisuuden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymyksiin. Tämä esitelmä pohjautuu Toinen koti -dokumenttiteatteriprojektiin ja sitä tutkivaan lingvistiseen etnografiaan ja taiteelliseen toimintatutkimukseen, joka toteutettiin Suomen Kansallisteatterissa 2016–2017 (Lehtonen & Pöyhönen 2019). Suomeen saapui vuonna 2015 yli 32000 turvapaikanhakijaa, heidän joukossaan satoja eri alojen taiteilijoita. Toinen koti -projektissa pakolaisina ja turvapaikanhakijoina tulleet ja Suomessa syntyneet taiteilijat muodostivat hybridin ilmaisuyhteisön, jonka tavoitteena oli osallistua julkiseen keskusteluun Suomen turvapaikkapolitiikasta ja kotoutumisesta taiteen keinoin.

Tarkastelemme esitelmässä yhden hybridiyhteisön jäsenistä, Harithin, matkaa projektissa. Harithilla oli projektissa useita rooleja: tulkki, projektiassistentti, näyttelijä ja kanssatutkija. Näiden lisäksi hänellä oli liuta tilanteisia ja epävirallisempia rooleja ja tehtäviä, jotka asemoivat häntä yhteisön jäsenenä. Keskitymme esitelmässämme näihin rooleihin kiinnittyviin tunteisiin ja tunnetyöhön. Sovellamme analyysissämme muun muassa Sara Ahmedin (2018, 263–264) käyttämää affekti-käsitettä ja sitä, miten tunteet muuttavat suhdetta kulttuurisiin normeihin ja miten tunnetyön avulla sitoudutaan muihin ihmisiin hybridissä ilmaisuyhteisössä.

Esitelmämme aineisto koostuu viidestä ryhmäkeskustelusta (2020), joissa Harith, tutkija Sari ja ohjaaja Jussi reflektoivat projektin aikana tapahtuneita avaintilanteita. Tausta-aineistona hyödynnämme haastatteluita ennen (2016) teatteriprojektia, esityksen käsikirjoitusta, vuorovaikutustilanteita esityksen harjoituksissa (2017) ja etnografisia muistiinpanoja (2016–2017).

Lähteet

Ahmed, S. 2018: Tunteiden kulttuuripolitiikka. Tallinna: niin & näin.

Lehtonen, J. & Pöyhönen, S. (2019). Documentary theatre as a platform for hope and social justice. Teoksessa E. Anttila & A. Suominen (toim.) *Critical Articulations of Hope from the Margins of Arts Education. International Perspectives and Practices*. London: Routledge, 31–44.

Oppimateriaalien käyttö osana vuorovaikutuksen rakentumista – responsit ostamisen pyyntöihin S2-oppijoiden kauppaharjoituksissa

Katriina Rantala

Oppimateriaalit ovat usein keskeisessä roolissa kielen oppitunneilla: ne tarjoavat opittavaa sisältöä, antavat kielellisiä malleja puheeseen ja muotoilevat vuorovaikutusta (esim. Mathieu, Marcos Miguel & Jakonen 2021). Ympäristö ja sen materiaalit ovat osa vuorovaikutuksen multimodaalisuutta: kuten esimerkiksi eleet, myös materiaaleihin suuntautuminen ja niiden käsittely ovat vuorovaikutuksen resursseja (Kääntä & Haddington 2011). Tarkastelen tässä tutkimuksessa opetusmateriaalien vaikutusta vuorovaikutuksen rakentumiseen S2-oppituntien kauppaharjoituksissa, joissa oppijat harjoittelevat kauppatilannetta roolileikin avulla. Tutkimuksen kohteena ovat jaksot, joissa oppija ilmoittaa ostosta eli harjoituksen pyyntö ja erityisesti se, miten harjoitus etenee pyynnön jälkeen. Aineisto on videoitu, ja metodina on multimodaalinen keskustelunanalyysi.

Vertailen kahden hieman erilaisen opetusmateriaalin vaikutusta vuorovaikutustilanteen etenemiseen: osassa aineistoa ostamisen kohteet ovat kuvia paperilla, toisessa osassa kuvat ovat erillisillä korteilla. Kortteja voidaan käsitellä ja siirtää osallistujalta toiselle, kun taas paperilta yksittäistä ostamisen kohdetta ei voi irrottaa. Korttiaineistossa ostamisen pyyntö muotoillaankin tyypillisesti ”aidoksi” pyynnöksi, jolloin vastaanottaja suuntautuu välittömästi oikean kortin etsimiseen ja sen siirtämiseen ostajalle.

Paperiaineistossa pyyntöä ei voi toteuttaa kehollisen toiminnan kautta, jolloin sanallisten vuorojen merkitys korostuu. Hinnasta puhuminen toimii usein resurssina siirtyä eteenpäin harjoituksessa. Pyyntö ei sen sijaan saa usein lainkaan eksplisiittistä responsia, eikä vuoroa käsitellä aitona pyyntönä, vaan enemmänkin kauppatilanteeseen kuuluvana fraasina. Tämä voi toisinaan aiheuttaa katkoja harjoituksen etenemisessä. Tulokset osoittavat, että opetusmateriaalien muotoilulla fyysisinä esineinä voi olla vaikutusta vuorovaikutuksen etenemiseen, ja mahdollisuus hyödyntää kehollista toimintaa voi vahvistaa oppijoiden toimijuutta.

Lähteet

KÄÄNTÄ, LEILA – HADDINGTON, PENTTI 2011: Johdanto multimodaaliseen vuorovaikutukseen. Pentti Haddington & Leila Kääntä (toim.), *Kieli, keho ja vuorovaikutus. Multimodaalinen näkökulma sosiaaliseen toimintaan* s. 11–45. Helsinki: SKS.

MATHIEU, CORINNE S. – MARCOS MIGUEL, NAUSICA – JAKONEN, TEPPO 2021: Introduction: classroom discourse at the intersection of language education and materiality. – *Classroom Discourse* Vol. 12 Nos. 1–2, s. 1–14.

Building bridges through monikielinen pedagogiikka

Venla Rantanen, Tahmina Ferdoushi & Sarita Paudel

Viime vuosina soveltavat kielitieteilijät ovat peräänkuuluttaneet tarvetta tarkastella sosiaalisia käytänteitä verbaalisia resursseja laajemmin sisällyttäen analyysiin myös muut semioottiset resurssit, esineet sekä fyysisen ja sosiopoliittisen tilan. This has led to utilising the concept of spatial repertoire, i.e., understanding that the labelled language structures are combined in communicative situations to make actions possible (Canagarajah, 2018). The spatial repertoires can be studied as part of assemblages, i.e., interactional situations in which "the trajectories of people, the semiotic resources and objects meet" (Pennycook, 2017, p. 269).

Tutkimuksemme sijoittuu yhteen luokkaan monikielisessä peruskoulussa pääkaupunkiseudulla. Tässä kaksikielisessä esityksessä tarkastelemme rihmastollisia vuorovaikutustilanteita (assemblages), joissa yhden kakkosluokan lapset ja aikuiset rakentavat tietoa eri kielistä tutkimusprojektissa, jonka he toteuttivat osana koulutyötä. Esittelemme alustavia tuloksia siitä, miten lapset ja aikuiset hyödyntävät moninaisia semioottisia resursseja, luovuutta ja sosioemotionaalisia taitoja kerätessään aineistoa, analysoidessaan sitä ja esittäessään tutkimusprojektin tuloksia. Analysoitu aineisto koostuu kenttämuistiinpanoista, retrospektiivisistä päiväkirjoista, luokkahuoneäänitteistä ja valokuvista. Tutkimus on osa laajempaa etnografista tutkimusta.

Osana esitystä pohdimme, millaisia siltoja monikielisen pedagogiikan, osallistuvan etnografian tai radikaalin kansalaistieteen käyttö koulussa voi rakentaa ihmisten ja instituutioiden välille. In addition, we share both good practices and ideas for improvement in implementing multilingual pedagogy and radical citizen science in Finnish comprehensive education.

Lähteet

Canagarajah, S. (2018). Translingual Practice as Spatial Repertoires: Expanding the Paradigm beyond Structuralist Orientations. *Applied Linguistics*, 39(1), 31–54.

Pennycook, A. (2017). Translanguaging and semiotic assemblages. *International Journal of Multilingualism*, 14(3), 269–282.

Eihän se oo sun äidinkieli. Äskaks-kategorian rakentuminen peruskoulun arjessa

Venla Rantanen & Anne Tiermas

Tässä esityksessä tarkastelemme, kuka päätyy opiskelemaan suomea toisena kielenä (S2) ja sekä sitä, millaiset diskurssit kytkeytyvät “äskakkosuuteen”. Sen lisäksi, että S2 -opetus ja -oppimäärä ovat suosittu tutkimuskohde kielitieteilijöiden parissa, ovat S2-opetusjärjestelyihin liittyvät haasteet saaneet vuonna 2023 paljon huomiota myös valtamedioissa. Valokeilassa ovat olleet suomen kielen taidon lisäksi oppimistulokset ylipäätään. Suomessa S2/äskaks-termit ovat vakiintuneet käyttöön sekä kouluissa että akatemiassa, vaikka niiden määrittely ei ole yksiselitteistä tai yksinkertaista. Tuore selvitys on muun muassa osoittanut, että oppilaat saatetaan ohjata S2-oppimäärän opiskeluun esimerkiksi etnisen taustan perusteella (Owal Group 2022). Esitelmämme kutsuu tutkijoita, koulujen henkilökuntaa ja median edustajia kriittisesti tarkastelemaan intersektionaalisia merkityksiä, joista äskakkosuuden kategoria rakentuu.

Tutkimus perustuu pääkaupunkiseudulta kerättyyn etnografiseen aineistoon, kuten haastatteluihin ja havaintoihin koulusta. Lisäksi tarkastelemme aiempia selvityksiä, jotka käsittelevät koulun kielellistä moninaisuutta. Havainnollistamme, miten S2-oppimäärää opiskelevan oppilaan ja äskakkosuuden kategoriat rakentuvat selvityksissä sekä oppilaiden ja opettajien diskursiivisissa käytänteissä. Pohdimme myös, mitä konkreettisia seurauksia termien eri käytöllä on lasten ja nuorten yhdenvertaisuudelle.

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän tulisi määrittyä oppilaan kielitaidon tason mukaan. Käytännössä siihen, kuka oppimäärää opiskelee ja kuka on äskaks, vaikuttavat kuitenkin monet muutkin tekijät: oppimäärän määrittävä hallinnollinen prosessi, oppilasryhmän demografia, huoltajan tahto sekä koulun henkilökunnan ja oppilaiden rasiolingvistiset ideologiat (Flores & Rosa, 2015). Tutkimuksen alustavat tulokset osoittavat, että molempien kategorioiden määrittely on tilanteista. Äskakkoseksi ja S2-oppimäärää opiskelevaksi oppilaaksi määritellyksi tulemiseen vaikuttavat osapuolten väliset valtasuhteet, jossa ylimpänä on koulu instituutiona ja sen (aikuiset) edustajat.

Lähteet

Flores, N. & J. Rosa (2015). Undoing Appropriateness: Raciolinguistic Ideologies and Language Diversity in Education. *Harvard Educational Review*, 85, 149–171.

<https://doi.org/10.17763/0017-8055.85.2.149>

Owal Group (2022). Suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen nykytilan arviointi.

https://owalgroup.com/wp-content/uploads/2022/03/S2-opetuksen_arviointi_170322.pdf

Sananselitysjaksot kielenoppimistilanteina työssäoppimisen ohjauskeskusteluissa

Anna-Riikka Rasa

Avainsanat: suomi toisena kielenä, työpaikalla tapahtuva kielenoppiminen, sananselitys

Vieraskielisten opiskelijoiden määrä ammatillisessa koulutuksessa on nelinkertaistunut viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana. Maahanmuuttajien koulutuspolkuja koskevissa raporteissa (OKM 2017, Karvi 2020) on esitetty suosituksia kielitaidon kehittämismahdollisuuksien parantamiseen ammatillisen koulutuksen aikana. Raporttien suosituksista nousevina käytännön ehdotuksina on ehdotettu muun muassa kielen opetuksen integrointia ammatillisiin opintoihin sekä samanaikaisopettajuutta. Ohjattu kielenoppiminen työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana voidaan katsoa yhdeksi tavaksi integroida kieltä ammatilliseen opetukseen.

Tässä esitelmässä tarkastelen työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjauskeskustelussa ilmeneviä sananselitysjaksoja. Esitelmä perustuu tekeillä olevaan väitöskirjatutkimukseeni työssäoppimisen ohjauskeskusteluissa tapahtuvista kielenoppimistilanteista. Tutkimusaineistoni ohjauskeskusteluissa ovat mukana opiskelija, työssäoppimisen ohjaaja, suomi toisena kielenä -opettaja sekä ammatillinen opettaja. Tutkimusaineisto koostuu kahdeksasta 50–90 min pituisesta ohjauskeskustelua lähihoitajaopiskelijoiden ensimmäisen ammatillisen tutkinnon osan harjoittelusta.

Tarkastelen keskustelunanalyysin avulla aineiston sananselitysjaksojen rakentumista. Miten selitysjaksot alkavat? Millaisia sanoja selitetään? Kuka sanoja selittää? Millaiseen laajempaan sekvenssiin selitysjaksot sijoittuvat? Millainen on selitysjakson rakenne? Mitä selitysjaksojen lopussa tapahtuu? Tutkimusaineiston alustavan analyysin perusteella näyttää siltä, että sananselitysjaksot voidaan jakaa yksittäisiä sanoja tai kokonaista ammattitaitovaatimusta selittäviin jaksoihin. S2-opettaja tai ammatillinen opettaja selittää joko ammatillisia tai yleiskielen sanoja, ja selityssekvenssit myös usein alkavat heidän aloitteestaan.

Lähteet

Hievanen, Raisa, Tarja Frisk, Hanna Väätäinen, Kirsi Mustonen, Juha Kaivola, Arja Koli, Sari Liski, Virva Muotka & Anu Wikman-Immonen. 2020. Maahanmuuttajien koulutuspolut: Arviointi vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksesta, aikuisten perusopetuksesta ja ammatillisen koulutuksen kielitaitovaatimusten joustavoittamisesta. Helsinki: Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.

OKM 2017 = Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:5 Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi Kipupisteet ja toimenpide-esitykset II.

Involvement Load Hypothesis Vs. Techniques Feature Analysis: Selecting the most suitable method for predicting the success rate of digital game-based vocabulary learning activities

Amin Rasti Behbahani

Keywords: Involvement load hypothesis, technique feature analysis, Digital Game-Based Learning, Incidental vocabulary learning, video games

Involvement load hypothesis (ILH) and technique feature analysis (TFA) are two frameworks introduced for measuring the effect and predicting the success rate of incidental vocabulary learning interventions. However, their precisions in indexing the success rate of digital game-based vocabulary learning (DGBVL) activities have not been compared yet, which was the main purpose of this study. In so doing, Sixty-six Persian speakers (37 males, 29 females; 14 – 16 years old) were randomly assigned to three DGBVL activities that induced low, moderate, and high levels of involvement load. By administering both receptive and productive pre- and posttests, the precision of ILH and TFA was compared. Comparing the results of the pre- and posttests showed that 1) all DGBVL activities enhanced incidental vocabulary learning; 2) TFA predicted the success rate of the DGBVL activities in enhancing both receptive and productive knowledge more accurately than ILH did; 3) however, both frameworks had mistakes in their predictions and need further modifications. The results are discussed from both component- and collective-based perspectives.

The language of the presentation is English.

Platform work as discussion topic in Finnish and German business e-newspapers in 2017-2021

Marja Rautajoki

Keywords: *platform work, platform economy, discourse research, public discussion, corpus data*

In my doctoral thesis, I study discussion on platform work, its status and the meanings it receives from the perspective of different actors in the EU's economic and cultural area. Platform work has become one of the key phenomena of working life, and its importance is growing in the labour market, social debate, decision-making and legislation.

Currently I am working on my first article, in which I am interested in studying the public discussion on platform work in German and Finnish business newspapers. My key research questions are:

1. How platform work is discussed in economic-related newspapers in Germany and Finland in 2017-2021?
2. In which contexts does platform work occur in these newspapers in 2017-2021?

As data, I am using e-articles from newspapers Handelsblatt and Kauppalehti in 2017-2021, in total of 223 articles. The data has been converted to corpus data, which I am currently analyzing. Methodologically, my approach is corpus-assisted discourse research, but focusing on qualitative research. The data will be reviewed qualitatively by means of content analysis. To define the contexts and furthermore discourses of platform work, I am doing searches within the corpus with certain terms that all are different definitions of platform work. The contexts of the findings are categorized.

The preliminary findings reveal that the discussion on platform work in this data has revolved mostly around these topics: a.) status of the platform workers, b.) platform work's effect on labour market, c.) regulation of platform work in the EU and d.) unionism among platform workers. As analysis proceeds, the linguistic choices and discourses in each language will be compared as well.

Towards the construction of an assessment Professional Development Program for EFL teachers: Bridging theory to practice

Karim Rezagah

Keywords: assessment; classroom assessment; educational system; teacher assessment literacy; teacher professional development

There has been extensive research into teacher assessment literacy (TAL) which draw into focus considering teacher needs when developing their assessment literacy. Yet, to date, there is little understanding of how building on teacher needs in TAL development can happen in practice. What is known is that merely exposing teachers to the current theoretical understanding of TAL and practices in a unidirectional manner does not really work (e.g., Tsagari, 2021; Vogt et al., 2020). In my ongoing doctoral research project, I explore how TAL can be developed by bringing together theory and practice such that teachers understand their practices through the lens of theory, and theory is understood through practices. For this, I first identified teachers' needs in practice. I, namely, first interviewed 15 English language headteachers for identifying the teachers' assessment needs, following it up with a questionnaire ($n = 213$) for exploring teachers' needs in assessment practice. The 5-point Likert-scale questionnaire was informed by the findings of the interview study to elicit teachers' assessment literacy in practice (TALiP) needs. In my presentation, I will discuss how these findings are brought together with the theoretical understanding of TAL in designing a teacher development program. My goal is, therefore, to build a bridge between theory and practice, or indeed, make them two sides of the same coin, when developing teacher assessment literacy.

References

- Tsagari, D. (2021). Gauging the assessment literacy levels of English language teachers in Norway. *The European Journal of Applied Linguistics and TEFL*, 10(1), 161–191.
- Vogt, K., Tsagari, D., Csépes, I., Green, A., & Sifakis, N. (2020). Linking learners' perspectives on language assessment practices to teachers' assessment literacy enhancement (TALE): Insights from four European countries. *Language Assessment Quarterly*, 17(4), 410–433.
<https://doi.org/10.1080/15434303.2020.1776714>

Nära och fjärran oavsett avstånd – Betydelse av digital kommunikation för finlandssvenskar i schweizisk diaspora

Jessica Rosenberg

Digitala kommunikationskanaler är en viktig del av dagens kommunikation då de möjliggör både synkron och asynkron kommunikation oavsett var man befinner sig. För många som har flyttat till ett annat land erbjuder digitala medier möjligheter att upprätthålla språk, kultur och sociala kontakter. Då dessa aspekter framhävs diskuteras det mera sällan andra betydelser digital kommunikation kan ha för individer i diaspora. Tidigare studier har inte heller behandlat utlandsfinlandssvenskar som diasporagrupper. Denna studie fördjupar sig i två utlandsfinlandssvenskars digitala kommunikation i den schweiziska diasporan och analyserar hurdan betydelse digital kommunikation har för dem.

Detta är en kvalitativ fallstudie, och materialet består av sex semistrukturerade intervjuer med två utlandsfinlandssvenskar i Schweiz, deras mediedagböcker och uppföljningsintervjuer. Den metodologiska ramverken är nexusanalys (Scollon & Scollon 2004) som ger verktyg för att närma sig den sociala handlingen, den digitalt medierade kommunikationen. Genom att studera informanternas bakgrunder, sociala kontakter och digitala kommunikation så som de själva den beskriver, analyserar studien hurdan betydelse digital kommunikation har för dem.

Digitalt medierade kommunikationskanaler bidrar till upprätthållande av kontakter nära och fjärran, till en mångsidig språkanvändning och ett brett kontaktnätverk. Digital kommunikation har t.ex. emotionell, social, språklig, professionell och kulturell betydelse. Utöver dessa, visar denna studie att digital kommunikation har t.ex. pragmatisk, pedagogisk, identitetsformande och informerande betydelse. Denna studie studerar denna komplexitet och lyfter fram betydelser dagens kommunikationskanaler har för dessa individer i diasporan. Samtidigt visar studien också den rent samhälleliga betydelse som digital kommunikation kan ha för Svenskfinland och för vitaliseringen av svenskan i Finland: det är möjligt för utlandsfinlandssvenskar att upprätthålla svenskan i diasporan samt bibehålla olika kontakter över tid och rum.

Referenser

Scollon, Ron & Scollon, Suzie Wong (2004). *Nexus Analysis: Discourse and the Emerging Internet*. London: Routledge.

Ajan ulottuvuus toisen kielen oppimisessa: havaintoja kotoutumiskoulutuksen nopeasta polusta

Katharina Ruuska

Kielen oppiminen on luonteeltaan muutosprosessi ja sellaisena se määrittyy aina suhteessa aikaan ja tilaan. Kielen oppiminen hahmotetaan usein etenemisenä kohti tiettyä tavoitetta, jolloin korostuvat mm. oppimisen strategiat, motivaatio ja toimijuus (Oxford 2017). Toisen kielen oppimisessa varsinkin maahanmuuton kontekstissa korostuvat lisäksi toisenlaiset ajalliset ulottuvuudet, esimerkiksi uuteen maahan tulon sijoittuminen oppijan elämänkaareen, viranomaisten päätösten odottelu ja kielenopetusta tarjoavien instituutioiden aikataulut. Suomessa kotoutumiskoulutus on yleinen aikuisten maahanmuuttajien koulutuspolku, joka järjestetään usein noin vuoden kestäväenä, intensiivisenä oppimisjaksona. Nopeasti etenevien polku (OPH 2022: 19) on tarkoitettu opiskelijoille, jotka ovat usein korkeasti koulutettuja tai joiden oletetaan aikaisemman kokemuksensa takia voivansa saavuttaa määräajassa edistyneemmän kielitaitotason kuin peruspolun opiskelijat. Korkeasti koulutetuille kotoutumiskoulutus on kuitenkin yleensä vasta pitkän opintopolun alku (JYU.INTEGRA 2019: 73).

Esitelmässäni tarkastelen, miten kielenoppimisen ajallinen ulottuvuus rakentuu kotoutumiskoulutuksen nopean polun opiskelijoiden kertomuksissa. Tutkimusaineistoon sisältyy 13 laadullista yksilöhaastattelua kahdeksan nopean polun opiskelijan kanssa. Analyysi kohdistuu siihen, miten osallistujani hahmottavat kielenoppimistaan suhteessa menneeseen, nykyhetkeen ja tulevaisuuteen, ja miten heidän toimijuutensa rakentuu erilaisten ajallisten ulottuvuuksien risteymässä.

Lähteet

JYU.INTEGRA 2021. Marginaalista valtavirtaan – JYU.INTEGRA. Loppuraportti ja kansallinen selvitys korkeakoulutettujen ja korkeakoulukelpoisten maahanmuuttaneiden kouluttautumisen nykytilasta ja tulevaisuudesta Suomen yliopistoissa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston Monikielisen akateemisen viestinnän keskus.

OPH = Opetushallitus 2022. *Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2022*. Määräykset ja ohjeet 2022:1a. Helsinki: Opetushallitus.

Oxford, R. 2017. 'The craft so long to lerne': aspects of time in language learning. *Innovation in Language Learning and Teaching* 11 (3), 282-297.

Neksusanalyysillä siltaa mikro-, meso- ja makrotason diskurssien välille: Paikan diskurssit amerikkalaisten suomenoppijoiden kielenoppimisessa

Elisa Räsänen

Kielenoppimista ohjaavat useat paikan diskurssit (*discourses in place*; Scollon & Scollon, 2003; 2004), jotka syntyvät oppimistilan materiaalisuudesta ja vuorovaikutustarjoumista, mutta myös näkymättömämmistä diskursseista, kuten kielenoppimiskontekstista. Scollonin ja Scollonin (2004) neksusanalyysissa, joka tutkii diskurssin ja toiminnan välistä suhdetta, diskurssien analysointi eri skaaloilla (Hult, 2010; 2016) on keskeistä toiminnan kokonaiskuvan ymmärtämisessä. Tässä esitelmässä tutkin sitä, millaiset paikan diskurssit ohjasivat amerikkalaisten suomenoppijoiden toimijuutta, kun he käyttivät suomea luokan ulkopuolella portfoliotehtävän ohjaamina, ja miten ne toimijuutta ohjasivat. Portfolioiden analyysissa käytin diskurssianalyysia ja neksusanalyysia. Yhteiskunnallisemmalla tasolla toimintaan vaikutti oppimiskonteksti, suomen kielen asema Yhdysvalloissa ns. vähemmän yleisesti opetettuna kielenä (*less commonly taught language*) ja maan kielenopetuskulttuurissa vallitseva kommunikatiivisen kielenopetuksen ihanne, joka vaikutti siihen, millaisia tarjoumia ja kannustimia opiskelijoilla oli käyttää suomea luokan ulkopuolella. Käytännön toimintaa ohjasi portfoliotehtävä, joka välitti opiskelijoiden kokemukset opettajalle. Portfolio kannusti oppijoita kielenkäyttöön ja ohjasi heitä kielenkäyttötilanteiden dokumentointiin ja reflektointiin. Kielenkäyttötilanteiden tasolla oppijoiden toimijuutta ohjasivat paikan diskurssit erilaisissa digitaalisissa tiloissa, kuten opiskelijan käyttämän puhelinsovelluksen valikot ja fraasit, jotka asettivat raamit oppijan toiminnalle ja toisaalta tarjoumia toimijuudelle. Portfoliotehtävä tarjosi ikkunan paikan diskursseihin eri skaaloilla (oppimiskonteksti, kielenkäyttötilanteet), ja sen avulla voi kurkistaa muille tasoille. Tulokseni osoittavat, että kielenopettajien ja kielikoulutuksen suunnittelijoiden tulisi huomioida eritasoiset paikan diskurssit, kun he kehittävät toimijuuteen ohjaavia oppimistehtäviä.

Lähteet

- Hult, F. M. (2016). Nexus analysis as scalar ethnography for educational linguistics. Teoksessa Martin-Jones, M., & Martin, D. (toim.). *Researching multilingualism: Critical and ethnographic perspectives*. Taylor & Francis, s. 103-118.
- Hult, F. M. (2010). Analysis of language policy discourses across the scales of space and time. *The International Journal of the Sociology of Language* 202, s. 7–24.
- Scollon, R., & Scollon, S. B. K. (2004). *Nexus Analysis. Discourse and the Emerging Internet*. New York: Routledge.
- Scollon, R., & Scollon, S. W. (2003). *Discourses in place: Language in the material world*. New York: Routledge.

The LYT-method: Listening to audio stories as a work environment intervention

Nathalie Schümchen, Regine Grytnes, Anders Pilmark, Emma Dybdal Andersen & Jeppe Lykke Møller

In this presentation, we present ongoing work from a Nordic interdisciplinary collaboration to improve occupational safety in organizations. The focal organizations lie within industries that are especially prone to serious accidents due to inherent risk factors such as heavy machinery (e.g., construction and demolition work), strenuous physical work (e.g., butchers, health work), and unsafe work environments (garbage collection, road work). In the current project, we investigate the effect of an audio-based organizational safety intervention which uses authentic audio stories of near-fatal accidents recounted by workers from the respective industry in Denmark. The stories are part of a larger framework embedded in occupational safety training, which we call “*LYT – lydhistorier som arbejdsmiljøintervention*” (“LISTEN – authentic audio narratives as work environment intervention”).

The “LYT-method” combines storytelling methods with a participatory approach to safety training. The trained facilitator includes people from all layers of the organization in separate groups (i.e., (un)skilled workers in one group; leaders, i.e., middle managers, forepersons, and health and safety consultants in the other) to achieve the biggest possible effect on the work environment. The research connected to the intervention combines QCA (qualitative comparative analysis) with conversation analysis to gain in-depth understanding of the mechanisms at work during the different stages of the implementation of the LYT-method. Initial findings from the baseline- and follow-up surveys and interviews with the participants as well as the analysis of video-recorded workshops suggest that the facilitated storytelling approach to occupational safety training activates participants’ own experiences of risk and safety at work and leaves participants with a stronger sense of how to work safely. A subsequent workshop with workers and leaders seems to have created an understanding of each other’s work processes and priorities. Finally, leaders are momentarily taken out of their problem-solving mindset and gain new perspectives on how to implement meaningful measures to increase safety in the workplace.

Suomen aikuisoppijoiden käsityksiä positiivisen psykologian luontenvahvuuksien hyödyntämisestä kielenoppimisessa

Mia Scotson

Esitykseni perustuu post doc -tutkimukseeni, joka on pilottitutkimus positiivisen psykologian luontenvahvuuksien hyödyntämisestä suomen kielen oppimisen kontekstissa. Positiivinen psykologia tieteenalana pyrkii edistämään hyvinvointia, onnellisuutta ja toimijuutta, ja sen ytimessä on heikkouksien ja ongelmakohtien sijaan myönteisiin tunteisiin sekä vahvuuksiin keskittyminen ja niiden vahvistaminen. Soveltavassa kielitieteessä on positiivisen psykologian innoittamana tutkittu myönteisiä tunteita kuluneen kymmenen vuoden aikana, mutta luontenvahvuuksista on vain vähän tutkimusta. Luontenvahvuudet ovat universaaleja persoonallisuuspiirteitä, joiden käyttö on tutkimusten perusteella yhteydessä onnellisuuteen, elämäntyytyväisyyteen ja fyysiseen hyvinvointiin. Käytän tutkimuksessa validoitua VIA-luontenvahvuusmittaria (Peterson & Seligman 2004), joka on kehitetty auttamaan ydinvahvuuksien tunnistamisessa ja vahvistamisessa. VIA-luokittelussa on 6 hyvettä, joiden alla on yhteensä 24 luontenvahvuutta. Suomessa positiivinen psykologia ja luontenvahvuuksien tutkimus on jäänyt psykologisessa tutkimuksessa marginaaliin, mutta sitä on hyödynnetty erityispedagogiikassa ja työhyvinvointitutkimuksissa. Vahvuuslähtöistä opetusta on kokeiltu Suomessa peruskoulussa.

Tutkimukseni tavoitteena on lisätä tietoa luontenvahvuuksista, pohtia luontenvahvuusharjoituksen mahdollisuuksia ja rajoitteita suomen kielen oppimisen kontekstissa sekä kerätä esimerkkejä ydinvahvuuksien käytöstä. Tutkimuskysymykseni ovat: 1. Millaisia käsityksiä osallistujilla on luontenvahvuusharjoituksesta? 2. Mitä luontenvahvuuksia suomen kielen aikuisoppijat hyödyntävät ja miten? Tutkimuksen aineiston hankin keväällä 2023 pääkaupunkiseudulla aikuiskoulutuksessa etäopetuksessa opiskelevilta suomen kielen oppijoilta. Aineisto koostuu ensinnäkin sähköisestä kyselystä (n=32), jossa osallistujat ilmoittivat taustatietonsa sekä VIA-kyselyyn perustuvat ydinvahvuutensa ja kertoivat käsityksiään ydinvahvuuksien käyttämisestä suomen kielen oppimiseen liittyen. Lisäksi aineistossa on mukana yksilö ja ryhmätapaamiset Zoomissa (n=21), joissa keskustelimme vahvuuksista ja luontenvahvuusharjoituksesta. Harjoituksessa osallistujat (n=8) raportoivat ydinvahvuuksiensa käyttöä viikon ajalta suomen kielen oppimisen kontekstissa. Loppuhaastattelut toteutin (n=4) Zoomissa tai puhelimitse. Lisäksi lähetin tutkimuksen keskeyttäneille sähköisen kyselyn (n=2). Tutkimukseni on laadullinen ja tutkimusmetodini teoriaohjaava sisällönanalyysi. Tulosten perusteella osallistujat pitävät luontenvahvuuksien hyödyntämistä suomen kielen oppimisen kontekstissa kiinnostavana ja hyödyllisenä, mutta kokevat tarvitsevansa ohjausta luontenvahvuuksien tunnistamiseen ja käyttämiseen eri tilanteissa.

Lähteet

Peterson, C. & Seligman, M.E.P. (2004). Character strengths and virtues: A handbook and classification. New York: Oxford University Press.

Monikielinen tekstityö alustataloudessa

Maiju Strömmer

Aiempi tutkimus on osoittanut, että työelämässä edellytetään yhä monipuolisempia kieli- ja tekstitaitoja, koska dokumentoinnin, tiedontuottamisen ja asiantuntijapalveluiden tarve kasvaa (ks. Nissi ym. 2021). Digitalisaation ja globalisaation myötä etenkin asiantuntijatyötä tehdään monipaikkaisesti ja monikielisesti ja myös työllistymisen tavat ovat muuttuneet. Edellä mainitut kehityssuuntaukset ovat erityisen ilmeisiä alustatyössä, jolla tarkoitetaan projektiluonteisia työtehtäviä, jotka tarjotaan, hyväksytään ja suoritetaan digitaalisten alustojen välityksellä. Itsensä markki-noiminen, alustan toimintalogiikan ymmärtäminen, asiakkaiden kanssa viestiminen ja työtehtävien suorittaminen edellyttävät – ja potentiaalisesti kehittävät – monilukutaitoa (ks. Corbel, Newman & Farrell 2022).

Esittelen alkavaa tutkimushanketta ”Monikielinen tekstityö alustataloudessa: keikkatyöläiset monilukutaitoaan ja työllistettävyyttään parantamassa” (Koneen säätiö, 2023–2025). Hanke keskittyy keikkatyöläisiin, jotka tarjoavat monikielistä osaamistaan erilaisiin kirjoitus- ja käännösprojekteihin maailman suurimmalla virtuaalista asiantuntijatyötä välittävällä *Upwork*-alustalla. Alustan kautta Suomessa toimivista keikkatyöläisistä suurin osa on alle 30-vuotiaita ja kolmasosa maahanmuuttajia tai ensikielenään muuta kuin suomea puhuvia (Pajarinen ym. 2018). Motivaationa on paitsi työn joustavuus, itsenäisyys ja lisäansiot, myös työelämässä tarvittavien taitojen oppiminen.

Alustataloutta on tutkittu etenkin yhteiskuntatieteissä, mutta kielentutkimus aiheesta on kansainvälisestikin vähäistä. Hankkeen tavoitteena on yhdistää tekstitaitonäkökulmaa kriittisen sosiolingvistiikan ja yhteiskuntatieteiden piirissä tehtyyn työn tutkimukseen. Metodologisena viitekehyksenä on neksusanalyysi, joka pohjautuu kriittisen diskurssin-tutkimuksen, etnografian ja sosio-lingvistiikan tutkimusperinteille. Aineistona ovat monikielisten keikkatyöläisten haastattelut, onlineprofiilit, asiakastöistä tehtyt reflektiot ja työn etnografinen havainnointi. Selvitän hankkeessa, millaista tekstityötä alustalla toimivat keikkatyöläiset tekevät ja miten he kehittävät monilukutaitoaan ja siten työllistettävyyttään.

Lähteet

- Corbel, C., Newman, T. & L. Farrell 2022: Gig expectations: Literacy practices, events and texts in the gig economy. *Written Communication* 39 (1), 66–96.
- Nissi, R., M. Blåsjö & C. Jonsson 2021. Workplace communication in flux: from discrete languages, text genres and conversations to complex communicative situations. *Applied Linguistics Review*, early online.
- Pajarinen, M., Rouvinen, P., Claussen, J., Hakanen, J., Kovalainen, A., Kretschmer, T., Poutanen, S., Siefried, M. & Seppänen, L. 2018. Upworkers in Finland. Survey results. ETLA Report 85. Saatavilla verkossa: <https://www.etla.fi/wp-content/uploads/ETLA-Raportit-Reports-85.pdf>

Työturvallisuus ja siitä viestiminen rakennusalaalla: organisaation käytänteiden kehittäjän näkökulma

Sari Sulkunen

Rakennusala on yksi riskialtteimmista toimialoista (Tapaturmavakuutuskeskus 2019). Tutkimusten mukaan yksi työturvallisuutta edistävä keino on turvallisuudesta viestiminen. Viestintä nähdään osana turvallisuuden inhimillisiä tekijöitä yksilön, ryhmän ja organisaation rajapinnalla. (Teperi 2012.) Talonrakennustyömaat muodostavat viestinnän kannalta haastavan ympäristön: melu ja siltä suojautuminen haittaavat suullista viestintää (Tiikkaja ym. 2020), työntekijöiden monikielinen tausta vaikeuttaa kielellistä viestintää (Kraft 2019) ja ketjuuntunut työ (Rubery 2015) haastaa viestintää (ali)urakoitsijoille. Tällaisessa ympäristössä tarvitaan monimuotoisia tapoja viestiä ja neuvotella työturvallisuudesta niin formaalisti kuin informaalistikin. Tämä tapaustutkimus kohdistuu formaaliin työturvallisuusviestintään organisaation käytänteiden kehittäjän näkökulmasta. Käsityksiä lähestytään diskursiivisina eli vuorovaikutuksessa muotoutuvina sekä tilanteisesti rakentuvina (Kalaja ym. 2016). Tutkimuksessa selvitetään, millainen käsitys työturvallisuudesta vastaavalla henkilöllä on työturvallisuudesta rakennusalaalla ja viestinnän merkityksestä sen kehittämisessä. Tutkimuksen aineistona on keskisuuren suomalaisen rakennusliikkeen työturvallisuudesta vastaavan henkilön haastattelu. Analyysimenetelmänä toimii laadullinen diskurssianalyysi, jossa kielenkäytön katsotaan sekä heijastavan että rakentavan sosiaalista todellisuutta (Pälli & Lillqvist 2020). Analyysi kohdistuu haastattelussa rakentuviin diskursseihin eli merkityksellistäminen tapoihin. Alustavissa tuloksissa korostuvat ajallinen muutos, juridinen näkökulma ja viestinnän avoimuuden ja helppouden merkitys.

Teemaverkosto Työelämän kieli

Lähteet

- Kalaja, P., Barcelos, A., Aro, M. & Ruohotie-Lyhty, M. (2016). Beliefs, identity and agency in foreign language learning and teaching. Palgrave Macmillan.
- Kraft, K. 2019. Language policies and linguistic competence: new speakers in the Norwegian construction industry. *Lang Policy* 18, 573–591.
- Pälli, P. & Lillqvist, E. (2020). Diskurssianalyysi. Teoksessa M. Luodonpää-Manni, M. ym. (toim.) *Kielentutkimuksen menetelmiä I – IV*, 374–411. SKS.
- Rubery, J. 2015. Change at work: feminisation, flexibilisation, fragmentation and financialisation. *Employee Relations*, 37 (6), 633–644
- Tapaturmavakuutuskeskus 2019. Työtapaturmat 2009–2018. Tilastojulkaisu.
- Teperi, A.-M. 2012. Improving the mastery of human factors in a safety critical ATM organization. Väitöstutkimus. Helsingin yliopisto.
- Tiikkaja, M. ym. 2020. Modernia turvallisuusoppimista rakennusalaalle. MoSaC-tutkimushankkeen loppuraportti. Työterveyslaitos.

Suomen kieli lingua francana hoitotyötä ja suomen kieltä integroivassa oppimisessa

Minja Suomalainen

Ratkaisukeinoja terveydenhuollon lisääntyvään henkilöstöpulaan on haettu kansainvälisistä hoitotyön osaajista, mutta he usein kohtaavat haasteita ammattiin tarvittavan suomen kielen osaamisessa (esim. Virtanen 2017). Työelämään ja ammattiosaamiseen integroitava suomen kielen opetus on yksi keino tukea ammatillisen kielitaidon oppimista. Esitelmässäni tarkastelen tällaisia suomen kieltä ja ammatillista osaamista integroivia oppimistilanteita, jotka ovat järjestetty Suomessa englanninkielisessä tutkintokoulutuksessa opiskeleville kansainvälisille sairaanhoitajaopiskelijoille. Opiskelijoiden lisäksi oppimistilanteen muilla osallistujilla on erilaisia kielellisiä taustoja: ohjaajat puhuvat suomea toisena kielenään ja muut avustajat sekä suomen kielen opettaja ensikielenään. Suomen kieli on oppimistilanteissa lingua franca –kieli. Aineisto on etnografisesti kerättyä video- ja äänimateriaalia, kenttämuistiinpanoja sekä haastatteluita. Lähestyn kielen oppimista sosiokulttuurisesta, ekologisesta ja dialogisesta näkökulmasta käsin ja hyödynnän analyysissa Per Linellin (1998) episodianalyysia.

Tutkimuksessani osallistujat tuovat tilanteeseen erilaisia resurssejaan, jotka yhdessä muodostavat jaettua asiantuntijuutta. Huomionarvoista on, että suomea toisena kielenä puhuvat, hoitotyötä tuntevat ohjaajat pystyvät tukemaan kansainvälisiä opiskelijoita monipuolisesti. He tuovat oppimistilanteisiin tietoa hoitotyön ammatillisista tilanteista, rekistereistä ja substanssiosaamisesta sekä niihin liittyvistä kielellistä käytänteistä. He ovat opiskelijoille myös vertaistukena. Lingua franca -näkökulmassa esiin tuotu ajatus kielen joustavuudesta ja ensikielisen kielenpuhujan kohdekieleen kohdistuvan auktoriteettiaseman purkamisesta tulevat aineistossani näkyviin. Tulokset hälventävät perinteistä näkökulmaa ensikielisistä ensisijaisina kielellisinä malleina ja tuovat esiin suomea toisena kielenä puhuvien mahdollisuudet tukea sekä kielen että taitojen oppimista.

Esittelemäni tutkimus on osa akatemiahanketta *Työelämässä rakentuvien toisen kielen resurssien rakentuminen* (2019—2023). Loppuvuoden 2023 aikana toteutan saman hankkeen yhteydessä erillirahoitetun kehittämistutkimuksen, jossa tarkastellaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun *Sairaanhoitajan integroituminen suomalaiselle urapolulle* –hanketta ja *Talent Boost* –rahoitteista toimintamallia. Molemmissa tuetaan kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillista suomen kielen oppimista työelämälähtöisesti. Esittelen tiiviisti myös tämän kehittämistutkimuksen alustavia tuloksia.

Lähteet

- Linell, P. 1998: *Approaching dialogue: Talk, interaction and contexts in dialogical perspectives*. Amsterdam: John Benjamins.
- Virtanen, A. 2017: *Toimijuutta toisella kielellä. Kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen suomen kielen taito ja sen kehittyminen työharjoitteluissa*. Jyväskylä Studies in Humanities 311. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Identity, ideology, and investment – multilingual adult learners discuss their L2-mediated EFL studies

Antti Suomela

Finnish basic education for adults (BEA) aims to prevent marginalization of adult immigrants (without prior basic education) by providing sufficient skills to either continue studies at upper secondary level or enter the Finnish labour market. The national core curriculum for BEA includes advanced syllabus foreign language studies (typically English) which are studied through a language of integration (typically Finnish). The medium of instruction in these foreign language studies is, thus, a second language (L2), which the students have typically only recently started learning. The presentation introduces the preliminary results of an interview study (N=11) conducted in 2022 in a Finnish folk high school. We examine not only the language learning backgrounds of BEA students, but also how they perceive themselves as language users and learners. Finally, we discuss how these students perceive the utility and significance of the various languages they are studying in BEA or have previously learned – particularly how invested (Darvin & Norton, 2015) they are in their EFL studies. The presentation is in English.

References

Darvin, R., & Norton, B. (2015). Identity and a Model of Investment in Applied Linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 36–56. <https://doi.org/10.1017/S0267190514000191>

”Siitä tulee hyvä mieli”: Myönteiset tunteet opettajien muistelukerronnassa

Liisa Tainio & Ulla Karvonen

Opettajien työssä uupuminen on viime aikoina ollut vahvasti esillä koulua koskevassa julkisessa keskustelussa. Myös tutkimusten mukaan opettajien työhyvinvointi on heikentynyt. Yhtenä syynä tähän kehityskulkuun on pidetty koulu-uudistuksia, joiden toteuttamiseen varattujen resurssien riittämättömyys on johtanut siihen, etteivät opettajat koe pystyvänsä tekemään työtään niin hyvin kuin haluaisivat. (Kauppi ym. 2022.) Opettajan ammatti tunnistetaan kuitenkin yhä myös kutsumusammattiksi, jonne hakeudutaan, jossa viihdytään ja jossa halutaan toimia. Työssä jaksamisen kannalta oleellista on, että opettajien työssään kokemat myönteiset tunteet tasapainottavat kielteisten tunteiden aiheuttamaa taakkaa (esim. Sutton & Wheatly 2003). Millaisia sitten ovat ne kokemukset ja tunteet, jotka nousevat – ja ovat vuosikymmeniä nousseet – opettajan työssä niin palkitseviksi, että ne voittavat työn ajoittaisen kuormittavuuden?

Tutkimme opettajan myönteisiä tunteita työssä analysoimalla opettajien kirjallista ja suullista muistelukerrontaa. Aineistomme kattaa useita vuosikymmeniä mutta painottuu nykyaikaan. Tutkimme lähiluvun avulla (Pöysä 2015) Koskettava koulu -hankkeen tuoreita aineistoja (ks. Tainio, Karvonen & Heinonen 2023) sekä useita Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran muistelukeruuaineistoja (esim. Minun koulumuistoni, 2013 sekä Tunteet koulussa, 2018). Keskitymme jaksoihin, joissa opettaja on kielellisesti merkinnyt sen, että jokin asia on tuottanut hänelle myönteisiä tunteita, kuten ilmauksissa ”mä tykkään siitä”, ”se on ihanaa”, ”se tuntuu mukavalta” (ks. Wierzbicka 1999).

Alustavien havaintojemme mukaan opettajat nostavat myönteiset tunteet muistelukerronnassaan kohosteisiksi etenkin silloin, kun he kertovat mieluisista kohtaamisista oppilaiden kanssa: kun vaikkapa oppilas tulee odottamatta halaamaan tai ”hankala” oppilas tervehtiikin toverillisesti. Myönteiset tunteet mainitaan usein myös silloin, kun opettaja kertoo nähneensä työnsä tuloksen esimerkiksi oppilaidenvälisen vuorovaikutuksen kohentumisena tai oppimisen edistymisenä. Analyysimme eri aikoina tuotetusta muistelukerronnasta osoittaa, että opettajat kokevat työssään paljon myönteisiä tunteita. Näitä tunteita synnyttävät sellaiset arkiset, usein toistuvat vuorovaikutustilanteet, joiden opettajat näkevät heijastavan ystävällisiä ja luottamuksellisia suhteita oppilaiden kanssa. Tällaisten suhteiden luominen on toisinaan ponnistelujen takana, ja onnistuessaan juuri ne tuottavat opettajalle erityisen paljon iloa.

Enhancing CLIL pedagogy: Exploring Colecturing

Natalia Tuliakova & Tatiana Tsarapkina

CLIL courses are becoming more common in tertiary education, while the use of English as the vehicular language has risen due to COVID-related restrictions and the growth of online education. While there are clear advantages, employing English as a Medium of Instruction (EMI) in the online CLIL contexts can pose challenges for both educators and students, particularly in online lectures. The present research was conducted at the HSE University during 2022-2023 while delivering “Communications and media competence” course. The study aims to analyse the difficulties caused by using EMI and check the efficiency of a possible solution, namely colecturing. Colecturing is an approach to teaching whereby two instructors jointly conduct a lecture, contributing in various ways such as discussions, alternating information delivery, and interviews. The research compares a solo-taught online course with a colectured course delivered under similar conditions. The data include students’ feedback, instructors’ reflections, as well as lecture video recordings, as colecturing was analysed from the point of view of language choices. It was found out that for learners understanding complex subjects is compounded when they listen and take notes in a foreign language. On the other hand, the heterogenous language proficiency of the audience may become a source of difficulties for lecturers, who have to juggle between simplifying their language in order to be understood and maintaining authority, which in the students’ culture implies using complex language. We conclude that from the language perspective, colecturing turned out effective as it enabled the instructors to repeat information and emphasize important points naturally. For learners, colecturing was helpful as it divided the lecture into more manageable segments, introduced natural pauses, and exposed them to two speaking styles, where one instructor opted to use more complex language, and the other its simplified version.

Kulttuuritulkkien ja heidän kanssaan työskentelevien opettajien ja kuraattoreiden näkemyksiä kielestä, kulttuurista ja tulkkauksesta

Mari Vainikka & Simo Määttä

Viranomaisinstituutioissa työskentelee asioimistulkkien lisäksi muitakin kieliapua antavia toimijoita, joita kutsutaan muun muassa kulttuuritulkeiksi tai omakielisiksi ohjaajiksi. Esimerkiksi kouluissa tällaisten työntekijöiden tehtävänä on helpottaa monikielistä viestintää. Heidän toimenkuvansa kielimuurin ylittäjinä muistuttaa asioimistulkkia, mutta he toimivat myös itsenäisinä ohjaajina ja käyttävät asioimistulkkia laajempaa puhevaltaa keskusteluissa.

Tulkkauksen tutkimuksessa kulttuuritulkkausta on tarkasteltu *intercultural mediator* -nimikkeen avulla (ks. esim. Pöchacker 2008; Pokorn & Mikolič Južnič 2020). Suomessa ilmiötä on toistaiseksi tutkittu vähän (ks. kuitenkin Teiss 2013; Vuori 2018; Heino 2013; Toivonen & Udo 2021).

Esitelmässä analysoimme Suomessa toimivien kulttuuritulkkien (n=6) ja heidän kanssaan työskentelevien opettajien ja kuraattoreiden (n=6) puolistrukturoituja teemahaastatteluja, jotka toteutettiin vuosina 2022–2023. Atlas.TI-työkalun avulla haastattelulitteraateista koodattiin haastateltavien näkemyksiä kulttuuritulkkien kielellisestä ja sosiaalisesta roolista ja sitä kautta heidän näkemyksiään asioimis- ja kulttuuritulkkauksesta, kielestä ja kulttuurista koulujen monikielisessä viestinnässä. Esitelmässä analysoimme haastateltavien näkemyksiä yhdistämällä kahden tieteenalan teoreettismetodologiset näkökulmat: tarkastelemme sekä tulkin sosiaalista roolia, joka on keskeinen käsite käännöstieteellisessä tulkkaustutkimuksessa, että kulttuuri- ja asioimistulkin roolin taustalla vaikuttavia kielinäkemyksiä, joita on analysoitu paljon sosiolingvistiikassa.

Lähteet

- Heino, E. 2013. *Kulttuuritulkkitoiminta venäläistaustaisten perheiden voimaantumisen tukena*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-201304301528>
- Pokorn, N. & T. Mikolič Južnič 2020. Community interpreters versus intercultural mediators. Is it really all about ethics? *Translation and Interpreting Studies*, 15, 80–107. 10.1075/tis.20027.koc.
- Pöchhacker, F. 2008. Interpreting as mediation. Teoksessa A. Martin & C. Valero Garcés (toim.) *Crossing Borders in Community Interpreting: Definitions and Dilemmas*. John Benjamins, 9–26.
- Teiss, K. 2013. Maahanmuuttajaneuvonta tulkkaa Tampereä. Teoksessa K. Koskinen (toim.) *Tulkattu Tampere*. Tampere University Press, 184–207.
- Toivonen, M. & L. Udo 2021. *Omakielisen ohjauksen merkitykset ja mahdollisuudet – Omakielisten ohjaajien näkökulma*. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021112221043>
- Vuori, Jaana 2018. Joskus näkyä, joskus ei: tulkit kotouttamistyön asiantuntijateksteissä. Teoksessa K. Koskinen, J. Vuori & A-K. Leminen (toim.) *Asioimistulkkaus. Monikielisen yhteiskunnan arkea*. Vastapaino, 297–334.

“Sellainen vahva johdon tuki, se on ihan ehdoton.” Selkokielen käyttöönoton syyt, edellytykset ja kokemukset Satasairaalassa

Tiina Valkendorff & Ulla Vanhatalo

Oikeus tehdä terveyttä koskevia päätöksiä ymmärrettävän tiedon pohjalta on keskeistä asiakaslähtöisessä terveysviestinnässä (WHO 2007). Sairaalan kieli on kuitenkin vaikeaa (Schiavo 2014), ja asiakkailla on yhä enemmän erilaisia lukemista ja ymmärtämistä hidastavia tekijöitä, kuten muistisairaus, maahanmuuttotausta tai lukivaikeus (OECD 2019, Juusola 2019). Kielen tietoista muokkaamista joko selkeäksi kieleksi (Plain Language) tai selkokieleksi (Easy Language, easy-to-read) on esitetty terveysviestinnän parantamiseen (Stableford & Mettger 2007, Ahrens & al. 2022). Porilaisessa Satasairaalassa selkokieli on vakiintunut viestinnän kieleksi erityisesti verkkosivuille ja potilasohjeisiin. Maailmanlaajuisesti poikkeuksellista on se, että Satasairaala tarjoaa selkokieltä kaikille asiakkaille. Tutkimushankkeessamme olemme tarkastelleet selkokielen käyttöön johtaneita syitä, käytön edellytyksiä ja henkilöstön kokemuksia selkokielen käytöstä. Esitelmässämme kuvaamme tieteidenvälisen hankkeemme keskeisiä tuloksia (Valkendorff & Vanhatalo under review, Vanhatalo & Valkendorff under review).

Lähteet

- Ahrens, S., Schulz, R., Kröger, J., Garrido, S.H., Keller, L. & Rink, I. (Eds.). (2022). Accessibility – Health Literacy – Health Information. Interdisciplinary Approaches to an Emerging Field of Communication. Frank & Timme.
- Juusola, M. (2019). Selkokielen tarvearvio 2019.
- OECD (2019). Skills Matter: Additional Results from the Survey of Adult Skills, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris.
- Schiavo, R. (2014). Health communication: From theory to practice. Second edition. Jossey-Bass.
- Stableford, S., Mettger, W. (2007). Plain Language: A Strategic Response to the Health Literacy Challenge. *J Public Health Pol* 28, 71–93.
- Valkendorff, Tiina & Vanhatalo, Ulla (under review). Experiences of using Easy Language in healthcare. A qualitative case study in the Finnish Satasairaala Central Hospital
- Vanhatalo, Ulla & Valkendorff, Tiina (under review). Why and how language should be simplified for patients. A qualitative case study of Easy Language at a hospital.
- WHO (2007). People-Centred Health Care. A Policy Framework, World Health Organization.

“Kielten opiskelu on ihan parasta :)” – Miten yhdeksäsluokkalaiset ja lukiolaiset suhtautuvat kielten opiskeluun?

Outi Veivo, Katja Mäntylä, Karoliina Inha & Jaana Toomar

Yhä harvempi suomalainen koululainen opiskelee valinnaisia kieliä, ja vielä harvempi jatkaa peruskoulussa aloitetun valinnaisen kielen opiskelua lukiossa. Kieltenopettajat arvelivat tämän johtuvan muun muassa kielten opiskelun työläydestä (Mäntylä ym., 2021; Veivo ym., 2021), mutta abiturienttien haastattelut eivät tätä ajatusta juurikaan tukeneet (Pollari ym., 2022).

Henkilökohtaisen motivaation lisäksi vallitseva asenneilmapiiri vaikuttaa vahvasti kielten opiskelun kiinnostavuuteen (ks. esim. Gardner, 1985). Tästä syystä halusimme selvittää, onko nuorten asenteissa kielten opiskeluun jotain sellaista, joka selittäisi kielten opiskelun suosion laskua.

Tarkastelemme esityksessämme peruskoulun yhdeksäsluokkalaisten ja lukiolaisten suhtautumista kielten opiskeluun kahden erilaisen aineiston valossa. Ensimmäinen aineisto koostuu lukiolaisten (N=22) haastatteluista ja toinen peruskoululaisille ja lukiolaisille (N=1662) suunnatun kyselyn monivalinta- ja avovastauksista. Haastattelut tehtiin kevään ja syksyn 2022 aikana ja kyselyaineisto kerättiin maaliskuu-huhtikuussa 2023. Monivalinta-aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin ja haastattelut sekä avokysymykset sisällönanalyysin keinoin.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että nuoret arvostavat kielitaitoa ja haluavat opiskella kieliä, mutta että siihen ei aina ole mahdollisuuksia. Esityksessä suhteutamme näitä tuloksia aiemmissa tutkimuksissa esille tulleisiin kieltenopettajien näkemyksiin kielivalinnoista. Arvioimme vastaajien näkemyksiä kielten opiskelun luonteesta ja sen merkityksestä heidän tulevaisuudelleen myös suhteessa aiempaan kielenoppimismotivaatiota ja kielenoppijoiden asenteita koskevaan kirjallisuuteen. Lopuksi pohdimme tulosten välittämää viestiä kielenopetukselle ja kielikoulutuspolitiikalle.

Lähteet

- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning*. London: Edward Arnold.
- Mäntylä, K., Veivo, O., Pollari, P., & Toomar, J. (2021). English only? : kielten opettajien käsityksiä kielivalintojen monipuolistamisen esteistä ja keinoista. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 12(2). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2021/english-only-kielten-opettajien-kasityksia-kielivalintojen-monipuolistamisen-esteista-ja-keinoista>
- Pollari, P., Mäntylä, K., Veivo, O., & Toomar, J. (2022). Abiturienttien kokemuksia vieraan kielen opiskelun työläydestä ja sen vaikutuksesta lukion kielivalintoihin. *AFinLAn vuosikirja 2022* (Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen julkaisuja 79). <https://doi.org/10.30661/afinlavk.114478>
- Veivo, O., Pollari, P., Toomar, J., & Mäntylä, K. (2021). ”Englanti jyrää” : kieltenopettajien keinoja ja ehdotuksia kielivalintojen monipuolistamiseksi. In R. Hildén, P. Portaankorva-Koivisto, & T. Mäkipää (Eds.), *Aineenopetus ja aiheenopetus* (pp. 49-70). Helsingin yliopisto. Ainedidaktisia tutkimuksia, 20. <http://hdl.handle.net/10138/340235>

Lukio-opettajien käsityksiä suullisen kielitaidon arvioinnista – onko mikään muuttunut 10 vuodessa?

Anna von Zansen

Teknologia on viime vuosina tuonut uusia mahdollisuuksia kielten opetukseen ja kielitaidon arviointiin. Suullisen kielitaidon osalta esimerkiksi tekoälyn hyödyntämiseen liittyvät kysymykset ja EU:n yleinen tietosuoja-asetus haastavat opettajia. Taitotasoon perustuva arviointi sekä suullisen osakokeen sisällyttäminen ylioppilastutkinnon kielikokeisiin puolestaan ovat pidempiaikaisia, edelleen ajankohtaisia teemoja suomalaisessa kielikasvatuksessa. Opettajien käsitysten tutkiminen on tärkeää sillä ne ohjaavat opetus- ja arviointikäytänteiden muotoutumista ja vaikuttavat uudistusten toimeenpanoon.

Tässä työssä avaan suullisen kielitaidon arviointiin liittyviä teknisiä ja pedagogisia lähtökohtia. Esittelen vieraan ja toisen kielen opettajien vastauksia tammikuussa 2023 toteutettuun kyselytutkimukseen, joka käsitteli suullisen kielitaidon opetusta ja arviointia lukiossa. Aineisto koostuu kielten opettajien (n=129) vastauksista verkkokyselyyn, jonka numeeriset vastaukset analysoitiin tilastollisella kuvailevalla analyysillä ja avoimet vastaukset sisällönanalyysillä. Esityksessä vastaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mitä käsityksiä ja kokemuksia kielten opettajat raportoivat suullisen kielitaidon arviointia koskien?
2. Miten kielten opettajat suhtautuvat suullisen osan sisällyttämiseen ylioppilastutkinnon kielikokeisiin?
3. Mihin suullisen kielitaidon osa-alueeseen kielten opettajat tarvitsevat täydennyskoulutusta?

Tutkimus on osa vuonna 2023 päättyvää DigiTala-tutkimushanketta (Kautonen & von Zansen 2020), jossa on kehitetty puheentunnistukseen, puheen automaattiseen arviointiin ja automaattiseen palautteeseen perustuva sovellus suomen ja ruotsin oppijoille. Vertaan kyselytutkimuksen tuloksia 10 vuoden takaisin tutkimustuloksiin, joita raportoitiin osana Lukion suullisen kielitaidon kurssin seuranta- ja tutkimushanketta LukSuSta (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015). Lopuksi esittelen pian käynnistyvän AASIS-tutkimushankkeen (2023 – 2027), jossa keskitymme suomen oppijoiden suullisen vuorovaikutuksen automaattiseen arviointiin.

Lähteet

Kautonen, M., & von Zansen, A. (2020). DigiTala research project: automatic speech recognition in assessing L2 speaking. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 11 (4).
<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-kesakuu-2020/digitala-research-project-automatic-speech-recognition-in-assessing-l2-speaking>
Opetus- ja kulttuuriministeriö (2015). Luksus-hankkeen loppuraportti.

Constructing interactional space between physically distant participants in a hybrid classroom

Minttu Vääntinen

To better understand the asymmetries that may arise in hybrid classrooms, this single case study investigates how a pupil in a physical classroom builds a shared interactional space (e.g., Mondada, 2013) with a remote pupil participating in the lesson via a videoconferencing platform. In other words, I look at how a shared space of mutual focus is multimodally constructed between the physically distant participants through orientations toward each other and the technological and material surroundings. The data come from a hybrid English as a Foreign Language lesson during COVID-19, where most pupils study in a physical classroom while a few pupils participate remotely via a videoconferencing platform. The remote participants have their video turned off and have no visual access to the classroom – they can only see the materials shared by the teacher on the platform. Furthermore, they only have aural access to some of the classroom interactions.

Drawing on multimodal conversation analysis, I examine how the physically present classroom participant gradually manages a conversational opening (Schegloff, 1968) with the remote pupil, using the audio function of the videoconferencing platform on the teacher's laptop and instant messages on their mobile phone. I show how verbal, embodied, and digital actions are combined in the construction of the interactional space. While the pupils engage in creative, flexible ways to build the space, the study also highlights the challenges and asymmetries of participation in a hybrid classroom.

Presentation in English.

References

- Mondada, L. (2013). Interactional space and the study of embodied talk-in-interaction. In P. Auer, M. Hilpert, A. Stukenbrock & B. Szmrecsanyi (Eds.), *Space in language and linguistics: geographical, interactional, and cognitive perspectives*, (pp. 247-275). De Gruyter.
<https://doi.org/10.1515/9783110312027>
- Schegloff, E. A. (1968). Sequencing in conversational openings. *American Anthropologist*, 70 (6), 1075-1095. <https://doi.org/10.1525/aa.1968.70.6.02a00030>

Tiedonalakohtaisten lukutaitojen arviointityökalu vastasaapuneille oppilaille: tehtävien taustaa ja pilotoinnin ensituloksia

Ella Väättäinen & Jenni Marjokorpi

Kielen käyttötavat opitaan kieltä käyttämällä ja kieliyhteisöön liitytään kielen avulla (Ochs & Schieffelin 1984). Koulukontekstissa ensimmäiset vastasaapuneen kohtaamat uuteen kieleen sosiaalistumisen tilanteet ovat usein arkisia vuorovaikutustilanteita (Ahlholm & Piippo 2023). Kuitenkin samaan aikaan opetussuunnitelma asettaa oppimiselle eri tiedonaloihin perustuvia sisällöllisiä oppimistavoitteita, joihin tutustutaan paitsi luokkahuonevuorovaikutuksessa myös uuden kielen lukutaidon omaksumisen kautta. Vastasaapuneen oppilaan koulukieleen sosiaalistuminen on vasta alussa, minkä vuoksi hän tarvitsee opettajan kielitietoista tukea päästäkseen osalliseksi tiedonalojen tekstikäytänteisiin (Shanahan & Shanahan 2012).

Tässä esitelmässä esittelemme Valua, joka on tiedonalakohtaisten lukutaitojen arviointiin suunniteltu verkkopohjainen työkalu. Valu on suunnattu erityisesti vastasaapuneille oppilaille, jotka ovat opiskelleet yleensä noin lukuvuoden verran valmistavassa opetuksessa. Valun tarkoituksena on tukea kielitietoista opetusta tuottamalla tietoa siitä, millaisessa vaiheessa oppilaan tiedonalojen kieliin sosiaalistuminen on matematiikan, fysiikan ja historian oppiaineissa sekä yleisemmin suomen kielessä. Tehtävien tekemisen tueksi Valu tarjoaa oppilaalle erilaisia tukikeinoja, kuten visuaalista, kielellistä ja tiedonalalähtöistä tukea.

Valua pilotoidaan pääkaupunkiseudun kouluissa syksyllä 2023. Pilotointi toteutetaan valmistavan opetuksen ja yleisopetuksen luokissa havainnoimalla tehtävientekotilanteita, haastatteleamalla osallistujia sekä analysoimalla arviointityökalun tuottamaa raporttia oppilaiden vastauksista ja käytetyistä tukikeinoista. Esitelmässä esittelemme työkalun taustaa ja pilotointien ensituloksia sekä nostamme keskusteluun havaintoja kentältä. Lisäksi pohdimme, miten havaintomme vaikuttavat Valun jatkokehittämiseen.

Lähteet

- Ahlholm, M., & I. Piippo 2023. Askeleet alkuvaiheen kielenoppimiseen: Esimerkkinä yksi perulausetyyppi. Teoksessa M. Ahlholm, I. Piippo & P. Portaankorva-Koivisto (toim.) *Vastasaapuneet luokkahuoneissa: Ikkunoita valmistavaan opetukseen ja monikieliseen kouluun*. Vastapaino, 91–119.
- Ochs, E. & B. Schieffelin 1984. Language socialization: three developmental stories. Teoksessa R. A. Shweder & R. A. Levine (toim.) *Culture theory: essays on mind, self, and emotion*. Cambridge: Cambridge University Press, 276–320.
- Shanahan, T., & C. Shanahan 2012. What is disciplinary literacy and why does it matter? *Topics in language disorders*, 32(1), 7–18.

Performance activities in the language classroom: Theoretical intersections

Silja Weber

The use of performance activities like role play and process drama in additional language classrooms has developed a solid pedagogical following over the decades. Large claims have been made for benefits to learners: increased fluency, motivation, pragmatic and intercultural learning, and classroom democratization. However, the field tends to be undertheorized; the basic question, "What does it actually do?" is still relevant. The reason, in short, is academic territoriality.

Research from the second language acquisition (SLA) perspective is usually empirically based, but tends to focus on individual (pragmatic) aspects in predesigned role plays, so its insights only partially apply to more open performative sequences. Practitioner research is more holistic, but consists mainly of opinion papers, project reports, and secondary data (interviews, surveys) and comparatively few thorough empirical studies. Finally, both drama pedagogy and SLA research often do not theorize concepts of agency – and use the central term "performance" differently.

This paper reports how my dissertation project (Weber, 2018) weaves together these disparate strands of theory and methodology to arrive at a complex description of the role of performance activities for agency in German L2 classroom interaction. Theoretically, it integrates social and performance theory, sociocultural views of language (learning), and performance-based pedagogies. Methodologically, micro-level analysis of conversational cues is realized by multimodal conversation analysis and through Goffman's concept of footing; macro-level analysis of participants' assumptions about language learning and cultural/institutional norms is based in performance theory. Classroom video recordings and participant interviews including retrospective commentary form the central data. Brief examples will illustrate what kind of insights this framework was able to generate, and which challenges remain.

References

Weber, S. (2018). *The role of performance for student agency: A discourse perspective on whole-group interaction in intermediate German classes* (Doctoral dissertation, Indiana University, Bloomington, USA).